

ΚΥΡΙΟΣ ΕΡΓΟΥ:

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας

Προϊσταμένη Αρχή:

Οικονομική Επιτροπή Π.Ι.Ν.
Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Κεφ/νίας
(κατά περίπτωση Π.Δ. 7/2013)

Διευθύνουσα Υπηρεσία:

Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Κεφαλληνίας
Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων

ΕΡΓΟ:

**«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ
ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ»**

Π/Υ = 890.000,00 €

με ΦΠΑ

ΕΣΥ

ΤΕΥΧΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

Έργο: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ
ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ»

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Υπηρεσιακή μελέτη Δ.Τ.Ε.

Οκτώβριος 2017

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ &
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΡΓΟ: " ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ
ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ "

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΡΘΡΟ 1:** ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ
- ΑΡΘΡΟ 2:** ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ
- ΑΡΘΡΟ 3:** ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 4:** ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 5:** ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ
- ΑΡΘΡΟ 6:** ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 7:** ΕΥΘΥΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 8:** ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 9:** ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΙΜΩΝ
- ΑΡΘΡΟ 10:** ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ
- ΑΡΘΡΟ 11:** ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ
- ΑΡΘΡΟ 12:** ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΡΥΠΟΥΣ
- ΑΡΘΡΟ 12Α:** ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
- ΑΡΘΡΟ 13:** ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ - ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΕΡΓΟΥ
- ΑΡΘΡΟ 14:** ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ - ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΩΡΩΝ ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
- ΑΡΘΡΟ 15:** ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΣΗ ΥΛΙΚΩΝ
- ΑΡΘΡΟ 16:** ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ κ.λπ.
- ΑΡΘΡΟ 17:** ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΩΛΥΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑΣ - ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ
- ΑΡΘΡΟ 18:** ΕΠΙΜΕΤΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ
- ΑΡΘΡΟ 19:** ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ - ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 20:	ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ
ΑΡΘΡΟ 21:	ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΡΘΡΟ 22:	ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 23:	ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ Ο.Κ.Ω. - ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ
ΑΡΘΡΟ 24:	ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ - ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ
ΑΡΘΡΟ 25:	ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ, ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΙΣ ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ
ΑΡΘΡΟ 26:	ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ & ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ - ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΑΡΘΡΟ 26Α:	ΥΛΙΚΑ ΕΡΓΟΥ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ - ΔΟΚΙΜΕΣ
ΑΡΘΡΟ 26Β:	ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ - ΓΡΑΦΕΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΑΡΘΡΟ 27:	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΦΥΛΑΞΗ ΥΛΙΚΩΝ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΑΡΘΡΟ 27Α:	ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ (ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ & ΜΕΛΕΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ) - ΣΧΕΔΙΑ - ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΡΘΡΟ 28:	ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ - ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΑΡΘΡΟ 29:	ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ, ΟΦΕΛΟΣ κ.λπ. ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΕΣ
ΑΡΘΡΟ 30:	ΠΛΗΡΩΜΕΣ
ΑΡΘΡΟ 31:	ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ
ΑΡΘΡΟ 32:	ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗ, ΚΑΤΑΒΟΛΗ (PRIM)
ΑΡΘΡΟ 33:	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΑΡΘΡΟ 34:	ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ
ΑΡΘΡΟ 35:	ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
ΑΡΘΡΟ 36:	ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ
ΑΡΘΡΟ 37:	ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ - ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ
ΑΡΘΡΟ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

ΑΡΘΡΟ 1: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

- 1) Το παρόν τεύχος της Ειδικής Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) περιέχει τους ειδικούς συμβατικούς όρους με τους οποίους, σε συνδυασμό με την Προκήρυξη του Έργου, τα λοιπά συμβατικά τεύχη, τις σχετικές διατάξεις του Ν. 4412/16 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (ΦΕΚ-147/Α'/8-8-2016) ως ισχύει, τις ισχύουσες πρότυπες τεχνικές προδιαγραφές, τους ισχύοντες κανονισμούς, τη σχετική μελέτη του Έργου, καθώς και τις έγγραφες οδηγίες της επίβλεψης και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, θα εκτελεσθεί από τον Ανάδοχο το Έργο «**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ**». Το αντικείμενο της Εργολαβίας αφορά εκτέλεση εργασιών με χαρακτήρα συντήρησης – αποκατάστασης (είτε λόγω χρήσης, είτε λόγω βλαβών από φυσικά φαινόμενα ή για άλλους λόγους) σε τμήματα του επαρχιακού οδικού δικτύου. Το συγκεκριμένο έργο αφορά εργασίες που αποκαθιστούν φθορές και βλάβες και αποσκοπεί στην επαναφορά του οδικού δικτύου στην αρχική του κατάσταση και όχι στην ουσιαστική τροποποίηση των χαρακτηριστικών του. Όλες οι εργασίες θα εκτελεστούν στο οδικό δίκτυο αρμοδιότητας Π.Ε. Κεφαλληνίας στη περιοχή της Παλικής. Το ακριβές αντικείμενο περιγράφεται συνοπτικά στο άρθρο 2 και αναλυτικά στο τεύχος της Τεχνικής Περιγραφής του Έργου.
- 2) Αρχικό συμβατικό αντικείμενο της Εργολαβίας, είναι το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού Προσφοράς, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών Εξόδων και του Εργολαβικού Οφέλους, αυξημένο κατά το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών της μελέτης, τη δαπάνη πιθανής αναθεώρησης και τη δαπάνη Φ.Π.Α. Το ποσό του προϋπολογισμού προσφοράς μαζί με τα απρόβλεπτα (χωρίς αναθεώρηση) χρησιμοποιείται για την εφαρμογή του άρθρου 156 §1 του Ν. 4412/16.
- 3) Για την παρούσα Σύμβαση ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
- "Έργο" ή "Εργολαβία": «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ».**
  - "Κύριος του Έργου"** (ΚτΕ) ή **"Εργοδότης"** είναι η **Περιφέρεια Ιονίων Νησιών - Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας (Π.Ε. Κεφαλληνίας).**
  - "Προϊσταμένη Αρχή"** του Έργου είναι η **Οικονομική Επιτροπή της Περιφέρειας Ιονίων Νησιών** και η **Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κεφαλληνίας**, κατά περίπτωση, όπως το Π.Δ. 7/2013 ορίζει και σε συνδυασμό και με τον Ν. 3852/10, όπως οι διατάξεις αυτές ισχύουν.
  - "Διευθύνουσα Υπηρεσία"** του Έργου ή **"Επιβλέπουσα Υπηρεσία"** ή **"Υπηρεσία"** είναι το **Τμήμα Συγκοινωνιακών Έργων (Τ.Σ.Ε.) της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων (Δ.Τ.Ε.) της Π.Ε. Κεφαλληνίας** που εδρεύει στο Αργοστόλι.
  - "Ανάδοχος" ή "Εργολάβος"** είναι ο Οικονομικός Φορέας (η Εργοληπτική Επιχείρηση ή η Κοινοπραξία κ.λπ.) που συνάπτει τη Σύμβαση εκτέλεσης του Έργου με τον ΚτΕ.
- 4) Η ανάθεση και εκτέλεση του Έργου θα γίνει κατά τις διατάξεις του Ν. 4412/16 (ΦΕΚ-147/Α'/8-8-16) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως ισχύει, ως έργο άνω των ορίων. Όπου στα συμβατικά τεύχη αναφέρεται εκ παραδρομής ο Ν. 3669/08 (ή ο Ν. 1418/84 ή το Π.Δ. 609/85 ή γενικά προγενέστερες διατάξεις περί δημόσιων έργων) εννοείται ότι ισχύουν οι αντίστοιχες προβλεπόμενες διατάξεις του Ν. 4412/16 για το Έργο.

ΑΡΘΡΟ 2: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ

- 1) Το αντικείμενο της Εργολαβίας περιλαμβάνει το σύνολο των εργασιών και δαπανών για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του αντικείμενου της παρούσας Εργολαβίας που είναι το Έργο «**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΑΛΙΚΗΣ**», όπως οι εργασίες αυτές περιγράφονται στην Τεχνική Περιγραφή και στα λοιπά συμβατικά τεύχη και σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς των εγκρίσεων και των εγγράφων των συναρμόδιων υπηρεσιών που αφορούν στο υπ' όψιν Έργο και που έχουν εκδοθεί στα πλαίσια των απαραίτητων αδειοδοτήσεων για την νομιμότητα εκτέλεσης του Έργου, αλλά και σε κάθε περίπτωση -ανεξάρτητα αν μνημονεύονται σαφώς στα παραπάνω έγγραφα και στα έγγραφα της σύμβασης ή όχι- των ισχυόντων διατάξεων, ιδίως αυτών που αφορούν ιδίως περιβαλλοντικά, κοινωνικοασφαλιστικά, εργατικά ζητήματα και ζητήματα ασφάλειας και υγείας.
- 2) Περιληπτικά και επιγραμματικά το τεχνικό αντικείμενο, ανά θέση έχει ως εξής:

- **ΘΕΣΗ Θ1 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 40 – περιοχή Αγία Θέκλη)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ1 (Χ.Θ. 2+650 έως 2+690):

Ανακατασκευή στρώσεων οδοστρώσας και ασφαλικού σε μήκος 40,00μ.

Β) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ2 (Χ.Θ. 3+000 έως 3+040):

Κατασκευή ασφαλικής στρώσης μεταβλητού πάχους και τάπητα κυκλοφορίας 5 εκ. σε μήκος 40,00μ

Γ) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ3 (Χ.Θ. 3+200 έως 3+290):

Κατασκευή τοίχου βαρύτητας (Τα.3) από άοπλο σκυρόδεμα, μήκους L=12,00μ και ύψους H=3,50μ.

Ανακατασκευή στρώσεων οδοστρώσας και ασφαλικού σε μήκος 90,00μ.

Δ) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ4 (Χ.Θ. 3+400 έως 3+550):

Κατασκευή τοίχου βαρύτητας (Τα.4) από άοπλο σκυρόδεμα, μήκους L=15,00μ και ύψους H=3,50μ.

Ανακατασκευή στρώσεων οδοστρώσας και ασφαλικού σε μήκος 30,00μ. Κατασκευή ασφαλικής στρώσης μεταβλητού πάχους και τάπητα κυκλοφορίας 5 εκ. σε μήκος 120,00μ

- **ΘΕΣΗ Θ2 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 40 – περιοχή οικισμός Αγίας Θέκλης)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ5 (Χ.Θ. 6+930 έως 7+020):

Κατασκευή τοίχου βαρύτητας (Τα.5) από άοπλο σκυρόδεμα, μήκους L=7,00μ και ύψους H=3,00μ, σε αντικατάσταση παλαιάς λιθοδομής. Τοποθέτηση προστατευτικού κιγκλιδώματος. Τοπική αποκατάσταση οδοστρώματος. Κατασκευή τριών νέων φρεατίων υδροσυλλογής

- **ΘΕΣΗ Θ3 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 40 – περιοχή Χαυριάτα)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ6 (Χ.Θ. 17+370 έως 17+445):

Κατασκευή τριών τοίχων αντιστήριξης (Τ.1), (Τ.2) & (Τ.3) από οπλισμένο σκυρόδεμα, διαστάσεων αντίστοιχα: L=32,00μ και ύψους H=2,50μ ο (Τ.1), μήκους L=7,50μ και ύψους H=3,00μ ο (Τ.2) και μήκους L=7,50μ και ύψους H=2,20μ ο (Τ.3).

Κατασκευή τοίχου αντιστήριξης (Τα.1) από άοπλο σκυρόδεμα, μήκους αντίστοιχα L=13,00μ και ύψους από H=1,00μ έως H=1,60μ. Ανακατασκευή επιχώματος, στρώσεων οδοστρώσας και ασφαλικού σε μήκος 75,00μ. Τοποθέτηση νέου χαλύβδινου στηθαίου ασφαλείας τεχνικών έργων.

- **ΘΕΣΗ Θ4 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 40 – περιοχή Σουλλάροι)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ7 (Χ.Θ. 22+050 έως 22+060):

Κατασκευή τοίχου βαρύτητας (Τα.2) από άοπλο σκυρόδεμα, μήκους L=10,00μ και ύψους H=2,50μ. Τοπική αποκατάσταση οδοστρώματος.

- **ΘΕΣΗ Θ5 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 43)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ8 (Χ.Θ. 2+300 έως 2+610) – περιοχή «Αμμουδαρές Μονοπωλάτων»:

Πλήρη αποκατάσταση της επαρχιακής οδού στο σημείο της κατολίσθησης που είχε ως συνέπεια την αποκοπή τμήματος της επαρχιακής οδού μήκους περίπου 50,00μ. Παύση του εξελισσόμενου έως και σήμερα φαινομένου της κατολίσθησης με την κατασκευή πρόσθετων αποστραγγιστικών έργων στις ανάντη

παρόδιες ιδιοκτησίες και προστασία του ανάντη πρανούς με τοποθέτηση συστήματος σαρζανετιών τύπου terramesh. Ανακατασκευή των επιχωμάτων της επαρχιακής οδού σε μήκος περίπου 235μ σε συνέχεια του τμήματος που έχει αποκοπεί η οδός .

Β) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ9 (Χ.Θ. 7+143 έως 7+150) – περιοχή Δεματορά:

Κατασκευή τοίχου αντιστήριξης (Τ.4) από οπλισμένο σκυρόδεμα, μήκους L=7,00μ και ύψους H=2,80μ. Ανακατασκευή επιχώματος, στρώσεων οδοστρωσίας και ασφαλικού.

• **ΘΕΣΗ Θ6 (ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ 44 – περιοχή «Βουτσινίχα» Λουκεράτων)**

Α) ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ Υ10 (Χ.Θ. 1+190 έως 1+219):

Καθαίρεση τμήματος υφιστάμενου τοίχου από άοπλο σκυρόδεμα, κατασκευή νέου τοίχου αντιστήριξης (Τ.5) από οπλισμένο σκυρόδεμα, μήκους L=7,00μ και ύψους H=4,00μ. Ανακατασκευή επιχώματος, στρώσεων οδοστρωσίας και ασφαλικού.

- 3) Περιλαμβάνεται επίσης το σύνολο των εργασιών και δαπανών που προκύπτουν σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς των κάτωθι εγκρίσεων και των εγγράφων των συναρμόδιων υπηρεσιών που αφορούν στο υπ' όψιν έργο και έχουν εκδοθεί στα πλαίσια των απαραίτητων αδειοδοτήσεων για την νομιμότητα εκτέλεσης του έργου:
- α. Το αριθμ. πρωτ. 282859/09-11-2017 (αριθμ. πρωτ. υπηρ. 98840/23531/16-11-2017) έγγραφο της Δ/νσης Δασών Κεφ/νίας.
  - β. Το αριθμ. πρωτ. ΥΠ.ΠΟ.Α./ΥΝΕΜΤΕΔΕΠΝΙ/Φ09-ε/5658/08-11-2017 (αριθμ. πρωτ. υπηρ. 100699/24097/22-11-2017) έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχν. Έργων Δυτ. Ελλάδος, Πελ/σου και Νοτίου Ιονίου.
  - γ. Το αριθμ. πρωτ. Φ777/Α1-03/2586/05-12-2017 (αριθμ. πρωτ. υπηρ. 112123/27150/22-11-2017) έγγραφο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κεφ/νίας.
  - δ. Το αριθμ. πρωτ. 106637/25542/16-01-2018 (αριθμ. πρωτ. υπηρ. 4620/1081/17-01-2018) έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Κεφ/νίας
  - ε. Έγγραφο με αρ. πρωτ. 3370/9-12-2007 από το Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.), Εφορεία

Το αντικείμενο περιλαμβάνει επίσης:

- 4) Την εκπόνηση εκ μέρους του αναδόχου μελέτης εφαρμογής:
- του συστήματος αντιστήριξης από πασσαλόφραγμα,
  - την αντιστήριξη του ανάντη πρανούς από συρματοκιβώτια (Serasanetti)
  - του δικτύου αποστραγγιστικών καναλιών στη παρόδια ιδιοκτησία, στη θέση Θ5 – Επαρχιακή οδός 43, με κωδικό αστοχίας Υ8 (Χ.Θ. 2+300 έως 2+610) – περιοχή «Αμμουδαρές Μονοπωλάτων» και την υποβολή της για έγκριση στην Δ/νους Υπηρεσία.
- Κάθε δαπάνη που συνεπάγονται τα παραπάνω, θεωρείται ανηγμένη στην προσφορά του αναδόχου και ουδεμία άλλη αποζημίωση ή επιπρόσθετο εργολαβικό αντάλλαγμα θα δοθεί εξ αιτίας των προβλεπομένων στο παρόν άρθρο.
- 5) Τις απαιτούμενες αντλήσεις ή άλλες ειδικές προστατευτικές κατασκευές από τα υπόγεια ή επιφανειακά νερά, είτε αυτές απαιτηθούν κατά το στάδιο της κατασκευής, είτε για την απομάκρυνση ρεόντων επιφανειακών νερών (για τη συνήθη μικρή ποσότητα άνοιξης - θέρους).
- 6) Τις χωματοургικές εργασίες για την αποκάλυψη τυχόν υφιστάμενων δικτύων και την ακριβή αποτύπωση αυτών εφόσον απαιτηθεί, καθώς και τις χωματοургικές εργασίες για την τυχόν μεταφορά τους.
- 7) Τις εκσκαφές και λοιπές χωματοургικές εργασίες α) που απαιτούνται για την εκτέλεση του Έργου, β) για να αποκαλυφθούν τυχόν υφιστάμενα δίκτυα των Ο.Κ.Ω., γ) για τη διάνοιξη, την τοποθέτηση και επανεπίχωση τάφρων κ.λπ. Επίσης ο Ανάδοχος υποχρεούται να κατασκευάσει, μετά από σχετική εντολή, νέα εσωτερικά δίκτυα, μη προβλεπόμενα από τη μελέτη, δικαιούμενος όμως στην περίπτωση αυτή ιδιαίτερη αποζημίωση.
- 8) Διευκρινίζεται ιδιαιτέρως ότι τα τυχόν υπάρχοντα σχέδια των δικτύων Ο.Κ.Ω. ή γενικά έγγραφες πληροφορίες των συμβατικών τευχών, πιθανόν να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και επομένως ο Ανάδοχος πρέπει να τα ελέγξει, με μέριμνα και δαπάνη του, λαμβάνοντας τα ως ενδεικτικά, για την ακρίβεια των οποίων ουδεμία ευθύνη έχει ο Κύριος του Έργου και τα όργανά του.
- 9) Την προμήθεια όλων των τυχόν απαραίτητων υλικών για την κατασκευή των προαναφερθέντων έργων. Σημειώνεται

ότι στην παρούσα Σύμβαση προβλέπεται η ενσωμάτωση προμηθευμένων υλικών στο Έργο και ισχύουν οι σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

- 10)** Την προσκόμιση όλων των απαραίτητων μηχανημάτων και την πρόσληψη όλου του απαραίτητου προσωπικού για την έντευξη και απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών.
- 11)** Τη μέριμνα και δαπάνη για την έκδοση όλων των κατά την ισχύουσα νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων, όπως ενδεικτικά για την λειτουργία εργοταξίων, λατομείων ή δημιουργία δανειοθαλάμων - αποθεσιοθαλάμων.
- 12)** Σημειώνεται ότι για την πραγματοποίηση τυχόν εξορυκτικών εργασιών (λατομεία, δανειοθάλαμοι) ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφοδιασθεί με την απαιτούμενη προς τούτο άδεια. Κάθε απαιτούμενη δαπάνη προς τούτο (όπως ενδεικτικά εκπόνηση τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών, εγγυητικές κ.λπ.) βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.
- Γίνεται γνωστό στους διαγωνιζόμενους ότι, ο Εργοδότης και τα όργανά του ουδεμία ευθύνη αναλαμβάνουν σχετικά με την έγκριση λειτουργίας λατομείων και δανειοθαλάμων ή αποθεσιοθαλάμων και ότι ενδεχομένως από τις αρμόδιες υπηρεσίες να μην είναι εγκεκριμένες, ούτε να εγκριθούν οι δραστηριότητες αυτές. Στην περίπτωση αυτή η προμήθεια των απαραίτητων υλικών θα γίνει από το εμπόριο, από νόμιμα λατομεία και δανειοθαλάμους, ενώ η απόρριψη των άχρηστων υλικών και προϊόντων του Έργου (π.χ. από εκσκαφές, καθαρισμούς) σε ήδη νόμιμους αποθεσιοθαλάμους και ο Ανάδοχος δεν θα δικαιούται επί πλέον αποζημίωσης, πέρα από το προσφερθέν τίμημα, ούτε θα δικαιούται παράταση των προθεσμιών περαίωσης του Έργου από αυτό το λόγο, όποιες δυσχέρειες κι αν προκύψουν.
- 13)** Τη δαπάνη για την εξεύρεση τυχόν αναγκαίων πρόσθετων χώρων απόθεσης των άχρηστων προϊόντων εκσκαφών, κατεδαφίσεων κ.λπ., καθώς και την μέριμνα και δαπάνη έγκρισης των αδειών για τους χώρους αυτούς από τις αρμόδιες αρχές.
- Σημειώνεται εδώ ότι η χρήση των πρόσθετων αυτών χώρων επιτρέπεται μετά από την απαιτούμενη έγκριση από τις αρμόδιες αρχές και ότι η χρήση χώρων εφοδιασμένων με ανάλογες άδειες (π.χ. ΧΥΤΑ νομίμως λειτουργούντες) δεν απαιτεί την έκδοση νέας άδειας.
- 14)** Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει αν τα λατομεία, οι δανειοθάλαμοι, οι αποθεσιοθάλαμοι, οι χώροι εργοταξίου κ.λπ. που θα χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος φέρουν τις νόμιμες άδειες και εγκρίσεις. Η χρησιμοποίησή τους έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων ή στο περιβάλλον.
- 15)** Τη δαπάνη για τις διαμορφώσεις κάθε φύσης των εργοταξιακών χώρων, οδών - έργων - κατασκευών προσωρινής προσπέλασης, μέτρων - έργων - κατασκευών ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού, χώρων προσωρινής απόθεσης, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται στη μελέτη, στην τυχόν περιβαλλοντική αδειοδότηση, στις εγκρίσεις των λοιπών υπηρεσιών, στα συμβατικά τεύχη και θα τεθούν κι από την Υπηρεσία κατά την διάρκεια της Σύμβασης.
- 16)** Εάν κατά τη διάρκεια των εργασιών εκσκαφής αποκαλυφθούν αρχαιολογικά ευρήματα, ο Εργολάβος πρέπει να διακόψει κάθε δραστηριότητα που αφορά εκσκαφές και να ενημερώσει άμεσα την Επιβλέπουσα Υπηρεσία για τις περαιτέρω ενέργειες που πρέπει να ληφθούν για την προστασία των αρχαιοτήτων. Για αυτό τον λόγο πρέπει ο Ανάδοχος του Έργου να έχει ενημερώσει το εργατοτεχνικό προσωπικό για παρόμοιες περιπτώσεις, ώστε να σταματήσει κάθε εργασία για την αποφυγή περαιτέρω ζημιών.
- 17)** Τη λήψη κάθε μέτρου για την αποφυγή ζημιών σε τμήματα του Έργου, κατασκευασμένα ή υπό κατασκευή, από τις συνήθειες για την περιοχή βροχοπτώσεις. Σε καμία περίπτωση ο Ανάδοχος δεν δικαιούται ιδιαίτερη αποζημίωση ούτε για τα ληφθέντα μέτρα, ούτε για τυχόν καθυστερήσεις, απώλειες υλικών, βλάβες μηχανημάτων κ.λπ.
- 18)** Την υποχρέωση, ευθύνη, μέριμνα και δαπάνη που απαιτούνται από τον Ανάδοχο για την έκδοση όλων των κατά νομό απαιτούμενων αδειών και στοιχείων, για τη σύντομη, απρόσκοπτη και ομαλή εκτέλεση των έργων, υποβάλλοντας στον αρμόδιο φορέα όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά (μελέτες, σχέδια, εγγυητικές κ.λπ.), αδαπάνως για την Υπηρεσία.
- 19)** Όλες οι απαιτούμενες εργασίες και δαπάνες για την εφαρμογή των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων ή δεσμεύσεων ή γενικά των έγγραφων απαιτήσεων της αρμόδιας περιβαλλοντικής υπηρεσίας, καθώς και όλες οι προβλεπόμενες και μη ρητά κατονομαζόμενες εργασίες, που προβλέπονται στη μελέτη του Έργου και είναι απαραίτητες για την έντευξη ολοκλήρωση του Έργου. Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι σε περίπτωση που δεν έχουν εκδοθεί περιβαλλοντικοί όροι για το Έργο αυτό, επειδή το Έργο δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που απαιτείται η έκδοσή τους, δεν σημαίνει ότι στο Έργο δεν πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ρύποι).
- 20)** Ρητά σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει υπό έλεγχο το Έργο του καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου κατασκευής και του χρόνου συντήρησης μέχρι και την οριστική παραλαβή του Έργου.
- 21)** Όπου στην παρούσα Ε.Σ.Υ. ή στα λοιπά συμβατικά τεύχη αναφέρεται ο όρος "κατασκευή Έργου" ή "εκτέλεση

Έργου", νοείται η εκτέλεση των συμβατικών εργασιών, δηλαδή των έργων στην Τεχνική Περιγραφή και στα λοιπά συμβατικά τεύχη, σύμφωνα με τους όρους των συμβατικών τευχών και με τις εντολές που θα δίνονται κατά τη διάρκεια της Σύμβασης από την Υπηρεσία.

22) Για τα απόβλητα των κάθε είδους εκσκαφών του Έργου πρέπει να τηρείται η ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/24-8-2010) «Μέτρα, όροι και προγράμματα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)», ως ισχύει. Σημειώσεις για την παραπάνω ΚΥΑ: Τροποποιήθηκε από: Ν. 4030/2011, (ΦΕΚ-249/Α/25.11.2011) «Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις». Σχετικά έγγραφα: αρ. πρωτ. Δ17α/50/2/ΦΝ 444.1/27.3.2013 «Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β')» και αρ. πρωτ. οικ. 4834/25.1.2013 «Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β')».

Για το θέμα της διαχείρισης της περίσσειας υλικών εκσκαφών στα δημόσια έργα (όπως το υπ' όψιν) έχει εκδοθεί η εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 4834/ 25-1-2013 (ΑΔΑ: ΒΕΙΨΟ-Ξ90) με θέμα: Διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα - Διευκρινίσεις επί των απαιτήσεων της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/2010).

Η τήρηση της ανωτέρω ΚΥΑ και των σχετικών εγκυκλίων και οδηγιών ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του αναδόχου και κάθε δαπάνη που προκαλείται εξαιτίας αυτής

θεωρείται ότι είναι συνυπολογισμένη στην προσφορά του αναδόχου. Ο ανάδοχος ουδεμία απαίτηση πρέπει να έχει από την Υπηρεσία λόγω της ανάγκης τήρησης της εν λόγω ΚΥΑ. Ρητώς αναφέρεται ότι ο ανάδοχος είναι μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος για τη διαχείριση και επεξεργασία των αποβλήτων εκσκαφών και κατεδαφίσεων - ΑΑΕΚ κατά τις προβλέψεις της ανωτέρω ΚΥΑ και η αποκλειστική αυτή ευθύνη του είναι ανεξάρτητη από το αν η Υπηρεσία θα προβεί ή όχι σε έλεγχο των παραπάνω διαλαμβανομένων (ο οποίος έλεγχος είναι για την Υπηρεσία δυνητικός και σε καμία περίπτωση υποχρεωτικός). Οι δαπάνες επεξεργασίας των ΑΕΚΚ με οποιοδήποτε τρόπο (εγκατάσταση κινητής μονάδας επεξεργασίας με την έκδοση όλων των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών, συνεργασία με μόνιμη εγκεκριμένη μονάδα κ.λπ.) βαρύνουν τον ανάδοχο και μόνο και περιλαμβάνονται ανηγμένα στην προσφορά του.

Το παραπάνω αναφερθέν αντικείμενο θα ολοκληρωθεί πλήρως σύμφωνα με όσα αναφέρονται λεπτομερειακά στην παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.), στην Τεχνική Περιγραφή (Τ.Π.) και στα λοιπά συμβατικά τεύχη του Έργου.

ΑΡΘΡΟ 3: ΓΝΩΣΗ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1) Η περιοχή του Έργου είναι οι κάτωθι Επαρχιακοί οδοί της περιοχής της Παλικής: Νο 40 (Λιβάδι (διασταύρωση με επαρχ. οδό 39) – Αγ. Θέκλη – Μονοπολάτα – Μαντουκάτα – Χαβδάτα - Χαβριάτα – Μαντζαβινάτα – Ληξούρι), Νο 43 (ενωτική από διασταύρωση με επαρχ. οδό 42 ('Αγιος Βασίλειος) με επαρχ. οδό 40 (Δεματορά)) και Νο 44 (ενωτική από 28ο χλμ Αργοστολίου – Ληξουρίου με επαρχ. οδό 40 (Βιλατώρια). Λεπτομέρειες των θέσεων κατασκευής και των ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν υπάρχουν στη μελέτη και στα λοιπά συμβατικά τεύχη (τεχνική περιγραφή, σχέδια).

Η συμμετοχή στη δημοπρασία με την υποβολή προσφοράς, αδιαμφισβήτητα αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και έχουν ελέγξει πλήρως τη φύση και την τοποθεσία του Έργου και έχουν πλήρη γνώση της υπάρχουσας δομικής και στατικής κατάστασης του Έργου, των τεχνικών υποδομής, των γενικών και τοπικών συνθηκών της συντήρησης και ανακατασκευής τους, κυρίως σε ότι αφορά την ύπαρξη ρεμάτων και εποχιακών ρεόντων υδάτων στις θέσεις κατασκευής και την ανάγκη λήψης σχετικών μέτρων (π.χ. άντληση νερών), τις κάθε φύσης πηγές λήψεως υλικών, τις θέσεις της προσωρινής και οριστικής απόθεσης των προϊόντων εκσκαφής και των υλικών του Έργου, τις μεταφορές (θαλάσσιες και χερσαίες), τη διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, τη δυνατότητα εξασφάλισης χώρων εργοταξίου, τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού προσωπικού γενικά, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, τις αναγκαίες οδούς - έργα προσωρινής προσπέλασης, τα αναγκαία μέτρα - έργα - κατασκευές ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού, την εξασφάλιση απρόσκοπτης εργασίας του προσωπικού υπό συνθήκες προσωρινών προσπελάσεων ή κατασκευών ή υπό συνθήκες ανάρτησης - ανύψωσης προσωπικού και εξοπλισμού, τις επικρατούσες υδρολογικές, υδραυλικές, γεωλογικές και γεωτεχνικές συνθήκες στο Έργο, τις επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες, τις επικρατούσες συνθήκες κυκλοφορίας οχημάτων επί του επαρχιακού άξονα, τις διάφορες διακυμάνσεις της στάθμης των υδάτων, τα υπάρχοντα δίκτυα Ο.Κ.Ω. και γενικά τις φυσικές και ανθρωπογενείς συνθήκες στην περιοχή του Έργου. Το Έργο σε κάθε περίπτωση από τις ως άνω πρέπει να συνεχίζει να εκτελείται απρόσκοπτα.

Θεωρείται ότι οι διαγωνιζόμενοι με την υποβολή προσφοράς, έχουν πλήρη γνώση της διαμόρφωσης και της κατάστασης του εδάφους και των εποχιακών ρεόντων υδάτων, του είδους και της ποιότητας των καταλλήλων και εκμεταλλεύσιμων υλικών που βρίσκονται στην περιοχή, των μέσων (μηχανημάτων, υλικών και υπηρεσιών) που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών και όλων των άλλων παραγόντων μη ρητά κατονομαζόμενων, που είναι δυνατόν να επηρεάσουν με οποιοδήποτε τρόπο τις εργασίες, την πρόοδο τους, το χρόνο εκτέλεσης ή το κόστος τους.

- 2) Εξυπακούεται επίσης ότι, ο Ανάδοχος κατά τη σύνταξη της προσφοράς του έχει μελετήσει όλα τα στοιχεία της μελέτης και τα λοιπά στοιχεία της Εργολαβίας, που περιλαμβάνονται στο φάκελο της Δημοπρασίας και που αποτελούν, μαζί με τη Διακήρυξη, τα στοιχεία στα οποία θα βασιστεί η προσφορά του, αναλαμβάνοντας ανεπιφύλακτα να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις πιο πάνω συνθήκες και όρους.
- 3) Η παράλειψη του Αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία, σε ότι αφορά τις τοπικές συνθήκες και τους όρους της Σύμβασης, δεν τον απαλλάσσει από τις ευθύνες του για πλήρη συμμόρφωση με τις συμβατικές του υποχρεώσεις.
- 4) Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για τη γνώση κάθε στοιχείου που σχετίζεται με τις κυματικές, υδρολογικές, υδραυλικές, γεωλογικές και γεωτεχνικές συνθήκες του τόπου εκτέλεσης του Έργου και ιδίως σχετικά με τις υδρολογικές - υδραυλικές συνθήκες υπαρχόντων ρεμάτων και τις γεωλογικές - γεωτεχνικές συνθήκες του υπεδάφους, με τα υδρογεωλογικά στοιχεία, με τα μετεωρολογικά στοιχεία, με τα περιβαλλοντικά στοιχεία και δεσμεύσεις ή άλλες παρατηρήσεις, οι οποίες τυχόν έγιναν από διάφορους επιστημονικούς ή άλλους φορείς ή την Υπηρεσία ή άλλες υπηρεσίες, τα συνήθη κυματικά και ακτομηχανικά χαρακτηριστικά στο λιμένα και τα χαρακτηριστικά των θαλασσίων ρευμάτων. Οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει, με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη, να προβούν στην επεξεργασία τους και σε οποιεσδήποτε συμπληρωματικές ενέργειες ή προμήθειες στοιχείων, που κρίνουν κατά την άποψη τους ότι τους είναι χρήσιμες για τη σύνταξη της προσφοράς τους. Τονίζεται ότι ουδεμία πρόσθετη αποζημίωση θα καταβληθεί στον Ανάδοχο για άγνοια, παρερμηνεία κ.λπ. των πιο πάνω στοιχείων, τα οποία εξυπακούεται ότι έλαβε υπόψη για τη διαμόρφωση της προσφοράς του.
- 5) Επίσης, ο ανάδοχος θεωρείται ότι έχει πλήρη γνώση της υπάρχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας και ειδικά των υπαρχόντων τραπεζικών περιορισμών και των ελέγχων στη διακίνηση κεφαλαίων (κεφαλαιακοί έλεγχοι) κ.λπ. και τα παραπάνω τα γνωρίζει και τα έχει λάβει υπ' όψιν για την υποβολή της προσφοράς του και για τη διαμόρφωση του ύψους αυτής.
- 6) Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων για την εκτέλεση εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες που θα εκτελέσουν αυτοί, έστω και αν έχουν γίνει αποδεκτοί από την Υπηρεσία.
- 7) Ο ανάδοχος θεωρείται ότι γνωρίζει τις υπάρχουσες δυνατότητες της ευρύτερης περιοχής εκτέλεσης του Έργου (του Νομού Κεφαλληνίας και των όμορων Νομών) για τη διαχείριση των αποβλήτων των κάθε εκσκαφών και για την τήρηση της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ-1312/Β'/24-8-2010) «Μέτρα, όροι και προγράμματα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)», ως ισχύει. Δηλαδή ο ανάδοχος έχει ελέγξει την ύπαρξη και τη διαθεσιμότητα τέτοιων εγκαταστάσεων για την τήρηση της ανωτέρω ΚΥΑ και των σχετικών εγκυκλίων και οδηγιών. Η τήρηση αυτή ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του αναδόχου, ο οποίος μετά την υποβολή της προσφοράς του ουδεμία απαίτηση πρέπει να έχει στη συνέχεια από την Υπηρεσία για την εξεύρεση ή την ίδρυση τέτοιων εγκαταστάσεων, ή για την αύξηση των τιμών μονάδων εργασιών του Έργου ή για τον καθορισμό νέων τιμών ή και εργασιών στο Έργο με σύνταξη ΑΠΕ, λόγω της ανάγκης τήρησης της εν λόγω ΚΥΑ, για την οποία είναι ο αποκλειστικός υπεύθυνος.
- 8) Ο ανάδοχος θεωρείται ότι γνωρίζει τις υπάρχουσες δυνατότητες της στενής και ευρύτερης περιοχής εκτέλεσης του Έργου (του Νομού Κεφαλληνίας και των όμορων Νομών) για την εξεύρεση των κατάλληλων πηγών λήψης αδρανών υλικών (υλικών επίχωσης, λιθορριπών, σκύρων, αμμοχαλικών, κίσερης κ.λπ.). Δηλαδή, ο ανάδοχος έχει ελέγξει την ύπαρξη και τη διαθεσιμότητα τέτοιων υλικών και κάθε δαπάνη που προκύπτει για την προσκόμιση τέτοιων υλικών στο εργοτάξιο συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 4: ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1) Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που εκπροσωπείται από τον ή τους επιβλέποντες μηχανικούς και βοηθούς επιβλέποντες. Οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο τους, καθώς και σε οποιονδήποτε εντεταλμένο υπάλληλο της Υπηρεσίας, στα εργοτάξια, λατομεία, αποθήκες, εργοστάσια, εργαστήρια κ.λπ. Ιδίως οφείλει να εξυπηρετεί με δικά του μέσα τη μετακίνησή τους στο τόπο των έργων οποτεδήποτε χρειαστεί και κληθεί προς τούτο. Τα ίδια ισχύουν και για τις διάφορες επιτροπές του Έργου, καθώς και για υπαλλήλους του τεχνικού συμβούλου που τυχόν ήθελε χρησιμοποιήσει η Υπηρεσία για να συνδράμει το έργο της επίβλεψης.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες ή προφορικές εντολές της Υπηρεσίας, που

δίνονται μέσα στα συμβατικά πλαίσια και την κείμενη νομοθεσία, για την κανονική και έντεχνη εκτέλεση του Έργου.

- 2) Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες νόμους.
- 3) Καθίσταται σαφές ότι για την παραλαβή και τον έλεγχο της ποιότητας των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν κατά την κατασκευή, καθώς και του χαρακτηρισμού εδαφών, όπου και αν αυτός απαιτηθεί, θα εφαρμοσθούν υποχρεωτικά οι διατάξεις του Ν. 4412/16 (όπως π.χ. του άρθρου 136 §2, του άρθρου 151 §4), με μέριμνα και δαπάνες του Αναδόχου.
- 4) Ο ανάδοχος μεριμνά για τη μετάβαση - επιστροφή του προσωπικού της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και της Προϊσταμένης Αρχής, των επιβλεπόντων και των μελών των επιτροπών από την έδρα τους στο τόπο των έργων.

ΑΡΘΡΟ 5: ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

- 1) Επισημαίνεται ότι τα προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης στην προσφορά του Αναδόχου είναι σταθερά και αμετάβλητα και έχουν εκτιμηθεί από τον προσφέροντα με πλήρη ευθύνη του και μετά από εκτίμηση της απόδοσης των μηχανικών μέσων που διαθέτει, σε συνδυασμό με τα πραγματικά δεδομένα εκτέλεσης του Έργου και τις αναμενόμενες συνθήκες -ειδικότερα για απαιτούμενες κατασκευές και υλικά, για εξεύρεση διαθέσιμων υλικών (εντός ή εκτός νομού, από το εσωτερικό ή εξωτερικό κ.λπ.), για μεταφορές υλικών (χερσαίες και θαλάσσιες), για διαθέσιμους χώρους ανάπτυξης εργοταξίων και απόρριψης υλικών, για τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας ΑΕΚΚ, για την απασχόληση του προσωπικού των μηχανημάτων, για την ανάγκη κατασκευής προσωρινών προσπελάσεων ή ανέγερσης προσωρινών κατασκευών και χρήση ειδικού εξοπλισμού για την ανάρτηση ή ανύψωση ή πρόσδεση του προσωπικού και του μηχανικού εξοπλισμού, για την δυνατότητα πρόσδεσης - αγκυροβόλησης των πλωτών μέσων κατά την εκτέλεση εργασιών ή κατά την αργία, για την ανάγκη εκτέλεσης των απαραίτητων ερευνών και εκπόνησης μελετών- και ότι δεν δικαιούται, κατά την εκτέλεση των εργασιών, να προβάλει οποιοδήποτε ισχυρισμό για άγνοια των συνθηκών εκτέλεσης των υπόψη εργασιών ή των δεδομένων της μελέτης.
- 2) Όλα τα στοιχεία, που παρέχει η Υπηρεσία για το διαγωνισμό, είναι μόνον πληροφοριακά και επιβοηθητικά για την κοστολόγηση των εργασιών και τη σύνταξη της Προσφοράς του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 6: ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1) Η Σύμβαση για την κατασκευή του Έργου θα γίνει με βάση την απόφαση για έγκριση της δημοπρασίας και για συνολικό χρηματικό ποσό αυτό που θα προκύψει από τη δημοπρασία. Ειδικότερα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 105 και 135 του Ν. 4412/16.
- 2) Μετά την έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και την κοινοποίηση στον Ανάδοχο της απόφασης αυτής, ο Ανάδοχος καλείται να προσέλθει μέσα σε προθεσμία που θα ορίζεται στην πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από **δεκαπέντε (15) ημέρες**, στα γραφεία του Κυρίου του Έργου για την υπογραφή της Σύμβασης, προσκομίζοντας τις απαιτούμενες εγγυητικές επιστολές για την κάλυψη του συνόλου του Έργου.
- 3) Σε περίπτωση κατά την οποία ο Ανάδοχος δεν εμφανισθεί στην παραπάνω προθεσμία ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της Σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος, η δε εγγύηση συμμετοχής του στη δημοπρασία καταπίπτει υπέρ του Κυρίου του Έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 §5 του Ν. 4412/16.
- 4) Η εγκατάσταση του Αναδόχου στο Έργο (οπότε και η έναρξη των προθεσμιών) θα γίνει ταυτόχρονα με την υπογραφή της Σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 147 §2 του Ν. 4412/16.
- 5) Κάθε προσφορά που θα υποβληθεί στον Κύριο του Έργου, συνοδεύεται από κατάθεση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στη Δημοπρασία όπως αυτή ορίζεται στη διακήρυξη, δεσμεύει δε αυτόν που την υπέβαλε για χρονικό διάστημα που ορίζεται στη διακήρυξη και στο άρθρο 97 του Ν. 4412/16, μέσα στο οποίο πρέπει να κοινοποιηθεί σε αυτόν η έγκριση του Κυρίου του Έργου και η πρόσκληση για την υπογραφή της Σύμβασης. Η σύναψη της σύμβασης γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 105 του Ν. 4412/16, ενώ η ματαίωση της διαδικασίας γίνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 106 του Ν. 4412/16.
- 6) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135 §2 του Ν. 4412/16, ο Ανάδοχος υποχρεούται κατά την υπογραφή της Εργολαβικής Σύμβασης, να δηλώσει την έδρα του και την ακριβή διεύθυνσή του (κάθε μεταβολή δηλώνεται υποχρεωτικά). Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 135 §3 του Ν. 4412/16 ο Ανάδοχος πρέπει να δηλώσει εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (αντίκλητο) για την παραλαβή των εγγράφων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης και μέχρι την οριστική παραλαβή, το οποίο πρέπει να είναι κάτοικος της έδρας της Διευθύνουσας Υπηρεσίας (δηλαδή κάτοικος Αργοστολίου). Το πρόσωπο αυτό εγκρίνεται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Κάθε έγγραφο

στοιχείο (αλληλογραφία, εντολές, διαταγές, προσκλήσεις, λογαριασμοί κ.λπ.) που κοινοποιείται στο εξουσιοδοτημένο αυτό πρόσωπο, θεωρείται ότι έχει κοινοποιηθεί στον Ανάδοχο και κάθε αρμόδιο στέλεχος του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 7: ΕΥΘΥΝΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ, ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1) Ο Ανάδοχος είναι εξ' ολοκλήρου και μόνος υπεύθυνος για την εκλογή και χρησιμοποίηση των απαραίτητων υλικών και γενικά για την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Ε.Σ.Υ., τα λοιπά συμβατικά τεύχη, τις σχετικές προδιαγραφές, τις εγκεκριμένες μελέτες των έργων, τους όρους και τις προϋποθέσεις των γνωμοδοτήσεων, εγκρίσεων και αδειοδοτήσεων που έχουν δοθεί ή θα δοθούν για το Έργο (π.χ. Δ/ση Δασών, ΥΠ.ΠΟ., Εφορεία Αρχαιοτήτων, Περιβαλλοντικοί Όροι & Δεσμεύσεις κ.λπ.). Οι γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου καθορίζονται ρητά στο άρθρο 138 Ν. 4412/16.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατοτεχνικό προσωπικό, και μηχανήματα, που είναι αναγκαία για την κατασκευή του Έργου, καθώς και για την μεταφορά τους. Υποχρεούται επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίσει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και όλα τα οχήματα απέναντι σε κάθε κίνδυνο.
- 3) Ο Ανάδοχος πρέπει να εκτελέσει τα διάφορα έργα σύμφωνα με τη σχετική μελέτη (η όποια έχει τεχνικά χαρακτηριστικά πλήρους εφαρμογής) και με τυχόν συμπληρωματική που ενδεχομένως εγκριθεί κατά το στάδιο της κατασκευής, θα πρέπει δε να έχει υπόψη του ότι για τυχόν μικρής κλίμακας τροποποιήσεις που θα γίνουν αποδεκτές από την Υπηρεσία, δεν δικαιούται ιδιαίτερης αμοιβής για την εφαρμογή ή και την μελέτη των μικρο-τροποποιήσεων αυτών, έστω και αν από τις τροποποιήσεις αυτές προκύπτει οικονομικό όφελος για την Υπηρεσία.
- 4) Ρητά καθορίζεται ότι για την κατασκευή του Έργου καμία πρόσθετη αποζημίωση δεν δικαιούται ο Ανάδοχος από τις δυσκολίες που θα συναντήσει κατά το στάδιο της κατασκευής, δεδομένου ότι κατά τη σύνταξη της προσφοράς του είχε το δικαίωμα οποιασδήποτε διερεύνησης όλων των στοιχείων που επηρεάζουν οικονομικά το Έργο.
- 5) Οποιαδήποτε ζημιά στο Έργο, ή στα μηχανήματα ή στις εγκαταστάσεις (εργοτάξια, λατομεία, χώροι απόθεσης κ.λπ.) που προέρχεται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, έστω και αν είναι εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης (πλημμύρα, θύελλες, κατολισθήσεις κ.λπ.) ή από οποιαδήποτε άλλη αιτία (πυρκαγιά κ.λπ.), πλην ανωτέρας βίας, βαρύνει τον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει, χωρίς καμία πρόσθετη αποζημίωση (βλ. σχετικώς και το άρθρο 11 περί ασφάλισης του Έργου).
- 6) Οποιαδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του Αναδόχου ή του προσωπικού του Αναδόχου, βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο. Ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται της αποκλειστικής ευθύνης του, επικαλούμενος την επίβλεψη του Έργου.
- 7) Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κατά την εκτέλεση των έργων όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και κάθε άλλο μέτρο που αναφέρεται στους εγχώριους ή διεθνείς κανονισμούς πρόληψης ατυχημάτων.
- 8) Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων για την εκτέλεση εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες που θα εκτελέσουν αυτοί, έστω και αν έχουν γίνει αποδεκτοί από την Υπηρεσία.
- 9) **Επιβλέποντες Τεχνικοί του Έργου: Ιδιαίτέρως σημειώνεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, θα πρέπει να υπάρχει η επίβλεψη του Έργου εκ μέρους του αναδόχου από:**
  - **έναν πολιτικό μηχανικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, που θα διαθέτει τουλάχιστον 5ετή εμπειρία σε κατασκευή ή μελέτη έργων οδοποιίας ή από πολιτικό μηχανικό τεχνολογικής εκπαίδευσης, που θα διαθέτει τουλάχιστον 7ετή εμπειρία σε κατασκευή ή μελέτη έργων οδοποιίας (οποιοδήποτε χαρακτήρα),**
  - **έναν γεωλόγο πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, που θα διαθέτει σχετική γεωλογική εμπειρία σε κατασκευή ή μελέτη έργων οδοποιίας (οποιοδήποτε χαρακτήρα).**

Κατά συνέπεια ο ανάδοχος θα πρέπει να εξασφαλίσει συνεργασία με τεχνικούς των άνω ειδικοτήτων. Η εμπειρία θα δηλωθεί με σχετική υπεύθυνη δήλωση, ωστόσο η Διευθύνουσα Υπηρεσία έχει τη δυνατότητα αν θέλει να ζητήσει και τα πιστοποιητικά που θα αποδεικνύουν τη δηλούμενη εμπειρία. Η Διευθύνουσα υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να μην εγκρίνει αιτιολογημένα τους προτεινόμενους από τον ανάδοχο τεχνικούς, οπότε ο ανάδοχος οφείλει να τους αντικαταστήσει. Σημειώνεται αυστηρά ότι τον ρόλους Επιβλεπόντων Τεχνικών του Έργου δεν μπορεί να αναλάβει ο ίδιος ο Ανάδοχος. Ο ορισμός και η αποδοχή ορισμού θα γίνει με σχετικές υπεύθυνες δηλώσεις.
- 10) Ο ανάδοχος, αναλαμβάνει την υποχρέωση να έρθει σε συνεννόηση με τις αρμόδιες Υπηρεσίες, οι οποίες εμπλέκονται σε τμήματα εργασιών του Έργου, ήτοι με την Δ/ση Δασών, Δ.Ε.Υ.Α.Κ., Εφορεία Αρχαιοτήτων,

Ο.Τ.Ε., αλλά και όποιον άλλο φορέα απατηθεί, είτε κατά την εκτέλεση, είτε στη φάση ολοκλήρωσης του Έργου.

- 11)** Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένα στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 8: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

- 1)** Πέρα από όσα αναφέρονται στις περί εκτέλεσης Δημόσιων Έργων διατάξεις σχετικά με το προσωπικό του Αναδόχου, κατά την υπογραφή του Εργολαβικού Συμφωνητικού, ο Ανάδοχος θα δηλώσει στην Υπηρεσία τη διεύθυνση των γραφείων του, καθώς και το εντεταλμένο για το Έργο προσωπικό του που θα είναι σε αυτά και επίσης και τα αναφερόμενα στις ακόλουθες παραγράφους.
- 2)** Την τεχνική διεύθυνση του Έργου καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής θα έχει ο ίδιος ο Ανάδοχος ή ειδικά εξουσιοδοτημένος τεχνικός, ανάλογης ειδικότητας και εμπειρίας σε θέματα κατασκευής έργων οδοποιίας. **Ο εν λόγω Τεχνικός Διευθυντής του Έργου μπορεί να είναι και ο ίδιος ο τεχνικός του άρθρου 7 §9 της παρούσας** (δηλαδή να είναι το ίδιο πρόσωπο με τον **Επιβλέποντα Τεχνικό** του Έργου), εκτός αν την τεχνική διεύθυνση αναλάβει ο ίδιος ο Ανάδοχος. Η Υπηρεσία μπορεί κατά την κρίση της και αιτιολογημένα να μην δώσει την έγκριση της για τον προτεινόμενο **Τεχνικό Διευθυντή** του Έργου. Μετά την αποδοχή του προτεινόμενου **Τεχνικού Διευθυντή** του Έργου, ο Ανάδοχος θα υποβάλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο, με το οποίο θα εξουσιοδοτεί τον προταθέντα Τεχνικό Διευθυντή του Έργου να τον εκπροσωπεί, για όλα τα θέματα του εργοταξίου, περιλαμβανομένων όχι αποκλειστικώς, της παραλαβής έγγραφων τεχνικών εντολών, ειδοποιήσεων, οδηγιών, ή τεχνικών παρατηρήσεων της Υπηρεσίας, της υπογραφής κάθε έγγραφου και στοιχείου που η υπογραφή του προβλέπεται επί τόπου του Έργου (παραλαβές, επιμετρήσεις, ημερολόγια κ.λπ.) και κάθε εγγράφου που αφορά στη σύνταξη και υποβολή πιστοποιήσεων. Σε κάθε περίπτωση εξυπακούεται ότι, εφόσον τα παραπάνω έγγραφα παραληφθούν από το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (αντίκλητο) του άρθρου 6 §6, είναι σαν να τα έχει παραλάβει και ο **Τεχνικός Διευθυντής** του Έργου.
- 3)** Η Υπηρεσία δύναται οποτεδήποτε και αιτιολογημένα να ανακαλέσει την έγκριση της για τον **Τεχνικό Διευθυντή** του Έργου, οπότε ο Ανάδοχος υποχρεούται εντός 10 ημέρου από την κοινοποίηση, αναντίρρητα να τον αντικαταστήσει με άλλον ιδίων προσόντων μηχανικό, που θα τύχει και πάλι της έγκρισης της Υπηρεσίας.
- 4)** Ο παραπάνω προτεινόμενος από τον Ανάδοχο **Τεχνικός Διευθυντής** είναι συνυπεύθυνος με τον Ανάδοχο για την έντευξη, άρτια και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών και για την λήψη και εφαρμογή των απαιτούμενων μέτρων προστασίας και ασφαλείας των εργαζομένων στο Έργο, καθώς και κάθε τρίτου.
- 5)** Για αυτό μαζί με την πρόταση του Αναδόχου (παρ. 4) θα πρέπει να υποβληθεί υπεύθυνη δήλωση του προτεινόμενου Τεχνικού Διευθυντή, με την οποία αυτός θα αποδέχεται το διορισμό του και τις ευθύνες του.
- 6)** Ρητά καθορίζεται ότι ο διορισμός του υπόψη Τεχνικού Διευθυντή σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, ο δε Ανάδοχος παραμένει πάντοτε αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος απέναντι στην Υπηρεσία.
- 7)** Υποχρεωτικά επί τόπου του Έργου θα πρέπει να παρευρίσκεται και διερμηνέας, εφόσον ο **Τεχνικός Διευθυντής** είναι αλλοδαπός και δεν γνωρίζει την ελληνική γλώσσα.
- 8)** Καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, θα πρέπει να υπάρχει η τεχνική, συνεχής και έμπρακτη, επίβλεψη του Έργου εκ μέρους του ανάδοχου από μηχανικό κατάλληλης εμπειρίας κατά το άρθρο 7 §9.

ΑΡΘΡΟ 9: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ - ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΙΜΩΝ

- 1)** Αν μετά από απαίτηση της Υπηρεσίας και σε ειδικές μόνο περιπτώσεις παραστεί ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών ή μη συμβατικών, θα εφαρμόζεται ανάλογα το άρθρο 156 του Ν. 4412/16.
- 2)** Η κοστολόγηση των εργασιών αυτών θα γίνεται όπως ορίζεται από το άρθρο 156 §1, 4, 5 και 6 του Ν. 4412/16.
- 3)** Στις νέες τιμές θα εφαρμοσθεί η τεκμαρτή έκπτωση που θα προκύψει από σύγκριση της προσφοράς του Αναδόχου με τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας για τη συμβατική ομάδα στην οποία εντάσσονται οι νέες εργασίες. Ο σταθερός συντελεστής νέων τιμών "σ" καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 156 §6 του Ν. 4412/16. Επίσης, θα εφαρμοστεί το προβλεπόμενο Εργολαβικό Όφελος που στην προκειμένη περίπτωση είναι δέκα οκτώ τοις εκατό (18%), αν ήδη δεν εμπεριέχεται στην νέα τιμή.
- 4)** Όταν για τις νέες εργασίες δεν είναι δυνατός ο καθορισμός νέων τιμών μονάδος από μη δυνατότητα τιμολόγησης ή επιμέτρησης, ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί το άρθρο 156 του Ν. 4412/16, τότε μπορεί να εφαρμόζονται οι

διατάξεις του άρθρου 154 §10 του ίδιου νόμου.

- 5) Για τον, σύμφωνα με το άρθρο 156 του Ν. 4412/16 κανονισμό τιμών μονάδος νέων εργασιών και ειδικότερα, για τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5β εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών) έχουν εφαρμογή οι ισχύουσες περιγραφές ή αναλύσεις τιμών, με τη σειρά προτεραιότητας που αναγράφεται κατωτέρω (ως ισχύουν):

- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Έργων Οδοποιίας».
- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Υδραυλικών Έργων».
- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Λιμενικών Έργων».
- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Οικοδομικών Έργων».
- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Έργων Πρασίνου».
- Το «Ενιαίο Τιμολόγιο Ηλεκτρομηχανολογικών Εργασιών Οδοποιίας, Υδραυλικών και Λιμενικών».

Σημείωση: Τα ανωτέρω εγκεκριμένα τιμολόγια ως εγκρίθηκαν με την απόφαση Δ11γ/0/9/7/7-2-2013 "Αναπροσαρμογή και συμπλήρωση Ενιαίων Τιμολογίων Έργων Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών, Πρασίνου και Ηλεκτρομηχανολογικών Εργασιών Οδοποιίας, Υδραυλικών και Λιμενικών" (ΦΕΚ Β' 363/2013) και διορθώθηκαν με την απόφαση Δ11γ/ο/3/20/20-3-2013 (ΦΕΚ 639Β'/20-3-2013) του Αναπληρωτή Υπουργού ΑΝ.ΑΝ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. ή σε κάθε περίπτωση ως ισχύουν για το Έργο.

- Τα Αναλυτικά Τιμολόγια των λοιπών κατηγοριών Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ, για τα είδη εργασιών που υπάγονται στις αντίστοιχες κατηγορίες έργων.
- Η Ανάλυση Τιμών Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων κ.λπ., που εγκρίθηκε με την ΕΗ1/5235/4.6.79 Απόφαση τ. ΥΔΕ (ΦΕΚ 1083/79, Τεύχος Β').

ΑΡΘΡΟ 10: ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ

- 1) Η **Συνολική Προθεσμία** περαίωσης του Έργου ορίζεται σε **διακόσιες σαράντα (240) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης. Μέσα στην πιο πάνω προθεσμία θα κατασκευάζει το σύνολο των εργασιών του Έργου και θα εκτελεί τις εντολές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Γενικώς, όσον αφορά στις προθεσμίες εφαρμόζεται το άρθρο 147 του Ν. 4412/16.

- 2) Μέσα σε προθεσμία **δεκαπέντε (15) ημερών** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει το **Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής του Έργου** με τη μέθοδο του διαγράμματος Ganit και με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης Pert ή άλλη κατάλληλη μέθοδο που θα είναι αποδεκτή από την Υπηρεσία (θα υπάρξει προσυνεννόηση) και σύμφωνα με τη νομοθεσία (βλ. άρθρο 145 του Ν. 4412/16). Το χρονοδιάγραμμα θα είναι κατ' αρχήν εβδομαδιαίο, εκτός αν γίνει επιβληθεί από την υπηρεσία άλλη χρονική περίοδος (π.χ. ημερήσιο). Το χρονοδιάγραμμα θα είναι σύμφωνο με τις τμηματικές προθεσμίες ενδεικτικές και αποκλειστικές (αν υπάρχουν) και σε κάθε περίπτωση σύμφωνο με όλες τις προβλέψεις της νομοθεσίας (βλ. άρθρο 145 του Ν. 4412/16).

Στο χρονοδιάγραμμα θα φαίνεται, η κατά μήνα και οπωσδήποτε η κατά την λήξη των αναθεωρητικών περιόδων, ποσοστιαία εκτέλεση κάθε μίας από τις υποκατηγορίες εργασιών, που θα λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της δαπάνης αναθεώρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επισημαίνεται ότι το χρονοδιάγραμμα θα καταρτιστεί με το δεδομένο ότι οι υπάρχουσες εκμεταλλεύσεις (π.χ. οδοί) στις περιοχές που θα γίνουν οι εργασίες, θα πρέπει να συνεχίσουν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια των εργασιών και ότι δεν θα πρέπει να εμποδίζεται η διεξαγωγή των μετακινήσεων γενικώς.

Σημαντική παράμετρος στη σύνταξη του χρονοδιαγράμματος είναι η εποχιακή παρουσία ρεόντων υδάτων σε υπάρχοντα υδατορέματα, η εποχιακή διακύμανση των οποίων θα πρέπει σχετικώς να προβλεφθεί. Το ζήτημα της παρουσίας ρεόντων υδάτων θα πρέπει να λαμβάνεται γενικά υπ' όψιν στα ζητήματα προθεσμιών και παρατάσεων. Στην έκθεση που θα συνοδεύει το χρονοδιάγραμμα, ο Ανάδοχος θα αναφέρει κάθε στοιχείο που μπορεί να ζητήσει η υπηρεσία για τον έλεγχο των προτεινομένων από αυτόν χρονικών διαστημάτων, όπως για παράδειγμα το είδος και τον αριθμό των μηχανικών μέσων που θα χρησιμοποιήσει ανά υποκατηγορία εργασιών, το χρόνο άφιξης τους στο εργοτάξιο και τις μέσες ημερήσιες αποδόσεις τους κ.α.

- 3) Επίσης, μέσα σε προθεσμία **ενός (1) μήνα** από την υπογραφή της Σύμβασης ο Ανάδοχος πρέπει να συντάξει και να υποβάλει το **Οργανόγραμμα του Εργοταξίου**, στο οποίο θα περιγράφονται τα στελέχη, ο εξοπλισμός, τα μηχανήματα κ.λπ.
- 4) Γενικώς, όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα του Έργου και στο οργανόγραμμα του εργοταξίου εφαρμόζεται το άρθρο 145 του Ν. 4412/16.
- 5) Για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του Αναδόχου καθυστέρησης υποβολής του χρονοδιαγράμματος επιβάλλεται ποινική ρήτρα για παράβαση αποκλειστικής προθεσμίας σύμφωνα με τα

παρακάτω.

- 6) Το πιο πάνω χρονοδιάγραμμα, μετά την έγκριση του από την Υπηρεσία, αποτελεί συμβατικό στοιχείο της παρούσας Σύμβασης και ο Ανάδοχος υποχρεούται να το τηρεί και να το εφαρμόζει πιστά και χωρίς καμία παρέκκλιση. Τυχόν μελλοντική τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος επιτρέπεται, εφόσον και όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.
- 7) Η συνολική προθεσμία περαίωσης του Έργου μπορεί να παραταθεί στις περιπτώσεις και όπως ορίζουν οι διατάξεις για την εκτέλεση των Δημόσιων Έργων. Σε περίπτωση μεταβολής προθεσμίας (ολικής ή τμηματικών) ή του αντικειμένου του Έργου, αναπροσαρμόζεται και το χρονοδιάγραμμα.
- 8) Παράταση της προθεσμίας δεν θα αναγνωρισθεί στον Ανάδοχο λόγω ισχυρισμού αγνοίας των εδαφικών και κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής του Έργου, της αδυναμίας προσέγγισης στους τόπους των εργασιών για τις οποίες θα εντέλλεται από την Υπηρεσία, της αδυναμίας εξεύρεσης πηγών λήψης υλικών ή χώρων απόθεσης ή απόρριψης υλικών ή παραπροϊόντων (π.χ. υλικών εκσκαφής, καθαρισμού κ.λπ.), της κατάστασης των οδών προσπέλασης, της δυσκολίας προσέγγισης των περιοχών λήψης τυχών αδρανών υλικών και δανείων χωμάτων, της αδυναμίας εξεύρεσης εργατών και μηχανημάτων, των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, των όσων αναφέρονται στο άρθρο 3 της παρούσας περί γνώσης των τοπικών συνθηκών κ.α.
Μπορεί να αναγνωριστεί παράταση συνολικής ή τμηματικών προθεσμιών (εφόσον σχετίζονται με την περίπτωση), σε περιπτώσεις άσχημων καιρικών συνθηκών, σε περιπτώσεις ασυνήθων κυματικών και ακτομηχανικών χαρακτηριστικών στο λιμάνι, στην περίπτωση που ποσότητα των ρεόντων υδάτων σε υπάρχοντα υδατορέματα (που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα το Έργο) είναι μεγάλη και πέρα από τη συνήθη ροή που είναι δυνατόν να αντιμετωπιστεί με εναλλακτικές τοπικές διαδρομές παροχέτευσης (παρακάμψεις) ή συνήθεις αντλήσεις και γενικά σε ανάλογες μη εύκολα προβλέψιμες περιστάσεις.
- 9) Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται στον Ανάδοχο για κάθε μέρα υπαίτιας εκ μέρους του υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας ορίζονται στο άρθρο 148 §2 του Ν. 4412/16.
- 10) Σε περίπτωση υπέρβασης των προθεσμιών ακολουθείται, εφ' όσον συντρέχουν οι λόγοι, η διαδικασία του άρθρου 160 του Ν. 4412/16 για την έκπτωση του Αναδόχου. Τυχόν τασσόμενες προθεσμίες με την ειδική πρόσκληση δεν ανατρέπουν τις υποχρεώσεις του Αναδόχου, που απορρέουν από τη Σύμβαση και τις συνέπειες από την υπέρβαση των συμβατικά τασσομένων προθεσμιών.
- 11) Κατά απαίτηση του άρθρου 147 §6 του Ν. 4412/16 καθορίζονται οι ακόλουθες τμηματικές προθεσμίες του Έργου:

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΕΣ (υπό την έννοια της §4α του άρθρου 147 του Ν. 4412/16 με επιβολή ανέκκλητων ποινικών ρητρών, σύμφωνα με τη §1 του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016):

[1] Πρώτη αποκλειστική τμηματική προθεσμία - 15 ημέρες

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Όχι αργότερα από **δεκαπέντε (15) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον να έχει υποβάλλει το **Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής** του Έργου σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου.

[2] Δεύτερη αποκλειστική τμηματική προθεσμία - 40 ημέρες

ΜΕΛΕΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ [θέση Θ5 – Επαρχιακή οδός 43, κωδικός αστοχίας Υ8 (Χ.Θ. 2+300 έως 2+610) – περιοχή «Αμμουδαρές»]

Όχι αργότερα από **σαράντα (40) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται

να έχει εκπονήσει και υποβάλλει για έγκριση στην Δ/νουςα Υπηρεσία, την Μελέτη Εφαρμογής:

- α. του συστήματος αντιστήριξης από πασσαλόφραγμα
- β. την αντιστήριξη του ανάντη πρανούς από συρματοκιβώτια (Serasanetti)
- γ. του δικτύου αποστραγγιστικών καναλιών στη παρόδια ιδιοκτησία

[3] Τρίτη αποκλειστική τμηματική προθεσμία - 120 ημέρες

ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΘΕΣΗΣ Θ5 – Επαρχιακή οδός 43, κωδικός αστοχίας Υ8 (Χ.Θ. 2+300 έως 2+610)

Όχι αργότερα από **εκατόν είκοσι (120) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον να έχει ολοκληρώσει στη θέση Θ5 – Επαρχιακή οδός 43, κωδικός αστοχίας Υ8 (Χ.Θ. 2+300 έως 2+610) – περιοχή «Αμμουδαρές»:

- α. Την κατασκευή του συστήματος αντιστήριξης της οδού από πασσαλόφραγμα
- β. Την ανακατασκευή των επιχωμάτων
- γ. Την αποστράγγιση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων της ανάντη έκτασης
- δ. Την αντιστήριξη του ανάντη πρανούς από συρματοκιβώτια (Serasanetti)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ (υπό την έννοια της § 4β του άρθρου 147 του Ν. 4412/2016 με επιβολή ποινικών ρητρών που είναι δυνατόν ανά ανακληθούν, σύμφωνα με τη §1 του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016):

[1] Πρώτη ενδεικτική τμηματική προθεσμία - 30 ημέρες

Όχι αργότερα από **τριάντα (30) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΕΠΙΒΛΕΨΗ

- α. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία το **Οργανόγραμμα του Εργοταξίου**, τον **Επιβλέποντα Τεχνικό** του Έργου (πολιτικό μηχανικό πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης) που περιγράφεται στο άρθρο 7 §9 της παρούσας, τον **Τεχνικό Διευθυντή** του Έργου (άρθρο 8 της παρούσας) και τον **Προϊστάμενο του Ποιοτικού Ελέγχου** του Έργου (άρθρο 26Α της παρούσας).
- β. Επίσης, να έχει βρει και γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία της πηγές λήψης υλικών επιχώσεων και τις πηγές λήψης αδρανών υλικών κατασκευής.

γ. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τη μέθοδο κατασκευής του σκυροδέματος του Έργου για την περίπτωση κατασκευής εργοταξιακού σκυροδέματος και του ασφατομίγματος. Σε περίπτωση συνεργασίας με επιχειρήσεις αδρανών υλικών, έτοιμου σκυροδέματος και ασφατομίγματος θα πρέπει να υποβληθούν σχετικές δηλώσεις συνεργασίας.

Επίσης, να έχει γνωστοποιήσει στην υπηρεσία τη συνεργασία του με επιχείρηση διάθεσης και τοποθέτησης του οπλισμού (με υποβολή σχετικών δηλώσεων) καθώς και την προέλευση του οπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για το Έργο (χώρα προέλευσης, εργοστάσιο παραγωγής κ.λπ.).

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΙ

δ. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τη συνεργασία του με εργαστήριο ή εργαστήρια δοκιμών και ελέγχου, τα οποία θα διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας σε ισχύ, και θα μπορούν να διενεργούν τις προβλεπόμενες για το Έργο δοκιμές σύμφωνα με τις ΕΤΕΠ και την Τ.Σ.Υ. του Έργου.

ε. Να έχει γνωστοποιήσει στην Υπηρεσία τον σχεδιασμό του όσον αφορά τη διαχείριση της περίσσειας εκσκαφών (χερσαίων ή θαλάσσιων) του Έργου, τη διαχείριση - επεξεργασία των αποβλήτων ΑΕΚΚ.

στ. Να έχει υποβάλει πρόταση και σχέδια για τα σημεία τοποθέτησης και τη μορφή των πληροφοριακών πινακίδων με τα στοιχεία του Έργου, σύμφωνα με το σχετικό το άρθρο της παρούσας (άρθρο 13 §8).

[2] Δεύτερη ενδεικτική τμηματική προθεσμία - 60 ημέρες

Όχι αργότερα από **εξήντα (60) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης, ο Ανάδοχος υποχρεούται τουλάχιστον:

ΑΣΦΑΛΕΙΑ & ΥΓΕΙΑ

α. Να έχει υποβάλει τις προβλεπόμενες από το Π.Δ.305/96 και το Π.Δ.17/96 (όπως ισχύουν σήμερα) δηλώσεις και γνωστοποιήσεις για ανάθεση καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας, Συντονιστή Ασφάλειας και Υγιεινής και Ιατρού Ασφάλειας.

β. Να έχει υποβάλει, σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 και με τους όρους δημοπράτησης της παρούσας το Σχέδιο Ασφάλειας & Υγείας (Σ.Α.Υ.) και το Φάκελο Ασφάλειας & Υγείας (Φ.Α.Υ.), ως προβλέπεται (βλ. άρθρο 37 της παρούσας Ε.Σ.Υ.).

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

γ. Να έχει κατασκευάσει και τοποθετήσει τις πληροφοριακές πινακίδες με τα στοιχεία του Έργου

σύμφωνα με το σχετικό το άρθρο της παρούσας (άρθρο 13 §8).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

- δ. Να έχει προσκομίσει τα Ασφαλιστήρια Συμβόλαια σύμφωνα με τα προβλεπόμενα του άρθρου 11 της παρούσας Ε.Σ.Υ.

12) Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του υπέρβασης οποιασδήποτε από τις **"Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες"** (αν υπάρχουν) του Έργου ορίζεται ίση προς το **3,50% (τρία κόμμα πενήντα τοις εκατό)** της "Ειδικής Αποκλειστικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 10% της κάθε μιας αντίστοιχης προβλεπόμενης στη σύμβαση "Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας" (ΤΑ_i) που δεν έχει τηρηθεί:

- Όπου ως "Ειδική Αποκλειστική Ημερήσια Αξία" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου ορίζεται ο λόγος:
$$(Ε.Α.Η.Α.) = (Π.Σ.) / [(ΤΑ_1) + (ΤΑ_2) + .. + (ΤΑ_μ)]$$

Όπου (Π.Σ.) = Συνολικό χρηματικό ποσό σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ)
 $(ΤΑ_1) + (ΤΑ_2) + ... + (ΤΑ_μ) =$ Οι αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες της σύμβασης (το άθροισμα)
- Για τις επόμενες μέρες (πέραν του 10%) υπαίτιας υπέρβασης εκ μέρους του Αναδόχου οποιασδήποτε από τις "Αποκλειστικές Τμηματικές Προθεσμίες" του Έργου και μέχρι συνολικής υπέρβασης ίσης προς το 20% της αντίστοιχης "Αποκλειστικής Τμηματικής Προθεσμίας" θα του επιβάλλεται ημερησίως ποινική ρήτρα ίση προς το **6,00% (έξι τοις εκατό)** της "Ειδικής Αποκλειστικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Α.Η.Α.) του Έργου.
- Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες (σε περίπτωση δεκαδικών αριθμών γίνεται στρογγυλοποίηση στον αμέσως μεγαλύτερο ακέραιο) και τα ποσά, οι χρόνοι και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην Σύμβαση χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

13) Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται στον Ανάδοχο για κάθε ημερολογιακή μέρα υπαίτιας από μέρους του υπέρβασης οποιασδήποτε από τις **"Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες"** (αν υπάρχουν) του Έργου ορίζεται ίση προς το **3,00% (τρία τοις εκατό)** της "Ειδικής Ενδεικτικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 10% της κάθε μιας αντίστοιχης προβλεπόμενης στη σύμβαση "Ενδεικτικής Τμηματικής Προθεσμίας" (ΤΕ_i) που δεν έχει τηρηθεί:

- Όπου ως "Ειδική Ενδεικτική Ημερήσια Αξία" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου ορίζεται ο λόγος:
$$(Ε.Ε.Η.Α.) = (Π.Σ.) / [(ΤΕ_1) + (ΤΕ_2) + .. + (ΤΕ_μ)]$$

Όπου (Π.Σ.) = Συνολικό χρηματικό ποσό σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ)
 $(ΤΕ_1) + (ΤΕ_2) + ... + (ΤΕ_μ) =$ Οι ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες της σύμβασης (το άθροισμα)
- Για τις επόμενες μέρες (πέραν του 10%) υπαίτιας υπέρβασης εκ μέρους του Αναδόχου οποιασδήποτε από τις "Ενδεικτικές Τμηματικές Προθεσμίες" του Έργου και μέχρι συνολικής υπέρβασης ίσης προς το 20% της αντίστοιχης "Ενδεικτικής τμηματικής προθεσμίας" θα του επιβάλλεται ημερησίως ποινική ρήτρα ίση προς το **6,00% (έξι τοις εκατό)** της "Ειδικής Ενδεικτικής Ημερήσιας Αξίας" (Ε.Ε.Η.Α.) του Έργου.
- Οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές μέρες (σε περίπτωση δεκαδικών αριθμών γίνεται στρογγυλοποίηση στον αμέσως μεγαλύτερο ακέραιο) και τα ποσά, οι χρόνοι και οι προθεσμίες όπως προβλέπονται στην Σύμβαση χωρίς παρατάσεις ή αναθεώρηση.

14) Το συνολικό ποσό των ποινικών ρητρών για υπέρβαση τμηματικών προθεσμιών, δε μπορεί να ξεπεράσει σε ποσοστό το **3,00% (τρία τοις εκατό)** του ποσού της Σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α. (άρθρο 148 § 2 του Ν. 4412/2016).

Σημειώνεται ότι οι ποινικές ρήτρες συνολικής και τμηματικών προθεσμιών είναι επιπρόσθετες στις ποινικές ρήτρες που τυχόν προβλέπονται για παραλείψεις ενεργειών του Αναδόχου στους λοιπούς όρους των Τευχών Δημοπράτησης.

15) Επισημαίνεται ότι τα πλέον κρίσιμα στοιχεία του έργου για τα οποία θεωρείται ότι ο Ανάδοχος έχει λάβει ιδιαιτέρως υπ' όψιν κατά την διαμόρφωση της προσφοράς του -πέραν βέβαια των όσων αναφέρονται στα συμβατικά τεύχη- είναι:

- Το θέμα των πηγών λήψεως των υλικών επίχωσης, των αδρανών υλικών, των υλικών λιθορριπών κάθε είδους, των υλικών εξυγιαντικών στρώσεων, των φυσικών ογκολίθων και γενικά κάθε είδους αδρανούς υλικού που απαιτείται για το Έργο.
- Το θέμα της προμήθειας εργοστασιακού ή κατασκευής επί τόπου του έργου εργοταξιακού σκυροδέματος για

την κατασκευή ιδίως των πρόχυτων τεχνητών ογκολίθων, των λιμενικών ανωδομών και δαπέδων και γενικά κάθε στοιχείου οπλισμένου ή άοπλου σκυροδέματος του Έργου.

- Η ανάπτυξη επαρκών εργοταξιακών χώρων για την προκατασκευή των πρόχυτων τεχνικών ογκολίθων (Κ.Τ.Ο. ή ποδός).
- Την ανάπτυξη του εξοπλισμού του για την ομαλή εξέλιξη των εργασιών ιδίως λόγω ύπαρξης εμποδίων στο Έργο (όπως π.χ. τα υποβρύχια καλώδια της ΔΕΗ) αλλά και λόγω την υπάρχουσας εκμετάλλευσης του λιμένα από το φορέα λειτουργίας.
- Τα θέματα διαχείρισης και επεξεργασίας των αποβλήτων εκσκαφών και κατεδαφίσεων ΑΑΕΚ.

Για τα παραπάνω ζητήματα δεν δύναται να δικαιολογηθεί και να αναγνωριστεί οποιαδήποτε παράταση του Έργου λόγω του γεγονότος ότι ο Ανάδοχος δεν μερίμνησε και δεν εξασφάλισε έγκαιρα κάθε απαιτούμενο χώρο, κάθε υλικό και τον κατάλληλο τρόπο κατασκευής.

ΑΡΘΡΟ 11: ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΑ

- 1) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στο ΙΚΑ και στα λοιπά ασφαλιστικά ταμεία όλο το προσωπικό που θα απασχολεί ο ίδιος ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με τις περί ΙΚΑ ή των λοιπών ασφαλιστικών ταμείων διατάξεις και σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό του έναντι ατυχημάτων, σε ασφαλιστικές εταιρείες που λειτουργούν νόμιμα εντός χώρας μέλους της Ε.Ε. ή Ε.Ο.Χ., εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται στις περί ΙΚΑ διατάξεις. Η διάταξη αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό, όσο και για το αλλοδαπό προσωπικό.
- 3) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένα σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα αυτοκίνητα που θα χρησιμοποιούνται στο Έργο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.
- 4) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να καλύψει με πλήρη ασφάλεια σε αναγνωρισμένη ασφαλιστική εταιρεία όλα τα μηχανήματα του, πλωτά ή χερσαία. Διευκρινίζεται ότι σε ουδεμία περίπτωση, ούτε σε περίπτωση ανωτέρας βίας ή ατυχήματος, ο Ανάδοχος δικαιούται να διεκδικήσει από τον Κύριο του Έργου αποζημίωση για τυχόν ζημιά ή ολική απώλεια μηχανήματος.
- 5) Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τα τυχόν υλικά που θα έχουν παραληφθεί από την Υπηρεσία επί τόπου του Έργου, για το σύνολο της αξίας τους και κατά παντός κινδύνου (κλοπή, φθορά, φωτιά, κατολισθήσεις κ.λπ.) για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο Έργο. Σε περίπτωση που η παραλαβή των υλικών από την Υπηρεσία γίνεται σε αποθήκες του Αναδόχου ή σε άλλους χώρους μακριά από το εργοτάξιο, αλλά μέσα στα όρια του Ελληνικού Κράτους, η ευθύνη θα καλύπτει όπως παραπάνω και τη μεταφορά. Κανένα υλικό δεν θα παραλαμβάνεται στο εξωτερικό (έστω και αν εκεί γίνεται ο ποιοτικός του έλεγχος μερικά ή ολικά) και γι' αυτό η ασφάλιση για την μεταφορά υλικών από το εξωτερικό είναι αποκλειστικά ευθύνη του Αναδόχου.
- 6) Ο Ανάδοχος είναι επίσης αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε ενδεχόμενη αστική απαίτηση τρίτων ή εργαζομένων, που οφείλεται στο Έργο και στον τρόπο εκτέλεσής του. Η υπηρεσία ουδεμία σχετική ευθύνη έχει έναντι τρίτων ανεξαρτήτως σιωπηρής ή έγγραφης αποδοχής του τρόπου εκτέλεσής του Έργου και κατ' ουδέν τρόπο απαλλάσσεται ο Ανάδοχος από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη Σύμβαση.
- 7) Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει αν το προσωπικό, τα μηχανήματα κ.λπ. που θα χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος είναι ασφαλισμένα. Η χρησιμοποίησή τους και γενικά η τήρηση του παρόντος άρθρου περί ασφαλίσεων, έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος (διοικητικά, ποινικά και αστικά) για οποιαδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.
- 8) Ο Ανάδοχος οφείλει να συνάψει Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο για τη μεταφορά των υλικών (παρ. 5), για αστική ευθύνη έναντι τρίτων και εργαζομένων και κατά παντός κινδύνου, χωρίς καθόλου να απαλλάσσεται από τις ευθύνες του που απορρέουν από τη Σύμβαση έναντι του Κυρίου του Έργου.
- 9) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει για το σύνολο της αξίας τους και κατά παντός κινδύνου (κλοπή, φθορά, φωτιά, κατολισθήσεις κ.λπ.) για το χρονικό διάστημα από την παραλαβή μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο Έργο, τα υλικά που θα έχουν παραληφθεί από την Υπηρεσία επί τόπου του Έργου. Σε περίπτωση που η παραλαβή των υλικών από την Υπηρεσία γίνεται σε αποθήκες του Αναδόχου ή σε άλλους χώρους μακριά από το εργοτάξιο, αλλά μέσα στα όρια του Ελληνικού Κράτους, η ασφάλιση θα καλύπτει όπως παραπάνω και τη μεταφορά. Κανένα υλικό δεν θα παραλαμβάνεται στο εξωτερικό (έστω και αν εκεί γίνεται ο ποιοτικός του έλεγχος μερικά ή ολικά) και γι' αυτό η ασφάλιση για την μεταφορά υλικών από το εξωτερικό είναι αποκλειστικά ευθύνη του Αναδόχου.
- 10) Ο Ανάδοχος θα συνάψει με δικές του δαπάνες με μία ή περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες, που λειτουργούν

νόμιμα εντός χώρας-μέλους της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. και οι οποίες, χωρίς να παραβιάζονται οι όροι των Τευχών Δημοπράτησης και η Ελληνική Νομοθεσία, μπορούν να ασφαλίσουν παρεμφερή έργα, τις ασφάλειες των ακόλουθων παραγράφων και σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται παρακάτω.

11) Το Ασφαλιστήριο «Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων» και το Ασφαλιστήριο «Κατά Παντός Κινδύνου» θα υποβληθούν από τον Ανάδοχο στην Υπηρεσία μέσα σε **εξήντα (60) ημέρες** από την υπογραφή της Σύμβασης (δεύτερη ενδεικτική προθεσμία).

Το Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο θα καλύπτει ενδεχόμενες απαιτήσεις τρίτων λόγω παράλειψης του Αναδόχου να αποκτήσει κατά νόμιμο τρόπο (όπως έχει υποχρέωση) τα δικαιώματα χρήσης υλικών, μηχανημάτων ή μεθόδων κατασκευής καλυπτόμενων από διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Επίσης, το Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο θα καλύπτει απαιτήσεις τρίτων λόγω ζημιών σε γειτονικές ιδιοκτησίες από υπαιτιότητα ή αμέλεια του Αναδόχου.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ «ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ»

Αντικείμενο ασφάλισης

- Αντικείμενο ασφάλισης θα είναι η συνολική αξία του υπό κατασκευή Έργου (εξοπλισμός, υλικά, υπηρεσίες, κ.λπ.) συμπεριλαμβανομένων των τυχόν συμπληρωμάτων της Σύμβασης, αναθεωρήσεων ή/και αναπροσαρμογών (θετικών ή αρνητικών) του Συμβατικού Τιμήματος. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ζητά από τους ασφαλιστές κατά τακτά χρονικά διαστήματα την αναπροσαρμογή του ασφαλιζόμενου κεφαλαίου, σύμφωνα με την πραγματική αξία του Έργου και οι ασφαλιστές παραιτούνται του δικαιώματος της υπασφάλισης.
- Η ασφαλιστική αυτή κάλυψη θα παρέχεται έναντι οποιαδήποτε απώλειας, ζημιάς ή καταστροφής, μερικής ή ολικής, που οφείλεται ή προκαλείται από οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, δηλαδή ανωτέρα βία, τυχαία περιστατικά καθώς επίσης λανθασμένη κατασκευή (MANUFACTURER'S RISK), λανθασμένη μελέτη, ελαττωματικά υλικά, λανθασμένη εργασία κ.λπ. με εξαίρεση τους κινδύνους, που συνήθως εξαιρούνται και δεν καλύπτονται από τα συνήθη ασφαλιστήρια «κατά παντός κινδύνου» (π.χ. πόλεμος, εισβολή, ανταρσία, λαϊκή εξέγερση, επανάσταση, κατάσχεση, μόλυνση από ραδιενέργεια ή ιονίζουσα ακτινοβολία κ.λπ.). Θα καλύπτονται επίσης οι βλάβες / καταστροφές από σεισμούς και άλλα παρόμοια γεγονότα κ.λπ.
- Επίσης θα ασφαλιζονται οι μόνιμες ή/και προσωρινές εργοταξιακές εγκαταστάσεις (ακόμα και αυτές που αναπτύσσονται μακριά από το χώρο του Έργου) του Αναδόχου, καθώς επίσης και ο εν γένει μηχανολογικός εξοπλισμός, που θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του Έργου. Η ασφαλιστική αυτή κάλυψη θα παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας ή ζημιάς κ.λπ. (εξαιρουμένων των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών βλαβών), που οφείλονται ή προκαλούνται από ανωτέρα βία ή/και τυχαία περιστατικά.

Διάρκεια της ασφάλισης

- Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει από την υπογραφή της Σύμβασης, θα λήγει δε την ημερομηνία κατά την οποία θα θεωρείται συντελεσθείσα η Οριστική Παραλαβή. Σημειώνεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη έναντι λανθασμένης μελέτης θα παρέχεται εντός διμήνου από την υπογραφή της Σύμβασης, περίοδο εντός της οποίας υποχρεούται ο Ανάδοχος να προβεί στον έλεγχο και την επαλήθευση όλων των μελετών. Το εν λόγω Ασφαλιστήριο «κατά παντός κινδύνου» θα υποβληθεί από τον Ανάδοχο στην Υπηρεσία, μαζί με την απόδειξη πληρωμής της προκαταβολής των Ασφαλιστηρίων, κατά την υπογραφή της Σύμβασης.

ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ

Αντικείμενο ασφάλισης

- Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η «ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ του Αναδόχου ΕΝΑΝΤΙ ΤΡΙΤΩΝ» και οι ασφαλιστές θα υποχρεώνονται να καταβάλλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για σωματικές βλάβες, ψυχική οδύνη ή ηθική βλάβη και υλικές ζημιές σε πράγματα ακίνητα ή κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια και εξ' αιτίας των εργασιών κατασκευής, συντήρησης, επισκευής, αποκατάστασης ζημιών και διαφόρων άλλων ρυθμίσεων, οποτεδήποτε γίνονται αυτές και εφόσον εκτελούνται στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου.

Διάρκεια ασφάλισης

- Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει με την έναρξη των εργασιών ή με την εγκατάσταση του Αναδόχου στον τόπο του Έργου, θα λήγει δε την ημερομηνία της αποπεράτωσης των εργασιών κατασκευής. Μετά την αποπεράτωση των εργασιών κατασκευής ένα όμοιο συμβόλαιο θα καλύψει όλη την περίοδο μέχρι την Οριστική Παραλαβή.

Όρια αποζημίωσης

- Τα όρια αποζημίωσης για τα οποία θα πραγματοποιείται η ασφάλιση σε ένα αυτοτελές Ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων, πρέπει να είναι κατά περιστατικό τα ακόλουθα:

Για υλικές ζημιές (θετικές ή αποθετικές) σε πράγματα τρίτων κινητά ή ακίνητα ανεξάρτητα από τον αριθμό των τυχόν ζημιωθέντων τρίτων	600.000	€	ανά περιστατικό
Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων κατ' άτομο και ατύχημα	300.000	€	ανά περιστατικό

Για σωματική βλάβη ή θάνατο τρίτων μετά από ομαδικό ατύχημα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παθόντων	900.000 € ανά περιστατικό
Ανώτατο όριο ευθύνης ασφαλιστών σε όλη τη διάρκεια της ασφάλειας (το ποσό αυτό θα μειώνεται στο 20% κατά την περίοδο συντήρησης)	2.700.000 €

Τα ποσά αυτά θα αυξάνονται κατά περίπτωση (αυξημένων κινδύνων, χρονικής διάρκειας, ασφαλιζόμενου κεφαλαίου κ.λπ.) και θα αναθεωρούνται στις ετήσιες επετείους της Σύμβασης σύμφωνα με τον παρακάτω συντελεστή αναθεώρησης: $\Sigma = 60\% \times (\Sigma.Α. \text{ LIM } 2340) + 20\% \times (\Sigma.Α. \text{ LIM } 2210) + 20\% \times (\Sigma.Α. \text{ LIM } 2310)$.

Ειδικοί όροι

- Η Υπηρεσία, το εν γένει Προσωπικό της, οι τυχόν Σύμβουλοι και Μελετητές και το προσωπικό τους θεωρούνται ΤΡΙΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της διασταυρούμενης ευθύνης αλλήλων (CROSS LIABILITY).
- Στο Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο θα πρέπει ρητώς να αναφέρεται ότι: Η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεώνεται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται κατά του Αναδόχου ή της Υπηρεσίας και του προσωπικού τους, στην περίπτωση που η βλάβη ή ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη των παραπάνω προσώπων, η οποία καλύπτεται από το Ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης έναντι τρίτων. Θα καταβάλλει δε κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κ.λπ. που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε σαν ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστών.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ «ΚΑΤΑ ΠΑΝΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ» ΚΑΙ «ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΡΙΤΩΝ»

Στα παραπάνω Ασφαλιστήρια θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι ακόλουθοι γενικοί όροι:

- Η Υπηρεσία, οι Σύμβουλοι της, οι Μελετητές, οι συνεργάτες της και οι υπάλληλοι της θα είναι ασφαλιζόμενοι.
- Τα εν λόγω Ασφαλιστήρια δεν δύνανται να ακυρωθούν, τροποποιηθούν ή λήξουν χωρίς τη γραπτή, με συστημένη επιστολή, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρείας, η οποία θα έχει επιδοθεί τόσο προς τον Ανάδοχο, όσο και προς την Υπηρεσία τουλάχιστον **εξήντα (60) ημέρες** προ της οριζόμενης ημερομηνίας ακύρωσης.
- Σε περίπτωση ολικής ή μερικής καταστροφής του Έργου ο Ανάδοχος μεταβιβάζει και εκχωρεί στην Υπηρεσία εξ αρχής τα ποσά των απαιτήσεων του από το Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο, που θα καταβάλλονται απ' ευθείας στην Υπηρεσία ύστερα από σχετική αίτηση της, χωρίς να χρειάζεται έγγραφη συναίνεση ή άλλη ενέργεια του Αναδόχου.
- Η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται από κάθε δικαίωμα ανταγωγής κατά της Υπηρεσίας, των υπαλλήλων της, των Μελετητών, των Συμβούλων και συνεργατών της και των υπαλλήλων τους σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη, όχι ηθελημένη, των προσώπων αυτών.
- Με το Ασφαλιστήριο καλύπτεται και η ευθύνη της Υπηρεσίας, που απορρέει από το άρθρο 922 του Αστικού Κώδικα (ευθύνη προσήσαντος).
- Κάθε Ασφαλιστήριο θα είναι σε ισχύ και δεν μπορεί να τροποποιηθεί ή να ακυρωθεί ή να λήξει η ισχύς του, χωρίς γραπτή ειδοποίηση της Υπηρεσίας.
- Ο Ανάδοχος πρέπει να παραδίδει στην Υπηρεσία τα Ασφαλιστήρια Συμβόλαια πριν αρχίσει η περίοδος ασφάλισης (σε κάθε περίπτωση στην προβλεπόμενη προθεσμία). Διαφορετικά, η Υπηρεσία και ο Κύριος του Έργου, χωρίς ειδοποίηση, μπορεί να συνάψουν το υπόψη Ασφαλιστήριο με ασφαλιστική εταιρεία της προτίμησης της, στο όνομα και για λογαριασμό και με δαπάνες του Αναδόχου. Στην περίπτωση αυτή θα ενεργεί με ανέκκλητη εντολή και για λογαριασμό του σαν πληρεξούσιος.
- Σε περίπτωση ολικής ή μερικής διακοπής των εργασιών από υπαιτιότητα του Αναδόχου, το Έργο σε οιαδήποτε φάση και αν βρίσκεται, μπορεί να ασφαλιστεί έναντι όλων των ενδεχομένων κινδύνων από την Υπηρεσία και τα έξοδα της ασφάλισης αυτής θα βαρύνουν τον Ανάδοχο.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

- Κατά τη σύναψη των παραπάνω ασφαλίσεων ο Ανάδοχος πρέπει να συμμορφώνεται και να λαμβάνει υπόψη τις διατάξεις των Νόμων, Νομοθετικών Διαταγμάτων, Κανονισμών κ.λπ. που ισχύουν εκάστοτε και έχουν εφαρμογή στην Ελλάδα (π.χ. Ν.Δ. 400Π, Ν. 489/76, Ν. 1256/82, Ν. 4412/16 κ.λπ.).
- Ο Ανάδοχος πρέπει να συμμορφώνεται με τους όρους κ.λπ. των Ασφαλιστηρίων.
- Οι παρεχόμενες ασφαλιστικές καλύψεις, οι οικονομικοί και ασφαλιστικοί όροι, εξαιρέσεις, απαλλαγές κ.λπ. υπόκεινται σε κάθε περίπτωση στην τελική έγκριση της Υπηρεσίας.
- Οι παραπάνω ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ή περιορίζουν κατά κανένα τρόπο τις υποχρεώσεις και ευθύνες του Αναδόχου που απορρέουν από τη Σύμβαση, ιδιαίτερα σε ότι αφορά στις προβλεπόμενες από τα σχετικά Ασφαλιστήρια Συμβόλαια, εξαιρέσεις, εκπώσεις, προνόμια, περιορισμούς κ.λπ. και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/και πράγματα και πέραν από τα ποσά των

Ασφαλιστηρίων.

- Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος παραλείψει ή αμελήσει να συμμορφωθεί με τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις του ή οι ασφαλίσεις που συννομολογεί κριθούν ως μη ικανοποιητικές από την Υπηρεσία, η Υπηρεσία και ο Κύριος δικαιούνται να συνάψουν στο όνομα και με δαπάνες του Αναδόχου τα πιο πάνω Ασφαλιστήρια και να παρακρατήσουν (εντόκως με το νόμιμο επιτόκιο υπερημερίας) το ποσό των ασφαλίσεων, είτε από το «λαβείν» του, είτε με κατάπτωση ανάλογου ποσού από τις εγγυητικές επιστολές του καλής εκτέλεσης ή ανάληψης κρατήσεων. Επίσης, σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελεί ή δυστροπεί να καταβάλει στους ασφαλιστές το οφειλόμενο ποσό των ασφαλίσεων, η Υπηρεσία και ο Κύριος του Έργου για να αποφύγουν ενδεχόμενη ακύρωση του ή των Ασφαλιστηρίων, δικαιούνται να καταβάλουν τα ασφάλιστρα στους ασφαλιστές για λογαριασμό του Αναδόχου και να τα παρακρατήσουν από το «λαβείν» του, σύμφωνα με τα προηγούμενα.
- Η Υπηρεσία και ο Κύριος του Έργου επιφυλάσσουν σε αυτούς το δικαίωμα να παρακρατούν από το «λαβείν» του Αναδόχου κάθε ποσό, το οποίο δεν θα είναι δυνατό να εισπραχθεί από τους ασφαλιστές λόγω εξαιρέσεων, απαλλαγών κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους των εν λόγω Ασφαλιστηρίων.
- Με τα παραπάνω δικαιώματα της Υπηρεσίας και του Κυρίου του Έργου δεν αίρονται οι συμβατικές υποχρεώσεις του Αναδόχου και οι ευθύνες που απορρέουν από αυτές, είτε η Υπηρεσία και ο Κύριος του Έργου εξασκήσουν τα δικαιώματά τους, είτε όχι.
- Σε περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρεία, με την οποία ο Ανάδοχος συννομολόγησε τις ασφαλίσεις, παραλείψει ή αρνηθεί να εξοφλήσει (μερικά ή ολικά) οποιαδήποτε ζημιά για οποιονδήποτε λόγο ή αιτία, ο Ανάδοχος έχει αποκλειστική ευθύνη για την αποκατάσταση της μη εξοφλημένης ζημιάς ή βλάβης κ.λπ., σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Σύμβασης και η Υπηρεσία δικαιούται να παρακρατήσει, από οποιονδήποτε λογαριασμό του Αναδόχου ή εγγύηση του οποιασδήποτε φύσης, τα ποσά που κατά την κρίση της απαιτούνται για την αποκατάσταση της εν λόγω ζημιάς ή βλάβης. Ο Ανάδοχος, προκειμένου να εξασφαλισθεί η Υπηρεσία για τις απαιτήσεις της από αυτόν σε σχέση με τα ποσά που του έχει καταβάλει, υποχρεούται να ζητήσει από τους ασφαλιστές του να συμπεριλάβουν τόσο στα Ασφαλιστήρια «Κατά Παντός Κινδύνου» όσο και στα άλλου τύπου Ασφαλιστήρια, που καλύπτουν το ίδιο το Έργο τον εξής Ειδικό Όρο:

Σε περίπτωση μερικής ή ολικής καταστροφής ή βλάβης του Έργου: «Προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον Ανάδοχο τη σχετική με τη ζημιά αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την έγγραφη για το σκοπό αυτό συγκατάθεση της Υπηρεσίας. Εφόσον η Υπηρεσία δεν παρέχει στην ασφαλιστική εταιρεία την εν λόγω συγκατάθεση, αυτόματα και χωρίς άλλες διατυπώσεις (ειδικές ή άλλου είδους εντολή ή εξουσιοδότηση από τον Ανάδοχο) η απαίτηση του Αναδόχου κατά της ασφαλιστικής εταιρείας για την καταβολή της αποζημίωσης εκχωρείται στην Υπηρεσία και η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται από τούδε και υποχρεώνεται να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση στην Υπηρεσία μετά από αίτηση της τελευταίας για το σκοπό αυτό».

Η εκχώρηση της απαίτησης αυτής του Αναδόχου στην Υπηρεσία κατ' ουδέν τρόπο τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από τη Σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 12: ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΡΥΠΟΥΣ

- 1) Αναμφισβήτητα, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τα έργα με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τους Νόμους, Διατάγματα, Αστυνομικές και λοιπές διατάξεις και οδηγίες της Υπηρεσίας που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων, τον ισχύοντα Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, τις ισχύουσες διατάξεις περί σήμανσης εκτελούμενων έργων κ.λπ.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μεριμνήσει για τον εφοδιασμό των θέσεων εργασίας με πόσιμο νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής και καθαριότητας, να εξασφαλίσει μέσα παροχής πρώτων βοηθειών, να κατασκευάσει και τοποθετήσει κατάλληλες πινακίδες ή φωτεινά σήματα επισήμανσης και απαγόρευσης επικίνδυνων θέσεων, καθώς και προειδοποιητικές και συμβουλευτικές πινακίδες τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους κινούμενους στο εργοτάξιο.
- 3) Ο Ανάδοχος πρέπει να χορηγεί στο εργατικό προσωπικό τα απαιτούμενα κατά περίπτωση εργασίας ατομικά και ομαδικά εφόδια προστασίας και εργαλεία για ασφαλή εργασία, όπως ενδεικτικά είναι κράνη, γυαλιά προστασίας, ζώνες ασφαλείας, ποδιές, γάντια, υλικά προστασίας από το θόρυβο κ.λπ. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τον απαιτούμενο φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού και κάθε τρίτου.
- 4) Για την προστασία και αντιμετώπιση πυρκαγιών στις εγκαταστάσεις γενικά του εργοταξίου ο Ανάδοχος υποχρεούται να φροντίζει:
  - για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού πυρόσβεσης,
  - για τον περιοδικό καθαρισμό του χώρου του εργοταξίου από επικίνδυνα για ανάφλεξη υλικά και την

κατάλληλη διάθεση τους,

- να μην πραγματοποιεί εργασίες κολλήσεων ή και άλλων ανοικτής πυρράς, κοντά σε χώρους αποθήκευσης καυσίμων ή άλλων εύφλεκτων υλών του εργοταξίου και των γειτονικών ιδιοκτησιών που ανήκουν σε άλλους.
- 5)** Ρητά καθορίζεται ότι ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων στα έργα και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων και σωστών μέτρων ασφάλειας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών. Για θέματα πρόληψης ατυχημάτων ισχύουν γενικά, όσα ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία και σε ειδικές περιπτώσεις, που δεν προβλέπονται από αυτή, θα εφαρμόζονται οι διεθνείς κανονισμοί και πρακτικές πρόληψης ατυχημάτων.
- 6)** Προφανώς, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προστατεύει τους υπαλλήλους του, το εργατοτεχνικό προσωπικό, τους υπαλλήλους και τα όργανα της Υπηρεσίας και του Κυρίου του Έργου από τους επιβλαβείς αέριους, υγρούς ή στερεούς ρύπους.
- 7)** Επίσης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ακολουθεί όλες τις υποδείξεις των εντεταλμένων οργάνων του Κράτους (Επιθεώρηση Εργασίας, κ.λπ.).
- 8)** Αυτονόητα ο ανάδοχος υποχρεούται στην απαρέγκλιτη τήρηση της νομοθεσίας περί Ασφάλειας και Υγείας στα έργα, όπως ειδικότερα περιγράφεται στα σχετικά άρθρα της παρούσας Ε.Σ.Υ.
- 9)** Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 12Α: ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η διαχείριση της περίσσειας των υλικών εκσκαφών και των υλικών από την κατασκευή ή την κατεδάφιση τεχνικών έργων και την αποξήλωση ασφαλικών θα γίνει σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010 (ΦΕΚ 1312Β), όπως εξειδικεύονται με την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ. 4834/25-1-2013 Εγκύκλιο του τ. Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Συγκεκριμένα η διαχείριση αποβλήτων κατασκευής ή κατεδάφισης έργων τεχνικών υποδομών, ή κτιριακών έργων καθώς και της αποξήλωσης ασφαλικών στρώσεων θα γίνει μέσω εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης, εφόσον υπάρχουν.

Ειδικότερα για όσα απόβλητα προβλέπεται κατά τα ανωτέρω η διαχείριση μέσω εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης, ο Ανάδοχος θα τα μεταφέρει (οπουδήποτε εντός ή εκτός Νομού Κεφαλληνίας υπάρχει εγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης) και θα τα παραδίδει ανά είδος αποβλήτου σε εγκαταστάσεις συνεργαζόμενες με εγκεκριμένο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

Ο Ανάδοχος θα πληρώνει τις δαπάνες της εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων και θα λαμβάνει τα σχετικά παραστατικά που αφορούν το είδος, την παραδοθείσα ποσότητα των αποβλήτων.

Ο Ανάδοχος με την προσφορά του θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν ότι όλες οι δαπάνες (εργασίες, φορτοεκφορτώσεις, διαλογή, μεταφορές, δαπάνες εναλλακτικής διαχείρισης κ.λπ.) έχουν συμπεριληφθεί στις τιμές των αντίστοιχων άρθρων του τιμολογίου.

ΑΡΘΡΟ 13: ΣΗΜΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ - ΠΙΝΑΚΙΔΑ ΕΡΓΟΥ

- 1)** Στις εργοταξιακές θέσεις και στις θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες, ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει στην τοποθέτηση της απαιτούμενης σήμανσης ασφαλείας (σήματα - περιφράξεις - κώνοι κ.λπ.), ανάλογα με τη φύση των έργων και σύμφωνα με τις προδιαγραφές σήμανσης εκτελούμενων έργων, και να επιμελείται τη συντήρησή τους. Επίσης, υποχρεούται στην περίφραξη του χώρου του που θα εκτελούνται τα έργα και κάθε εργοταξίου του. Εάν δεν είναι δυνατή η περίφραξη του χώρου, λόγω της φύσεων των εργασιών (π.χ. περιορισμένος χώρος εργασίας) θα προβαίνει σε κάθε κατάλληλο μέτρο σήμανσης και ασφάλισης για την αποτροπή κάθε πιθανού κινδύνου ατυχήματος, έχοντας την αποκλειστική ευθύνη (διοικητικά, ποινικά και αστικά), χωρίς να απαλλάσσεται λόγω της επίβλεψης του Έργου από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και την επίβλεψη, που δεν φέρουν ουδεμία ευθύνη.
- 2)** Ειδικότερα η σήμανση του Έργου θα πρέπει να γίνει με ιδιαίτερη προσοχή και σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές - οδηγίες σήμανσης εκτελούμενων έργων ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, ΦΕΚ-905/Β'/2011.
- 3)** Η σηματοδότηση και γενικά οι φωτισμοί κατά τη διάρκεια της νύκτας θα είναι κατάλληλοι, ώστε να μη δημιουργούνται κίνδυνοι για την κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων γύρω από την περιοχή του εργοταξίου.
- 4)** Ο Ανάδοχος ευθύνεται διοικητικά, ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα που θα οφείλεται στη μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας και για κάθε ζημιά που θα προκληθεί σε τρίτους από τους πιο πάνω λόγους.
- 5)** Για όλες τις πιο πάνω δαπάνες, ο Ανάδοχος δεν δικαιούται ιδιαίτερης αποζημίωσης πέραν του τιμήματος της Εργολαβίας.
- 6)** Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει διαρκώς τη ποιότητα της σήμανσης που θα

χρησιμοποιεί ο Ανάδοχος, ο οποίος καθίσταται αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιοδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.

- 7) Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του με τα πιο πάνω, ή σε περίπτωση που ο Ανάδοχος εκτελέσει εσφαλμένα τη σήμανση του εργοταξίου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία, ανεξάρτητα από την εφαρμογή των κυρώσεων που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, δικαιούται να εκτελέσει ή να αναθέσει την εκτέλεση των εργασιών επισήμανσης, σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, που δεν παύει και στην περίπτωση αυτή να έχει στο ακέραιο την ευθύνη για κάθε ατύχημα που θα συμβεί, επειδή αμέλησε για την λήψη των απαραίτητων προληπτικών μέτρων. Ρητώς επισημαίνεται ότι ο Ανάδοχος δεν δικαιούται σε τυχόν περίπτωση ατυχήματος να επικαλεστεί, για τη μεταφορά των αποκλειστικών ευθυνών του, τη μη εφαρμογή της δυνατότητας αυτής της Υπηρεσίας (η ευθύνη - ποινική, αστική κ.λπ.- δεν μεταφέρεται στην Υπηρεσία σε περίπτωση που δεν κάνει χρήση της παρούσας πρόβλεψης). Η δαπάνη των παραπάνω εργασιών, που εκτελούνται σε βάρος του Αναδόχου εκπίπτει ανέκκλητα κατά την πρώτη μετά την εκτέλεση των εργασιών πιστοποίησης.
- 8) Πινακίδα/ες αναγγελίας - πληροφοριακή του Έργου: Στην περιοχή των εντατικών εργασιών του δημοπρατούμενου Έργου και σε εμφανή θέση, ο Ανάδοχος υποχρεούνται, με δικά του έξοδα, να τοποθετήσει μία τουλάχιστον προσωρινή «Πινακίδα Έργου» μεγέθους 2,00μ X 2,00μ ή και μεγαλύτερες μέχρι και 30% ή και μικρότερες αν προηγηθεί σχετική εντολή της Υπηρεσίας, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό. Τα ακριβή στοιχεία που θα αναγραφούν στην εν λόγω πινακίδα, θα παρασχεθούν στον Ανάδοχο από την Υπηρεσία. Θα προηγηθεί σχετική πρόταση του Αναδόχου για την θέση τοποθέτησης της πινακίδας, η οποία εντέλει θα τοποθετηθεί σε κατάλληλη θέση που θα επιλεγεί με τη συνεργασία της Υπηρεσίας και του Αναδόχου. Η εν λόγω πινακίδα θα αποξηλωθεί 6 μήνες μετά το πέρας των εργασιών του Έργου (ή και αργότερα μετά από συνεννόηση με την υπηρεσία και πάντως οπωσδήποτε μέχρι την οριστική παραλαβή του Έργου), με δαπάνες του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 14: ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ - ΠΗΓΕΣ ΛΗΨΗΣ ΥΛΙΚΩΝ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ - ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΩΡΩΝ

ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- 1) Στον Ανάδοχο θα παραδοθούν προς χρήση μόνο οι χώροι του προς εκτέλεση Έργου, πλην του χώρου που είναι απαραίτητος για τη συνέχιση της διεξαγωγής της κυκλοφορίας (σε περιπτώσεις παρακείμενων οδών).
- 2) Η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση για την παραχώρηση θαλάμων, για την εγκατάσταση γραφείων, αποδυτηρίων κ.λπ. και η μέριμνα και δαπάνη κατασκευής τους βαρύνει τον Ανάδοχο.
- 3) Ρητά καθορίζεται ότι οποιοσδήποτε άλλος χώρος απαιτηθεί για την εκτέλεση του Έργου, επί πλέον του αναφερομένου στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου, αυτός θα ευρεθεί με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου και πάντα σε συνεννόηση με την Υπηρεσία. Ρητώς επισημαίνεται ότι κάθε δαπάνη φορτοεκφορτώσεων, σταλιών, μεταφορών (χερσαίες ή θαλάσσιες) κ.λπ. και οποιαδήποτε άλλη δαπάνη δημιουργείται λόγω ανάπτυξης διαφόρων εργοταξίων σε διαφορετικές θέσεις (όπου κι αν βρίσκονται), βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.
- 4) Οι χώροι του εργοταξίου (είτε αναπτύσσονται κοντά είτε μακριά από το Έργο) θα περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για την κατασκευή του Έργου, που θα είναι προσωρινής φύσης και θα πρέπει να πληρούν τους όρους ασφαλείας και υγείας.
- 5) Ο Ανάδοχος με μέριμνα και δαπάνη του θα προβεί σε όλες τις απαιτούμενες διαδικασίες για την εξασφάλιση των παροχών των Ο.Κ.Ω. στις εγκαταστάσεις του εργοταξίου. Τα έξοδα εγκατάστασης, λειτουργίας και συντήρησης όλων των εργοταξιακών χώρων βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 6) Τα απαιτούμενα υλικά για τις τυχόν επιχώσεις και επιχώματα θα ληφθούν πρωτίστως από τα προϊόντα των εκσκαφών του Έργου εφόσον κριθούν κατάλληλα, ή και από δανειοθαλάμους και λατομεία με τους όρους που έχουν τεθεί στο άρθρο 2 της παρούσας Ε.Σ.Υ. και στα λοιπά συμβατικά τεύχη.
- 7) Τα πλεονάζοντα ή ακατάλληλα προϊόντων εκσκαφών ή κατεδαφίσεων θα μεταφερθούν εκτός του χώρου του εργοταξίου, με τους όρους που έχουν τεθεί στο άρθρο 2 της Ε.Σ.Υ. και στα λοιπά συμβατικά τεύχη.
- 8) Ο Ανάδοχος υποχρεούται χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση να αφαιρέσει και να απομακρύνει από το εργοτάξιο (ή τα εργοτάξια) κάθε προσωρινή εγκατάσταση που υπάρχει, τα απορρίμματα, εργαλεία, μηχανήματα, πλεονάζοντα υλικά χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ. μετά την περαίωση του Έργου. Επίσης υποχρεούται να άρει ή να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο που έγινε από αυτόν, το οποίο θα του υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία, να ισοπεδώσει τους χώρους του εργοταξίου και να τους παραδώσει τελείως καθαρούς, να αφαιρέσει τα σήματα πρόληψης ατυχημάτων και τις ενδεικτικές πινακίδες και να προβεί σε κάθε άλλη ενέργεια που απαιτείται για την παράδοση και εύρυθμη

λειτουργία του Έργου.

- 9)** Αν εντός δέκα (10) ημερών από την έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έναρξη των εργασιών καθαρισμού των εργοταξιακών χώρων, ή αν δεν τις περαιώσει μέσα στην τασσόμενη προθεσμία, τότε αυτές δύναται να εκτελεσθούν σε βάρος του Αναδόχου και να εκπέσουν ανέκκλητα από την αμέσως επόμενη πιστοποίηση.
- 10)** Όλες οι βοηθητικές εργασίες, όπως οδοί προσπέλασης, σημάνσεις κ.λπ. προς το εργοτάξιο, τις πηγές λήψης υλικών ή τις θέσεις απόθεσης προϊόντων εκσκαφών βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- 11)** Με την υποβολή της προσφοράς του προϋποτίθεται ότι ο διαγωνιζόμενος είναι απόλυτα ενήμερος για τις συνθήκες εκτέλεσης του Έργου από κάθε πλευρά, για πηγές υλικών κάθε φύσης, για τη διαθεσιμότητα χώρων για ανάπτυξη εργοταξίων, για τα δεδομένα των μεταφορών κ.λπ., όπως και για ενδεχόμενες δυσχέρειες και καθυστερήσεις λόγω της απαιτούμενης ανάγκης διατήρησης της λειτουργίας τυχόν παρακείμενης οδού και ότι έχει λάβει υπόψη του ότι δεν θα του αναγνωρισθεί καμία απαίτηση σχετική με αποζημίωση κατά οποιοδήποτε τρόπο λόγω των παραπάνω τοπικών συνθηκών, των καθυστερήσεων που τυχόν θα απαιτηθούν ή δυσχερειών λόγω διατήρησης της λειτουργίας τυχόν παρακείμενης οδού, αλλά και του υδρογραφικού δικτύου, κατά τη διάρκεια ταυτόχρονης εκτέλεσης των έργων.
- 12)** Η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση για την εξυπηρέτηση του Αναδόχου και του προσωπικού του με μεταφορικό μέσο, για την κίνηση του προς από και μέσα στο εργοτάξιο.
Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τους όρους και τους περιορισμούς που τυχόν θα τεθούν από την Υπηρεσία για τις κινήσεις του στο χώρο, προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφαλής λειτουργία του εργοταξίου και της οδού.
- 13)** Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση των πηγών λήψης των υλικών του έργου (υλικά επίχωσης, κίσηρη, αδρανή τσιμέντα, σκυροδέματα, χάλυβες κ.λπ.), όλες δε οι δαπάνες για την μεταφορά των υλικών, χερσαία ή/και θαλάσσια, με οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς και από οποιαδήποτε απόσταση (χερσαία ή θαλάσσια), περιλαμβάνονται ανηγμένες στην προσφορά του. Επισημαίνεται ότι αναφορές ή προβλέψεις στη μελέτη περί ύπαρξης κατάλληλων για χρήση υλικών στο ίδιο το έργο, έχουν ενδεικτικό χαρακτήρα και μπορεί τελικώς για οποιοδήποτε λόγο να μην ισχύουν.
- 14)** Για την λήψη των τυχόν απαιτούμενων υλικών για την εκτέλεση του Έργου, υλικών λατομείου γενικά ή ορυχείου κ.λπ. η Υπηρεσία δεν θα παραδώσει κανένα λατομείο ή ορυχείο ή δανειοθάλαμο. Γι' αυτό ο Ανάδοχος θα μεριμνήσει για την εξεύρεση κατάλληλων πηγών λήψης υλικών, είτε με μίσθωση, είτε με αγορά κατάλληλων θέσεων, ή ακόμα με προμήθεια από τις λειτουργούσες ιδιωτικές επιχειρήσεις λατομείων (εντός ή εκτός Νομού). Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για απαλλοτρίωση εκτάσεων κατάλληλων για παραγωγή υλικών για χρήση του Αναδόχου.
Για υλικά που αν και προβλέπεται από την τη μελέτη ή την προμέτρηση να εξευρεθούν και να ληφθούν από το ίδιο το έργο μέχρι κάποια ποσότητα (π.χ. υλικά επίχωσης), διαπιστωθεί ότι τελικώς δεν υπάρχουν στην αναγκαία ποσότητα, τότε ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει τα υλικά αυτά από άλλες πηγές, από οπουδήποτε αλλού, επιβαρυνόμενος με κάθε σχετική δαπάνη.
- 15)** Συνεπώς η προσφορά του Αναδόχου για την κατασκευή του Έργου περιλαμβάνει όλες τις πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται, για οποιοδήποτε τμήμα του Έργου, για την προμήθεια και μεταφορά στο Έργο από οποιοδήποτε ιδιωτικό λατομείο (οπουδήποτε στο Νομό, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό) των αργών και λοιπών υλικών που είναι αναγκαία για την πλήρη εκτέλεση του Έργου, ή για μίσθωση, ή αγορά εκτάσεων, αλλά και για την εξασφάλιση κάθε απαραίτητης άδειας για την παραγωγή και μεταφορά τους.
- 16)** Επίσης στην προσφορά του Αναδόχου περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των οδών προσπέλασης που θα απαιτηθούν για την μεταφορά των τυχόν υλικών που θα ληφθούν από οποιαδήποτε πηγή ή των παραπροϊόντων του Έργου (υλικά χωματουργικών και καθαρισμού) και καμία αξίωση του Αναδόχου δεν θα αναγνωρίζεται για πληρωμή άλλης αποζημίωσης, λόγω πρόσθετων τυχόν μεταφορών, χερσαίων ή θαλασσιών, ή δυσμενών συνθηκών μίσθωσης, αγοράς βραχυδών εκτάσεων ή λατομείων, αποκάλυψης και δημιουργίας ή εκμετάλλευσης, αλλά και περιβαλλοντικής αποκατάστασης και απόδοσης τούτων, προμήθειας τυχόν υλικών ή συσκευών - εξοπλισμού κ.λπ.
- 17)** Ο Ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και το σύμφωνο με τις προδιαγραφές των υπεισερχόμενων στις εργασίες κάθε είδους τυχόν υλικών, επειδή εξυπακούεται ότι με την υπογραφή της Σύμβασης ανέλαβε την υποχρέωση και την ευθύνη της έντεχνης εκτέλεσης των εργασιών με δόκιμα υλικά, οποιοσδήποτε δε έλεγχος που γίνεται από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από αυτή την ευθύνη ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα των εν λόγω ελέγχων. Συνεπώς αν ορισμένες πηγές υλικών είναι ή αποβούν ενδιάμεσα ακατάλληλες για την παροχή δόκιμων υλικών, πρέπει ο Ανάδοχος να αναζητήσει άλλες κατάλληλες πηγές.
- 18)** Κατά αντιστοιχία με τα παραπάνω για τις πηγές λήψης των τυχόν υλικών, τα ίδια ισχύουν και για τους χώρους απόθεσης - απόρριψης των άχρηστων προϊόντων (π.χ. περίσσειας εκσκαφών) του Έργου και για τους χώρους με συγκροτήματα επεξεργασίας ΑΕΚΚ, για τους οποίους αποκλειστική μέριμνα και ευθύνη έχει ο Ανάδοχος.

19) Μέθοδος ελεύθερης επιλογής λατομείου: Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο για τη λήψη των απαιτούμενων αδρανών υλικών λατομείου ή ορυχείου κ.λπ. για την εκτέλεση του έργου (κάθε κατηγορίας εργασιών: λιμενικών, οδοποιίας, οικοδομικών και Η/Μ), η Υπηρεσία ΔΕΝ θα παραδώσει στον ανάδοχο κανένα λατομείο ή ορυχείο. Ο ανάδοχος επομένως θα φροντίσει να προμηθευθεί τα αναγκαία κατάλληλα αδρανή από λειτουργούσες λατομευτικές επιχειρήσεις ή να εγκαταστήσει και λειτουργήσει "νέο λατομείο" ή λατομεία τηρουμένων των όρων και περιορισμών της κείμενης νομοθεσίας. Κατά τη μέθοδο αυτή ο Κύριος του Έργου ΔΕΝ αναλαμβάνει καμιά υποχρέωση για να απαλλοτριώσει εκτάσεις κατάλληλες για παραγωγή υλικών προς χρήση του Αναδόχου. Οφείλει λοιπόν ο ανάδοχος για την περίπτωση νέου λατομείου να φροντίσει να βρει και χρησιμοποιήσει τις κατάλληλες πηγές αδρανών υλικών είτε με μίσθωση, είτε με αγορά των κατάλληλων θέσεων οπουδήποτε είναι διαθέσιμες (εντός ή εκτός Νομού Κεφαλληνίας). Θεωρείται λοιπόν, κατά συμβατική έννοια, ότι στην τιμή προσφοράς του αναδόχου περιλαμβάνονται όλες οι απαιτούμενες από οποιοδήποτε λόγο πρόσθετες δαπάνες για την προμήθεια από ιδιωτικά λατομεία των αναγκαιούστων αργών υλικών ή για τη μίσθωση ή αγορά εκτάσεων για την παραγωγή αυτών, ή ακόμη και οι τυχόν επιβαρύνσεις που θα απαιτηθούν εξαιτίας σύγχρονης εκμετάλλευσης ορισμένων πηγών (και από άλλη προηγούμενη ή επόμενη εργολαβία με τις σχετικές επιβαρύνσεις που απαιτούνται για την εμπρόθεσμη και έντεχνη εκτέλεση του έργου), αφού παρθούν υπόψη όλες οι δεσμεύσεις και περιορισμοί που επιβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος.

20) Τόσο για τον εντοπισμό των κατάλληλων υλικών όσο και για τη χορήγηση άδειας "νέου λατομείου", ισχύουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, οι παρακάτω διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας:

- Ο Ν.1428/84 "Εκμετάλλευση λατομείων αδρανών υλικών και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ- 43/Α'/1984).
- Ο Ν.2115/93 "Τροποποίηση, αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων του Ν. 1428/84" (ΦΕΚ- 15/Α'/1993).
- Τις διατάξεις του Ν. 1650/1986 "Για την προστασία του περιβάλλοντος" (ΦΕΚ-160/Α'/86), όπως τροποποιήθηκε από το Ν.3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/Ε.Ε. και 96/61/Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ-91/Α'/2002).
- Τις διατάξεις του Ν. 4014/2011 "Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις Υπουργείου Περιβάλλοντος" (ΦΕΚ 209/Α'/2011).
- Οι Κ.Υ.Α. κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
- Ο Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (Κ.Μ.Λ.Ε.) ΦΕΚ 1227/Β'/2011.
- Απαιτήσεις του Τομέα Συντήρησης Γραμμών και Υποσταθμών Μεταφοράς της ΔΕΔΔΗΕ.

ΑΡΘΡΟ 15: ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΣΗ ΥΛΙΚΩΝ

1. Αν οι συνθήκες της περιοχής ή ο κίνδυνος ζημιών στο Έργο δεν επιτρέπουν, κατά την ελεύθερα κρίση της Υπηρεσίας ή του Κυρίου του Έργου, την επί μακρό χρονικό διάστημα απόθεση ή αποθήκευση υλικών, σε χώρους χρήσιμους για τη λειτουργία ή ασφάλεια του βασικού οδικού δικτύου ή του υδρογραφικού δικτύου ή τυχόν παρακείμενου δρόμου, τότε στους χώρους αυτούς θα αποτίθενται μετά από έγκριση του Κυρίου του Έργου περιορισμένες μόνο (ή σε ακραίες περιπτώσεις και καθόλου) ποσότητες υλικών για τις άμεσες ανάγκες των έργων και για καθοριζόμενο χρονικό διάστημα, χωρίς από το λόγο αυτό να γεννάται δικαίωμα στον Ανάδοχο για αποζημίωση του, από πρόσθετες ή πλάγιες μεταφορές, πρόσθετες φορτοεκφορτώσεις κ.λπ. Οι αντίστοιχες αυτές δαπάνες βαρύνουν τον Ανάδοχο και περιλαμβάνονται ανηγμένες στην προσφορά του.
2. Αν οι συνθήκες πέριξ του χώρου του Έργου (εφόσον πρόκειται για δημόσιους ή κοινόχρηστους χώρους) ή τυχόν παρακείμενης οδού επιτρέπουν, κατά την ελεύθερη κρίση του Κυρίου του Έργου, την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων στον εργοταξιακό χώρο ή την απόθεση υλικών, τότε η χρήση του χώρου αυτού παραχωρείται δωρεάν στον Ανάδοχο για το διάστημα κατασκευής του Έργου, εφόσον συμφωνήσουν οι συναρμόδιες για το χώρο υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση η Υπηρεσία δεν έχει υποχρέωση ή ευθύνη για την εξεύρεση και διάθεση εκτάσεων που απαιτούνται εν γένει για την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων του Αναδόχου για την εκτέλεση του Έργου. Οι απαιτούμενοι χώροι που απαιτούνται για τον τρόπο εκτέλεσης, τη διαχείριση των παραπροϊόντων (άχρηστων υλικών καθαρισμού) ή τυχόν υλικών κατασκευής του Έργου θα εξασφαλιστούν με ευθύνη και δαπάνη του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 16: ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ κ.λπ.

1) Η Διευθύνουσα Υπηρεσία κατά την κατασκευή του Έργου δικαιούται να διατάξει την εκτέλεση μη προβλεπόμενων από τη μελέτη εργασιών, με το απολογιστικό σύστημα, μετά από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής, με εφαρμογή

των διατάξεων του άρθρου 154 §10 του Ν. 4412/16.

- 2) Μόλις ο Ανάδοχος, κατά την εκτέλεση των εργασιών, διαπιστώσει την ύπαρξη παλαιών εκρηκτικών υλών ή οποιασδήποτε φύσης εκρηκτικών μηχανισμών, θα αναφέρει αμέσως το γεγονός αυτό στον Κύριο του Έργου και συγχρόνως θα ειδοποιήσει την αρμόδια Αστυνομική και Στρατιωτική Αρχή.
- 3) Ο Κύριος του Έργου, μόλις λάβει το σχετικό έγγραφο του Αναδόχου, θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προς την αρμόδια Αρχή, για να επισπευσθεί η σχετική διαδικασία απομάκρυνσης των εν γένει εκρηκτικών υλών και να χορηγηθούν οι σχετικές οδηγίες και εντολές, τόσο για τη συνέχιση των εργασιών, όσο και για την ασφαλή διεξαγωγή της ναυσιπλοΐας στην υπόψη περιοχή. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφωθεί στις εντολές των ανωτέρω Αρχών.
- 4) Αν οι συνθήκες εκτέλεσης του Έργου επιβάλλουν τη διερεύνηση της εκσκαπτόμενης περιοχής, λόγω ύπαρξης εκρηκτικών, η αρμοδιότητα ανήκει στις Στρατιωτικές Αρχές που με το κατάλληλο ειδικευμένο προσωπικό προβαίνουν στη διερεύνηση του χώρου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να θέσει τον μηχανικό εξοπλισμό του στη διάθεση των Στρατιωτικών Αρχών, εφόσον του ζητηθεί. Μετά από έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής οι εργασίες αυτές εκτελούνται απολογιστικά, σε βάρος του Έργου.
- 5) Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος επιθυμεί η εκτέλεση των ανωτέρω εργασιών να γίνει από τον ίδιο, το δηλώνει εγγράφως και, μετά τη σύμφωνη γνώμη των Στρατιωτικών Αρχών και υπό τις οδηγίες αυτών, με κατάλληλο ειδικευμένο προσωπικό που θα προσλάβει - ειδικά για τις εργασίες αυτές - προβαίνει στην εκτέλεση τους και καθίσταται αστικά, ποινικά και διοικητικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε ζημιά προκληθεί. Η αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των εργασιών αυτών θα προσδιορισθεί απολογιστικά.
- 6) Σε περίπτωση που υπάρχει βάσιμη εκτίμηση ύπαρξης αρχαιοτήτων στην περιοχή και με την προϋπόθεση του επείγοντος, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελέσει, κατά το απολογιστικό σύστημα, τις εργασίες που ανάγονται στη διερεύνηση της εκσκαπτόμενης περιοχής για τον εντοπισμό αρχαιοτήτων, σύμφωνα με τις οδηγίες της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, μετά από συνεργασία της με την Προϊσταμένη Αρχή και την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού, της οποίας η γνώμη και οι οδηγίες είναι καθοριστικές.
- 7) Σε περίπτωση που κατά την κατασκευή του Έργου βρεθούν αρχαιότητες, ο Ανάδοχος υποχρεούται στην τήρηση της διαδικασίας που προβλέπεται ρητά στο άρθρο 138 §12 Ν. 4412/16.
- 8) Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο Ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αντίστοιχης χρονικής διάρκειας παράταση της συμβατικής προθεσμίας περαίωσης του Έργου.
- 9) Επισημαίνεται ότι ειδικά στο παρόν Έργο θα γίνει υποβρύχια αρχαιολογική έρευνα από την Εφορεία Ενάλιων Αρχαιοτήτων, σύμφωνα με το υπ' αρ. 7617/4603/147/3-2-2014 έγγραφό της.

ΑΡΘΡΟ 17: ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΡΟΣΚΟΠΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΩΛΥΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑΣ - ΝΑΥΣΙΠΛΟΪΑΣ

1. Ρητώς επισημαίνεται ότι οι υπάρχουσες επαρχιακές οδοί στα τμήματα που θα εκτελεστεί το Έργο, πρέπει να εξακολουθούν να λειτουργούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου (έστω τουλάχιστον μία λωρίδα κυκλοφορίας με την κατάλληλη σήμανση και φωτισήμανση), για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο διάστημα κατά τα η διάρκεια της σύμβασης. Γι' αυτό ο Ανάδοχος θα πρέπει να καταρτίζει το χρονοδιάγραμμά του κατά τέτοιο τρόπο που η κυκλοφορία δεν θα εμποδίζεται.
2. Αν κι εφόσον κάποιες από τις προβλεπόμενες εργασίες στο Έργο αυτό θα πρέπει για σοβαρούς λόγους να γίνουν χωρίς σύγχρονη κυκλοφορία, θα πρέπει ο Ανάδοχος να διαθέσει το κατάλληλο τεχνικό προσωπικό και τον μηχανικό εξοπλισμό ώστε η διακοπή να είναι ολιγόχρονη να καταβληθεί κάθε προσπάθεια να υπάρχει οδική κυκλοφορία (έστω και σε μια λωρίδα κυκλοφορίας) κατά το μέγιστο εφικτό χρονικό διάστημα.

Σε περιπτώσεις που για ιδιαίτερους κατασκευαστικούς ή άλλους λόγους δεν είναι δυνατή η εκτέλεση εργασιών υπό συνεχή κυκλοφορία στην οδό (έστω και σε μία λωρίδα), τότε η Υπηρεσία σε συνεργασία με τις άλλες αρμόδιες αρχές θα προβαίνει σε προσωρινή διακοπή της κυκλοφορίας στην οδό και μόνο για τις ώρες στις οποίες θα εκτελούνται εργασίες, ήτοι ο ανάδοχος θα εκτελεί εργασίες σε τμήματα της οδού και μετά το πέρας των εργασιών κάθε ημέρας θα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα (σημάνσεις, φωτισήμανσεις, μέτρα ασφαλείας κ.λπ.), ώστε να δίνεται σε κυκλοφορία η οδός μέχρι την έναρξη των εργασιών της επόμενης ημέρας. Κάθε δαπάνη που συνεπάγεται αυτό, θεωρείται πλήρως ανηγμένη στην προσφορά του αναδόχου.
3. Η παραπάνω πρόβλεψη εφαρμόζεται μόνο εφόσον η φύση κάποιας συγκεκριμένης εργασίας το επιβάλει και κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Υπηρεσίας. Η διακοπή της κυκλοφορίας γίνεται κατόπιν έγκρισης του αρμόδιου φορέα του δρόμου και της αρμόδιας Αστυνομικής Αρχής. Η διακοπή αυτή θα πρέπει να καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε να είναι απαραίτητη μόνο για πολύ περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ειδικά αναφέρεται, προκειμένου οι διαγωνιζόμενοι να το λάβουν υπ' όψιν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, ότι για να γίνουν δεκτές τέτοιου είδους διακοπές της κυκλοφορίας από την Υπηρεσία, απαιτείται αυξημένη αιτιολόγηση εκ μέρους του Αναδόχου, η οποία αιτιολόγηση θα αποκλείει αποδεδειγμένα

κάθε άλλη δυνατότητα διατήρησης της κυκλοφορίας έστω και μερικώς και δεν θα αποτελεί σε καμία περίπτωση συνήθη πρακτική, αλλά παρέκκλιση με αυστηρούς όρους και χρονοδιάγραμμα.

4. Κάθε σχετική δαπάνη που απαιτείται για την εξασφάλιση διεξαγωγής της κυκλοφορίας (πληροφοριακές και ρυθμιστικές πινακίδες σήμανσης, περιφράξεις, φανοί, προσωπικό ρύθμισης κυκλοφορίας, φανάρια κόκκινο – πράσινο – πορτοκαλί, προσωρινές γεφυρώσεις ορυγμάτων, προσωρινές αντιστηρίξεις, περιφράξεις κ.λπ.), κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων, βαρύνει τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται, ανηγμένη, στην προσφορά του και τα γενικά του έξοδα. Τα ίδια ισχύουν και για την εξασφάλιση της κυκλοφορίας μέσω παρακάμψεων από υφιστάμενους δρόμους (ρυθμίσεις, σημάσεις, διαγραμμίσεις, φωτοσημάνσεις κ.λπ.) για τη διασφάλιση της ασφαλούς εκτροπής της κυκλοφορίας μέσω των παρακάμψεων.
5. Ειδικότερα ο Ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει αμέσως όλα τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα και να μετακινεί κάθε φορά το μηχανικό εξοπλισμό του, σύμφωνα με τις υποδείξεις και τις οδηγίες των αρμόδιων Αρχών, ώστε να μη παρακωλύεται η κίνηση των οχημάτων, χωρίς να δικαιούται, από την αιτία αυτή, να προβάλει καμία αξίωση για τυχόν αποζημίωση του.
6. Ο Ανάδοχος του Έργου υποχρεούται να προβαίνει, με δικές του δαπάνες, στην προσωρινή σήμανση και φωτοσήμανση των έργων που εκτελεί και να τη μετακινεί κατά την πρόοδο των έργων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες προδιαγραφές σήμανσης εκτελούμενων έργων. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό για την παρακολούθηση και διευθέτηση της κυκλοφορίας, χωρίς να απαλλάσσεται από την αποκλειστική ευθύνη του έναντι της Υπηρεσίας, σε περίπτωση κακής διευθέτησης από το προσωπικό του και πρόκλησης ατυχήματος.
7. Ο Ανάδοχος είναι ο μόνος υπεύθυνος, διοικητικά, ποινικά και αστικά, για κάθε ατύχημα, το οποίο θα οφείλεται στη μη λήψη ή στην κακή λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 138 §7 του Ν. 4412/16. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει διαρκώς την ποιότητα της σήμανσης και των σχετικών με την ταυτόχρονη ή με διακοπές ή με παρακάμψεις κ.λπ. διεξαγωγή κυκλοφορίας (σε σχέση με τις εργασίες).
8. Στην περίπτωση κατά την οποία ο Ανάδοχος εκτελέσει εσφαλμένα τη σήμανση ή φωτοσήμανση έργων και την επισήμανση του εργοταξίου, η Διευθύνουσα Υπηρεσία (και ο Κύριος του Έργου), ανεξάρτητα από την εφαρμογή των προβλεπόμενων από τις κείμενες διατάξεις κυρώσεων δικαιούται (χωρίς επ' ουδενί να απαλλάσσεται ο Ανάδοχος), μετά από σχετική απόφαση της, να αναθέσει την εκτέλεση τόσο των εργασιών φωτοσήμανσης, όσο και αυτών της επισήμανσης των εμποδίων, σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, ο οποίος δεν παύει όμως και για την περίπτωση αυτή να έχει στο ακέραιο την ευθύνη για κάθε ατύχημα που ενδεχομένως θα συμβεί, λόγω της αμελείας του να λάβει τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα. Η δαπάνη των, σε βάρος του Αναδόχου, εκτελούμενων ως ανωτέρω εργασιών, εκπίπτει κατά τη σύνταξη της πρώτης, μετά την εν λόγω παρέμβαση, εντολής πληρωμής του. Σε κάθε περίπτωση δεν απαλλάσσεται ο Ανάδοχος από την αποκλειστική ευθύνη του, εφόσον η Δ/νσους Υπηρεσία δεν λάβει τα συγκεκριμένα μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 18: ΕΠΙΜΕΤΡΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

- 1) Οι εργασίες που αναγράφονται στον προϋπολογισμό προμετρήθηκαν με βάση τη σχετική εγκεκριμένη μελέτη. Οι οριστικές ποσότητες κάθε εργασίας που θα πιστοποιηθούν στον Ανάδοχο θα ληφθούν από τα ακριβή επιμετρητικά στοιχεία του Έργου που θα κατασκευασθεί σύμφωνα με τη σχετική μελέτη και τις οδηγίες και εντολές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, σύμφωνα και με τον ειδικό τρόπο εκτέλεσης του Έργου.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται στη σύνταξη όλων των τυχόν αναγκαίων κατασκευαστικών σχεδίων (σχέδια εφαρμογής), καθώς και των σύμφωνα με το άρθρο 151 του Ν. 4412/16 αναλυτικών και τελικών επιμετρητικών στοιχείων και τευχών, ενώ οι σχετικές δαπάνες για τις εργασίες αυτές συμπεριλαμβάνονται στην προσφορά του και τα γενικά του έξοδα.
- 3) Οι επιμετρήσεις, τα επιμετρητικά και κατασκευαστικά σχέδια θα υποβάλλονται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή (επεξεργάσιμη με τα κοινά προγράμματα γραφείου και τα συνήθη σχεδιαστικά προγράμματα).

ΑΡΘΡΟ 19: ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΗΚΑΝ - ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 1) Τα καθοριζόμενα από το άρθρο 152 του Ν. 4412/16 στοιχεία συντάσσονται με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου και υποβάλλονται στη Διευθύνουσα το Έργο Υπηρεσία.
- 2) Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει και να υποβάλει με δαπάνες του σχέδιο Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών (σχέδιο ΑΠΕ), με όλα τα απαραίτητα στοιχεία αυτού σε μορφή σχεδίου (επιμετρήσεις, προσμετρήσεις, ΠΚΤΜΝΕ, αναλύσεις τιμών, πίνακες κ.λπ.) -σε ηλεκτρονική και έγγραφη

μορφή- οποτεδήποτε το ζητήσει η Υπηρεσία και εντός προθεσμίας που θα καθοριστεί από αυτή. Η προθεσμία αυτή πάντως δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από τη σχετική έγγραφη ειδοποίηση της Υπηρεσίας. Το σχέδιο ΑΠΕ θα αποτελεί πρόταση του αναδόχου και σε καμία περίπτωση δεν θα αποτελεί οριστικό στοιχείο της σύμβασης ή στοιχείο αναγνώρισης οποιωνδήποτε δικαιωμάτων του αναδόχου. Η οριστική σύνταξη του ΑΠΕ και των απαραίτητων στοιχείων του γίνεται από την Υπηρεσία και εγκρίνεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (βλ. άρθρο 156 του Ν. 4412/16).

ΑΡΘΡΟ 20: ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

- 1) Ο Ανάδοχος υποχρεούται πριν την εκτέλεση των εργασιών για τον ποιοτικό έλεγχο των τυχόν υλικών που θα γίνεται σε κατάλληλα εργαστήρια και με σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας καθώς και με τον έλεγχο των εργασιών κατά τη διάρκεια του Έργου. Ο συνεχής έλεγχος των υλικών και των έργων θα γίνονται από τον Ανάδοχο, σύμφωνα με τις ισχύουσες για το Έργο προδιαγραφές, κανονισμούς και τις λοιπές απαιτήσεις της παρούσας. Ο Ανάδοχος έχει αμέριστη την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και τη συμφωνία με τις προδιαγραφές, των κάθε φύσης υλικών που υπεισέρχονται στις διάφορες εργασίες.
- 2) Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να διενεργεί δειγματοληψίες και έλεγχο της ποιότητας, των διαστάσεων κ.λπ., για λογαριασμό της και με δικά της εργαστηριακά μέσα, κάθε στιγμή και ανεξάρτητα από τις λοιπές υποχρεώσεις ποιότητας του Αναδόχου, τόσο των κάθε φύσης υλικών, όσο και των εργασιών και ο Ανάδοχος υποχρεούται να αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τις παράπλευρες δαπάνες των εργαστηριακών αυτών ελέγχων που θα του ζητηθούν (προμήθεια καλουπιών, φύλαξη, συντήρηση, μεταφορά δοκιμών για έλεγχο κ.λπ.). Οι έλεγχοι της Υπηρεσίας σε καμία περίπτωση δεν τον απαλλάσσουν από την ευθύνη του σαν μοναδικού και εξ ολοκλήρου υπευθύνου για την ποιότητα υλικών και εργασιών που εκτελεί.
- 3) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει στους εντεταλμένους υπαλλήλους της Υπηρεσίας, σε όλη τη διάρκεια των έργων, όλα τα όργανα ελέγχου και τα βοηθητικά εξαρτήματα, που είναι αναγκαία για τον έλεγχο του Έργου (ενδεικτικά αναφέρονται χωροβάτες, σταδίες, μήτρες σκυροδέματος κ.λπ.).
- 4) Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει κάθε στιγμή, σε όλους τους υπαλλήλους της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, που είναι σχετικά εντεταλμένοι, την επίσκεψη των εργοταξίων, λατομείων, μηχανοστασίων κ.λπ. Ο Ανάδοχος οφείλει να υποβοηθά τις τοπικές αρχές και τους κοινωφελείς οργανισμούς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην περιοχή των έργων.
Διευκρινίζεται, ότι τόσο για την εφαρμογή των μελετών, όσο και για την ποιότητα και αντοχή των έργων μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος και ο έλεγχος που ασκείται από την Υπηρεσία δεν θεωρείται ότι τον απαλλάσσει από τις ευθύνες που έχει με βάση τα συμβατικά στοιχεία και τις κείμενες διατάξεις.
- 5) Για τη διευκόλυνση του έργου της επίβλεψης, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέτει κάθε αναγκαίο μέσο στη διάθεση της Υπηρεσίας, για τη διευκόλυνση της επίβλεψης, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Κάθε δαπάνη (συντήρησης, λειτουργίας, έξοδα οδηγού κ.λπ.), βαρύνει τον Ανάδοχο.
- 6) Ο Ανάδοχος υποχρεούται, με μέριμνα και δαπάνη του, στην λήψη, εκτύπωση και παράδοση φωτογραφιών για τις διαφορές φάσεις κατασκευής, σύμφωνα με τις εντολές της Υπηρεσίας και τις λοιπές απαιτήσεις της παρούσας.
- 7) Ο Ανάδοχος οφείλει να αναφέρει έγκαιρα στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία κάθε δυσχέρεια που συναντά για την προώθηση και κατασκευή των έργων, εκ μέρους τρίτων. Η αναφορά του στην περίπτωση αυτή πρέπει να συνοδεύεται και από υποδείξεις για την επίλυση των προβλημάτων.
- 8) Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος και οφείλει να αναφέρει αμέσως στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία σχετικά με την ανακάλυψη οποιουδήποτε ίχνους αρχαιολογικού ενδιαφέροντος ευρήματος. Επίσης είναι υπεύθυνος για τη φύλαξη και προστασία των ευρημάτων αυτών μέχρι την παράδοση στην αρμόδια Δημόσια αρχή ύστερα από απόφαση της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας.
- 9) Ο Ανάδοχος του Έργου υποχρεούται να προβεί μετά το πέρας των εργασιών στη σύνταξη **Μητρώου του Έργου** που κατασκευάσθηκε, με βάση τις εντολές και οδηγίες της Υπηρεσίας Επίβλεψης και το άρθρο 22 της παρούσας. Το **Μητρώο του Έργου** θα υποβληθεί στην Επιβλέπουσα Υπηρεσία πριν από τη βεβαίωση περαίωσης του Έργου. Αν δεν υποβληθεί και δεν θεωρηθεί από τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας το **Μητρώο του Έργου**, δεν εκδίδεται η βεβαίωση περαίωσης των εργασιών. Η αμοιβή του Αναδόχου για τη σύνταξη του **Μητρώου του Έργου** περιέχεται ανηγμένη στην τιμή της προσφοράς του.
- 10) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ανακατασκευάσει, επισκευάσει ή αποκαταστήσει με δικά του έξοδα κάθε βλάβη ή ζημιά οποιουδήποτε τμήματος του Έργου, που έγινε από φυσική ή άλλη αιτία, επειδή από αμέλεια δεν ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα προστασίας. Στις περιπτώσεις αυτές δεν ισχύει η αιτία της ανωτέρας βίας.
- 11) Ιδιαίτερως αναφέρονται οι υποχρεώσεις του Εργολάβου σχετικά με τις προσκλήσεις Επιτροπών του έργου, τις ειδοποιήσεις των επιβλεπόντων και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, την ενημέρωση των διοικητικών αρχών κ.λπ.
- 12) Για τα παρακάτω έργα οι μελέτες τους θα εκπονηθούν από τον Ανάδοχο κατασκευής χωρίς να του καταβληθεί

αμοιβή. Η εκπόνηση των μελετών θα γίνει από επιστήμονες που διαθέτουν τα κατάλληλα ανά μελέτη προσόντα και σύμφωνα με τα λοιπά αναφερόμενα στην παρούσα. Οι σχετικές δαπάνες για τις μελέτες αυτές θα πρέπει να περιληφθούν ανηγμένα στις τιμές μονάδων των εργασιών της προσφοράς του:

(α) Οι μελέτες εφαρμογής του άρθρου 2, παράγρ. 4 της παρούσας.

(β) Οι μελέτες έργων προσωρινών προσπελάσεων, ικριωμάτων, συστημάτων αναρτήσεων ή ανυψώσεων προσωπικού και εξοπλισμού στις θέσεις εκτέλεσης των τεχνικών έργων (εφόσον απαιτείται από τη φύση του Έργου κ.λπ.) και γενικά οι μελέτες προσωρινών και βοηθητικών έργων (π.χ. υποστηρικτικά έργα).

Ο Ανάδοχος οφείλει να συντάξει τις παραπάνω μελέτες προσωρινών έργων των οποιονδήποτε τεχνικών έργων πρόκειται να κατασκευάσει. Τα εν λόγω προσωρινά έργα θα είναι προσαρμοσμένα προς τα χαρακτηριστικά του τεχνολογικού εξοπλισμού που διαθέτει ο ανάδοχος και προσαρμοσμένα προς τις τοπικές συνθήκες, που θα έχουν ανακύψει κατά τη διάρκεια της κατασκευής.

(γ) Μελέτη προσωρινής σήμανσης - ασφάλισης για τη διευκόλυνση των έργων κατά τη διάρκεια της κατασκευής.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, κατά τη διάρκεια της κατασκευής, να συντάσσει σταδιακά και σύμφωνα με την εξέλιξη των έργων τη μελέτη των προσωρινών έργων σήμανσης (κατακόρυφης, οριζόντιας), ασφάλισης, τοπικής περιφράξης κ.λπ. που είναι αναγκαίες για την ασφάλεια της κυκλοφορίας και των εργαζομένων στα έργα, σε συνδυασμό με την απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών, κατά τρόπον ώστε να μπορούν να προωθηθούν τα έργα σύμφωνα και με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Ειδικότερα η μελέτη σήμανσης του Έργου θα πρέπει να ακολουθεί τις ισχύουσες προδιαγραφές - οδηγίες σήμανσης εκτελούμενων έργων ΟΜΟΕ ΣΕΕΟ, ΦΕΚ-905/Β'/2011.

(δ) Μελέτες λοιπών άρθρων Τ.Δ.

Ισχύουν τα σχετικά άρθρα των λοιπών τευχών δημοπράτησης, όπως για το **Μητρώο του Έργου**, τα **ΣΑΥ - ΦΑΥ** κ.λπ.

(ε) Μελέτες εφαρμογής - προσαρμογής Έργου στις τοπικές συνθήκες.

Μελέτες για την εφαρμογή και προσαρμογή των έργων (χωρίς αλλαγή του βασικού σχεδίου) στις τοπικές ειδικότερες συνθήκες, εφόσον η υπάρχουσα μελέτη δεν μπορεί να εφαρμοστεί επακριβώς χωρίς γεωμετρικά, στατικά και γεωτεχνικά ζητήματα. Για το σκοπό αυτό ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάξει την απαραίτητη μελέτη εφαρμογής - προσαρμογής, σε συνδυασμό και με τις λοιπές προβλέψεις της παρούσας, χωρίς καμία αποζημίωση. Επίσης υποχρεούται να εκτελέσει τις τυχόν επιπρόσθετες γεωτεχνικές έρευνες και την κατασκευαστική μελέτη εφαρμογής, εφόσον δεν τον καλύπτει η υπάρχουσα γεωτεχνική έρευνα.

(στ) Τοπογραφικά διαγράμματα (τοπογραφικά διαγράμματα, φυσικό έδαφος, έργα ως κατασκευάστηκαν κ.λπ.).

(ζ) Μελέτες υλικών.

Μελέτες για τη ειδικότερη σύνθεση των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν στο έργο, όπως μελέτες κοκκομετρικής διαβάθμισης αδρανών, μελέτες σύνθεσης κονιαμάτων, γαρμπιλοδεμάτων, σκυροδεμάτων, μελέτες σύνθεσης ασφαλτομιγμάτων κ.λπ.

Οι παραπάνω μελέτες θα υπογράφονται και από τον **Επιβλέποντα Τεχνικό** του Έργου, του άρθρου 7 §9 της παρούσας, καθώς και από κάθε άλλο μηχανικό ή γενικά τεχνικό που είναι απαραίτητος για το είδος της μελέτης και έχει τα προσόντα και το δικαίωμα υπογραφής τους (κάθε δαπάνη για λοιπούς μηχανικούς και τεχνικούς είναι ανηγμένη στην προσφορά του Αναδόχου).

13) Σε περίπτωση που απαιτηθεί εκπόνηση κάποιας μελέτης κατά τη διάρκεια της εργολαβίας, η οποία όμως δεν περιλαμβάνεται στα παραπάνω μελέτες (δηλαδή στις μελέτες έχει υποχρέωση να συντάξει ο Ανάδοχος, αδαπάνως για τον Κύριο του Έργου), τότε η μελέτη αυτή θα εκπονηθεί με ευθύνη του Αναδόχου και με τους κατάλληλους μηχανικούς ή γενικά τεχνικούς που είναι απαραίτητοι για το είδος της μελέτης αυτής και έχουν τα προσόντα και το δικαίωμα υπογραφής.

Η αμοιβή της μελέτης θα προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Προεκτιμημένων Αμοιβών του Ν. 3316/05 και θα εφαρμόζεται η μέση τεκμαρτή έκπτωση της εργολαβίας.

Για την εκπόνηση της παραπάνω μελέτης απαιτείται εντολή από την Υπηρεσία -κατόπιν ή και χωρίς πρόταση του Αναδόχου- και εφαρμόζονται οι λοιπές προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 21: ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

1) Ο Κύριος του Έργου, μετά από έγγραφη αίτηση του Αναδόχου, μπορεί να κάνει όλα τα απαραίτητα διαβήματα στις αρμόδιες αρχές στις οποίες θα πρέπει να απευθύνεται απ' ευθείας ο Ανάδοχος, για την επίσηυση των σχετικών διαδικασιών και για να αρθούν όλα τα εμπόδια που ενδεχομένως θα προκύψουν κατά την εκτέλεση του Έργου από τρίτους.

ΑΡΘΡΟ 22: ΜΗΤΡΩΟ ΕΡΓΟΥ

1. Το Μητρώο θα πρέπει περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται για το παρόν Έργο στην υπ' αρ. ΔΝΣγ/οικ. 38108/ΦΝ 466/5-4-2017 (ΦΕΚ-1956/Β'/7-6-2017) "Περιεχόμενο Μητρώου Έργου" του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και θα πρέπει να υποβληθεί μαζί με την Τελική Επιμέτρηση του Έργου. Εννοείται ότι στοιχεία που προβλέπονται στην ως άνω απόφαση να υποβληθούν, αλλά δεν συνάδουν τεχνικά με το είδος του παρόντος Έργου, δεν χρειάζεται να περιλαμβάνονται στο Μητρώο.
Το Μητρώο του Έργου θα αναθεωρείται όποτε είναι απαραίτητο, καθ' όλο το χρόνο συντήρησης, ώστε να ενσωματώνει και τις όποιες αλλαγές ενδεχομένως γίνουν στο Έργο κατά το χρόνο αυτό.
2. Η σύνταξη του Μητρώου του Έργου αποτελεί τμήμα της Εργολαβίας, σε περίπτωση δε που ο Ανάδοχος δεν το συντάξει εμπρόθεσμα (με την υποβολή της Τελικής Επιμέτρησης), η Διευθύνουσα Υπηρεσία δύναται να εκτελέσει την εργασία με οποιοδήποτε άλλο μέσο και θα κοστολογήσει τις δαπάνες της εργασίας αυτής σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου. Επιπλέον και ανεξάρτητα των καταλογιζόμενων αυτών δαπανών η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα επιβάλλει στον Ανάδοχο και ποινική ρήτρα σύμφωνα με τα παρακάτω:
Για κάθε μέρα υπαίτιας καθυστέρησης υποβολής του Μητρώου του Έργου θα επιβάλλεται στον Ανάδοχο ποινική ρήτρα **0,25% (μηδέν κόμμα είκοσι πενήντα τοις εκατό)** του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ) και μέχρι ποσού ίσου με το **1,50% (ένα κόμμα πέντε τοις εκατό)** του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης (χωρίς αναθεώρηση και ΦΠΑ). Η συγκεκριμένη ποινική ρήτρα είναι ανεξάρτητη από άλλες ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για άλλους λόγους (π.χ. παράβασης προθεσμιών) και δεν ανακαλείται.
3. Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 170 §2 του Ν. 4412/16, η διενέργεια της προσωρινής παραλαβής γίνεται μέσα σε 6 μήνες από τη βεβαιωμένη περαίωση του Έργου (δηλαδή από την ημερομηνία που στην σχετική βεβαίωση φέρεται ως η ημερομηνία που αυτό περατώθηκε) ή, στην περίπτωση του άρθρου 168 § 2 του Ν. 4412/16 (ύπαρξη επουσιωδών ελλείψεων που πρέπει να αποκατασταθούν) από την ημερομηνία εκδόσεως της βεβαιώσεως περαίωσης (ανεξάρτητα από τον χρόνο που βεβαιώνεται ως περατωθέν το Έργο), εφόσον όμως υποβληθεί **η Τελική Επιμέτρηση** και **το Μητρώο του Έργου** εντός διμήνου από τις παραπάνω ημερομηνίες. Αλλιώς η προθεσμία των 6 μηνών αρχίζει από την υποβολή από τον ανάδοχο της Τελικής Επιμέτρησης και του Μητρώου του Έργου.
4. Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται στα παραπάνω, βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στη προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 23: ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ Ο.Κ.Ω. - ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ

- 1) Ο Ανάδοχος θα πρέπει να έχει υπόψη του ότι στην περιοχή του Έργου, υφίστανται εναέριες ή υπόγειες εγκαταστάσεις Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (Ο.Κ.Ω.), οι οποίες θα πρέπει να μετατοπιστούν με τους όρους του άρθρου 2 και των λοιπών προβλέψεων της παρούσης Ε.Σ.Υ. ή κατά περίπτωση να προσαρμοστούν οι εργασίες κατάλληλα στις εγκαταστάσεις αυτές (εφόσον η μετακινήσεις είναι αδύνατες τεχνικά ή οικονομικά για τον Κύριο του Έργου).
- 2) Ο Ανάδοχος πέραν των εργασιών που προβλέπονται από το άρθρο 2 της Ε.Σ.Υ., είναι υποχρεωμένος να διευκολύνει τους Ο.Κ.Ω. για την τυχόν μετατόπιση των δικτύων τους, μη δικαιούμενος ιδιαίτερης αμοιβής για τις τυχόν καθυστερήσεις ή δυσχέρειες που θα παρουσιαστούν στις εργασίες που αυτός θα εκτελεί. Δικαιούται όμως ανάλογη παράταση της προθεσμίας περαίωσης, εφόσον αποδεδειγμένα από πλευράς Ο.Κ.Ω. υπάρξει καθυστέρηση, που θα επηρεάσει πραγματικά το χρόνο ολοκλήρωσης των εργασιών.
Στην περίπτωση αυτή, ο Ανάδοχος οφείλει εγγράφως και οπωσδήποτε εγκαίρως να ενημερώσει την Υπηρεσία για τις τυχόν καθυστερήσεις. Ουδεμία παράταση θα αναγνωρισθεί στον Ανάδοχο για τον λόγο αυτό, αν για την υπόψη καθυστέρηση δεν έχει υποβληθεί έγγραφη και έγκαιρη όχληση του Αναδόχου.
- 3) Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεργάζεται με τους άλλους Αναδόχους, που τυχόν εκτελούν έργα στο εργοτάξιο. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των Αναδόχων, η υπηρεσία ή οι υπηρεσίες επίβλεψης δύνανται να κάνουν τον καταμερισμό της εργασίας και να καθορίζουν εγγράφως τη σειρά προτεραιότητας των εργασιών. Καμία πρόσθετη αμοιβή δεν δικαιούται ο Ανάδοχος για τυχόν καθυστερήσεις από αυτό τον λόγο, δικαιούται όμως παράταση της προθεσμίας περαίωσης, με τους όρους της προηγούμενης παραγράφου.

ΑΡΘΡΟ 24: ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΩΝ - ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

- 1) Προφανώς, ο Ανάδοχος σε όλη τη διάρκεια των εργασιών υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους νόμους του

κράτους, τα διατάγματα και τους κανονισμούς, τις διατάξεις, διαταγές και εγκυκλίους οποιασδήποτε Δημόσιας, Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που αναφέρονται και έχουν εφαρμογή καθ' οιανδήποτε τρόπο για τον Ανάδοχο και για τις εργασίες που αυτός εκτελεί. Σε περίπτωση που δεν το πράξει είναι μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος διοικητικά, ποινικά και αστικά.

- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ανακοινώσει αμέσως στην Υπηρεσία, τα έγγραφα και τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν, κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου καθώς και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών ή Οργανισμών ή Υπηρεσιών, σχετικά με τα υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφαλείας, περιβαλλοντικά κ.λπ.

ΑΡΘΡΟ 25: ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ, ΥΠΕΡΩΡΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΙΣ ΑΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΟΡΤΕΣ

- 1) Επιτρέπεται η εκτέλεση νυκτερινής ή υπερωριακής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους και κανονισμούς που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία, κατά την κρίση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, η νυκτερινή ή υπερωριακή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις αργίες και εορτές, ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί αυτή χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, τόσο για τις αρχικές συμβατικές τιμές μονάδος και ποσότητες που θα δοθούν με Α.Π.Ε., όσο και για τις νέες τιμές μονάδος που θα γίνουν με Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε.
- 2) Ειδικά για την υπερωριακή εργασία, η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα συνηγορήσει εφόσον κρίνεται απαραίτητη (όπως σε περιπτώσεις εκτάκτων φαινομένων ή αν δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού), αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες αρχές.
- 3) Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία, αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του Έργου. Την αδυναμία εκτέλεσης εργασιών με υπερωριακή απασχόληση ο Ανάδοχος οφείλει να την καλύψει με εργασία σε περισσότερες βάρδιες.
- 4) Κατά την εκτέλεση νυχτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη αποδοτική εκτέλεση των έργων.
- 5) Η Υπηρεσία ουδεμία ευθύνη φέρει για παράνομη υπερωριακή ή άλλου είδους εργασία ή για πρόσληψη προσωπικού που δεν διαθέτει τις κατάλληλες άδειες (π.χ. άδεια παραμονής στην ημεδαπή) και ουδεμία υποχρέωση έχει για σχετικούς ελέγχους. Τα θέματα αυτά εναπόκειται στη αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη του Αναδόχου.

ΑΡΘΡΟ 26: ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΟΥΣ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ & ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ - ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1) Κατά τη κρίση της Υπηρεσίας και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 169 του Ν. 4412/16, μπορεί να δοθεί για χρήση μέρος ή ολόκληρο το κατασκευαζόμενο Έργο, πριν από την αποπεράτωση του, παράλληλα με τη συνέχιση των εργασιών. Κάθε απαιτούμενη εργασία, ενέργεια, υλικό, κατασκευή κ.λπ. που απαιτείται για την ασφαλή χρήση και την ταυτόχρονη ασφαλή και απρόσκοπτη εκτέλεση των εργασιών (κατασκευής ή συντήρησης), βαρύνει τον ανάδοχο.
- 2) Η προσωρινή παραλαβή του Έργου θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 170 του Ν. 4412/16.
- 3) Ο **Χρόνος Εγγύησης** (υποχρεωτικής συντήρησης) για το παρόν Έργο είναι **δεκαπέντε (15) μήνες**, χωρίς ιδιαίτερο αντάλλαγμα και αρχίζει σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 171 του Ν. 4412/16.
- 4) Κατά το χρόνο εγγύησης ο Ανάδοχος βαρύνεται με τις δαπάνες αποκατάστασης τόσο του Έργου που θα κατασκευασθεί από αυτόν όσο και τυχόν συμπληρωματικών έργων, που τυχόν θα κατασκευασθούν μεταγενέστερα πάνω σ' αυτό, μέσα πάντα στο χρόνο εγγύησης και εφ' όσον οι φθορές και ζημιές γενικά οφείλονται σε πλημμελή κατασκευή των έργων, που έχει αναλάβει αυτός με τη Σύμβαση του.
- 5) Σε περίπτωση που γίνουν ζημιές από ανώτερη βία, εφαρμόζεται το άρθρο 157 του Ν. 4412/16, αλλά ισχύουν πρωτίστως και ως προς την οικονομική δαπάνη αποκατάστασης και οι τυχόν προβλέψεις της παρούσας σχετικά με τις ασφαλίσεις κατά παντός κινδύνου.
- 6) Η οριστική παραλαβή του Έργου θα διενεργηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 172 του Ν. 4412/16 ως ισχύει, μετά το πέρας του χρόνου υποχρεωτικής συντήρησης.
- 7) Είναι δυνατή η τμηματική παραλαβή αυτοτελών τμημάτων Έργου που περατώθηκαν. Αυτοτελή τμήματα του Έργου θεωρούνται π.χ. οι περατωθείσες εκσκαφές τμήματος Έργου, οι περατωθέντες καθαρισμού τμημάτων υδρογραφικού δικτύου, το περαιωμένο τμήμα Έργου που μπορεί με ασφάλεια να κυκλοφορείται κ.λπ. Για την τμηματική παραλαβή Έργου προηγείται σχετική αίτηση του αναδόχου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών προβλέψεων της νομοθεσίας.

- 8) Αντίστοιχα, παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας Διοικητικής Παραλαβής σε χρήση, αυτοτελούς τμήματος του Έργου.

ΑΡΘΡΟ 26Α: ΥΛΙΚΑ ΕΡΓΟΥ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ - ΔΟΚΙΜΕΣ

- 1) Ο Ανάδοχος έχει ακέραιη την ευθύνη για την άριστη ποιότητα και τη συμφωνία με τις προδιαγραφές, των κάθε φύσης υλικών που υπεισέρχονται στις διάφορες εργασίες.
- 2) Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να διενεργεί δειγματοληψίες και έλεγχο της ποιότητας, των διαστάσεων κ.λπ., με δικά της εργαστηριακά μέσα, κάθε στιγμή και ανεξάρτητα από τις λοιπές υποχρεώσεις ποιότητας του Αναδόχου, τόσο των κάθε φύσης υλικών, όσο και των εργασιών και ο Ανάδοχος υποχρεούται να αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τις παράπλευρες δαπάνες των εργαστηριακών αυτών ελέγχων που θα του ζητηθούν (προμήθεια καλουπιών, φύλαξη, συντήρηση, μεταφορά δοκιμών για έλεγχο κ.λπ.). Οι έλεγχοι της Υπηρεσίας σε καμία περίπτωση δεν τον απαλλάσσουν από την ευθύνη του σαν μοναδικού και εξ ολοκλήρου υπευθύνου για την ποιότητα υλικών και εργασιών που εκτελεί.
- 3) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να δηλώσει στην Υπηρεσία τα εργαστήρια με τα οποία θα συνεργαστεί για την εκτέλεση των απαραίτητων ελέγχων που ορίζονται στη Σύμβαση, τα οποία θα είναι, με ευθύνη του Αναδόχου, άμεσα και ανά πάσα στιγμή που απαιτείται, επί τόπου των έργων, για τη δειγματοληψία ή την εκτέλεση των επί τόπου δοκιμών και ελέγχων που προβλέπονται. Σε περίπτωση που λαμβάνονται δείγματα για εργαστηριακό έλεγχο, αυτά θα διαβιβάζονται στο εργαστήριο στους χρόνους που προβλέπονται και θα φυλάσσονται ή θα συντηρούνται κατά τον τρόπο που προβλέπεται από τις προδιαγραφές.
- 4) Τα εργαστήρια με τα οποία θα συνεργαστεί ο Ανάδοχος πρέπει να είναι ανεξάρτητα από αυτόν (να μην υπάρχει άμεση οικονομική ή συγγενική σχέση) και έχουν άδεια λειτουργίας από το Υπουργείο και να είναι πιστοποιημένα από το αρμόδιους φορείς πιστοποίησης. Σε κάθε περίπτωση και ανά πάσα στιγμή η Υπηρεσία δύναται να απορρίψει (ακόμα κι αν τα έχει εγκρίνει αρχικώς) τα συγκεκριμένα εργαστήρια που προτείνει ο Ανάδοχος, οπότε ο τελευταίος θα πρέπει να μεριμνήσει άμεσα για τη συνεργασία με άλλα. Επίσης η Υπηρεσία δύναται, μέχρι και για το 1/3 του συνόλου των απαιτούμενων εκ του Αναδόχου ελέγχων (κατά ποσότητα, ανεξαρτήτως είδους ελέγχου), να ζητήσει αυτοί να γίνουν από εργαστήριο της προτίμησής της (κρατικό ή ιδιωτικό). Επισημαίνεται ότι οι έλεγχοι αυτοί είναι ανεξάρτητοι από του ελέγχους με τα δικά της μέσα, που αναφέρονται στην παρ. 2 του παρόντος άρθρου και ομοίως δεν τον απαλλάσσουν από την ευθύνη του σαν μοναδικού και εξ ολοκλήρου υπευθύνου για την ποιότητα υλικών και εργασιών που εκτελεί.
- 5) Ο Ανάδοχος οφείλει να διορίσει μηχανικό, πανεπιστημιακής ή τεχνολογικής εκπαίδευσης, επταετούς ή δεκαετούς τουλάχιστον εμπειρίας αντίστοιχα σε εκτέλεση έργων, **Προϊστάμενο Ποιοτικού Ελέγχου του Έργου**, ο οποίος θα υπεύθυνος για την ποιότητα του Έργου, για την εκτέλεση των απαραίτητων ελέγχων, για τη συνεργασία με τα εργαστήρια, για την ενημέρωση της Υπηρεσίας κάθε άλλη σχετική ενέργεια που απαιτείται για την εξασφάλιση διαρκούς ποιοτικού ελέγχου.
- Ο **Προϊστάμενος Ποιοτικού Ελέγχου** θα διοριστεί κατά όμοιο τρόπο με τον **Επιβλέποντα Τεχνικό** του Έργου και μπορεί να είναι το ίδιο πρόσωπο (όπως και το ίδιο πρόσωπο με τον **Τεχνικό Διευθυντή** του Έργου). Κατά τα λοιπά ισχύουν κατ'αντιστοιχία τα οριζόμενα για τον **Επιβλέποντα Τεχνικό** και τον **Τεχνικό Διευθυντή** του Έργου.
- Ο **Προϊστάμενος του Ποιοτικού Ελέγχου** είναι αρμόδιος για τη σύνταξη και τήρηση του Προγράμματος Ποιότητας (αν απαιτείται για το έργο) και για τη διενέργεια των ποιοτικών ελέγχων του Έργου.
- 6) Οι απαιτούμενοι έλεγχοι που είναι υποχρεωτικοί και εκτελούνται στον αντίστοιχο ελάχιστο αριθμό και σύμφωνα πάντως και με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας, με έξοδα του Αναδόχου κατά το χρόνο κατασκευής του Έργου ανηγμένες στην τιμή του Τιμολογίου Προσφοράς, είναι οι προβλεπόμενοι από τις Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές, την παρούσα ΕΣΥ και την Τεχνική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Τεχνικές Προδιαγραφές), ή όταν δεν υπάρχουν από τις αντίστοιχες διεθνείς προδιαγραφές. Τα αποτελέσματα των δοκιμών αυτών και στον αντίστοιχο ελάχιστο αριθμό θα υποβάλλονται στην Υπηρεσία. Υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής των ελέγχων σε ποσότητα (λιγότεροι ή περισσότεροι) και είδος, μόνο αν κάτι τέτοιο κρίνει η Υπηρεσία και μόνο κατόπιν έγκρισής της.
- 7) Στις υποχρεώσεις του Αναδόχου δεν περιλαμβάνεται η υποχρέωση του να διαθέτει συσκευές ή εξοπλισμό εργαστηρίου, πρέπει όμως αυτός με δική του μέριμνα και δαπάνες να διαθέτει ανά πάσα στιγμή το βασικό εξοπλισμό δειγματοληψιών (π.χ. μήτρες) και να εκτελεί όλους τους απαραίτητους ελέγχους με συνεργαζόμενα εργαστήρια, ως παραπάνω και στο επόμενο άρθρο αναφέρεται.
- 8) Η έγκαιρη προμήθεια κατάλληλων αδρανών θα γίνει από τον Ανάδοχο, σε ποσότητες και με τρόπο τέτοιο, ώστε η κατασκευή των έργων να γίνει σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου.
- 9) Τα υλικά θα αποθηκεύονται κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η διατήρηση της ποιότητας και καταλληλότητας τους για την εργασία που θα χρησιμοποιηθούν. Τα υλικά θα βρίσκονται σε μέρη που να διευκολύνεται κάθε

στιγμή επιθεώρηση τους.

- 10)** Ο Ανάδοχος υποχρεούται να επιτρέπει την είσοδο στα εργαστήρια των εντεταλμένων υπαλλήλων της Υπηρεσίας και των τυχόν Τεχνικών Συμβούλων της για την παρακολούθηση των δοκιμών που θα γίνονται εκεί. Επίσης η Υπηρεσία μπορεί να χρησιμοποιεί το εργαστήριο του Αναδόχου για να εκτελεί ορισμένους ελέγχους για λογαριασμό της.
- 11)** Ρητώς επαναλαμβάνεται ότι οι πηγές λήψεως των υλικών (όποιες κι αν είναι), οι χώροι απόθεσης υλικών μέχρι και ενσωμάτωσής τους στο Έργο, οι εργοταξιακοί χώροι ανάπτυξης εργασιών για τις ανάγκες του Έργου, οι θέσεις απόρριψης των άχρηστων υλικών κ.λπ., θα εξευρεθούν και θα χρησιμοποιηθούν με ευθύνη του Αναδόχου, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στο χρονοδιάγραμμα και στις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών. Οι δαπάνες που συνεπάγονται όλα τα ανωτέρω βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο.
- 12)** Οι ελάχιστοι εργαστηριακοί έλεγχοι, όπως καθορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές, αποτελούν συμβατική υποχρέωση του Αναδόχου. Σε περίπτωση που ο αριθμός τους υπολείπεται του συμβατικά ανά ποσότητα και είδος καθοριζόμενου ή αυτού που έχει ορίσει τελικώς η Υπηρεσία ως ελάχιστο αριθμό (π.χ. μέσω Π.Π.Ε ή βάσει Τ.Σ.Υ.) και ανεξάρτητα από τα αποτελέσματα των λοιπών εργαστηριακών ελέγχων και από το αν θα γίνεται αποδεκτή η εργασία, μπορεί να επιβάλλεται σχετική περικοπή στην αντίστοιχη τιμή αποζημίωσης της εργασίας, με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Οι περικοπές αυτές είναι ανεξάρτητες από τυχόν ποινικές ευθύνες του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Π.Δ. 393/1991.

ΑΡΘΡΟ 26B: ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ - ΓΡΑΦΕΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

- 1)** Με την εγκατάσταση του, μέσα στον προβλεπόμενο από το πρόγραμμα εκτέλεσης του Έργου χρόνο, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβεί στην οργάνωση του εργοταξίου κατασκευάζοντας όλα τα απαιτούμενα οικήματα, εγκαταστάσεις κ.λπ. Όλες οι βοηθητικές εργοταξιακές εγκαταστάσεις όπως γραφεία, υπόστεγα, συνεργεία, αποθήκες κ.λπ. οι αναγκαίες για την εκτέλεση του Έργου θα ανεγερθούν από τον Ανάδοχο με δαπάνες του. Στις ως άνω εγκαταστάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνονται:
- α. Οίκημα / οικήματα γραφείων εργοταξίου, για τις ανάγκες του Αναδόχου και της Επίβλεψης.
  - β. Χώρους υγιεινής για τους εργαζομένους στο Έργο.
- Όλες οι εργοταξιακές εγκαταστάσεις μπορούν να είναι προσωρινής φύσης, πρέπει όμως να πληρούν τους όρους υγιεινής, να παρέχουν λογικές ανέσεις (θέρμανση και κλιματισμό), να είναι εφοδιασμένες με παροχή πόσιμου νερού και με ηλεκτρικές, τηλεφωνικές και αποχετευτικές εγκαταστάσεις.
- Για την ανέγερση των ανωτέρω εγκαταστάσεων, ο Ανάδοχος με την εγκατάσταση του θα υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία γενικό διάγραμμα των εγκαταστάσεων, συνοδευμένο από σύντομη περιγραφή του είδους, μεγέθους και διαστάσεων. Η Υπηρεσία μπορεί να μην εγκρίνει το διάγραμμα για οποιοδήποτε λόγο (τεχνικοί λόγοι, λόγοι ασφάλειας κ.α.) και να ζητήσει διαφορετική χωροθέτηση των εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση όμως αποδοχής (σιωπηρή ή έγγραφη) της Υπηρεσίας του διαγράμματος, δεν μειώνεται σε καμία περίπτωση η ευθύνη του Αναδόχου σε σχέση με την κατασκευή όλων των απαιτούμενων εγκαταστάσεων και με τους όρους των συμβατικών τευχών.
- Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μεριμνά, με δαπάνες και ευθύνη του, για την έκδοση των αναγκαίων οικοδομικών, υγειονομικών και λοιπών αδειών, καθώς και των άλλων τυχόν εγκρίσεων για την κατασκευή των εργοταξιακών και λοιπών εγκαταστάσεων.
- Η κατασκευή, διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση των ως άνω εγκαταστάσεων, βαρύνει εξ' ολοκλήρου τον Ανάδοχο, και οι ως άνω εγκαταστάσεις καθαιρούνται - απομακρύνονται επίσης με δαπάνες του Αναδόχου, μετά την προσωρινή παραλαβή του Έργου και πριν από την οριστική παραλαβή του.
- 2)** Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να εκτελεί τις απαιτούμενες δοκιμασίες υλικών και ελέγχους ποιότητας των έργων. Οι δοκιμασίες που θα εκτελούνται σε εργαστήριο, ή και στο εργοτάξιο, αποσκοπούν στο συστηματικό ή και καθημερινό, όπου απαιτείται, έλεγχο της ποιότητας και καταλληλότητας των υλικών στη θέση λήψης, ή στον τόπο της παραγωγής τους, καθώς και στην εκτέλεση όλων των οριζόμενων στις τεχνικές προδιαγραφές ελέγχων και δοκιμασιών υλικών, ή και τελειωμένων έργων στο εργοτάξιο, για το συστηματικό και συνεχή έλεγχο της ποιότητας των υλικών και κατασκευών.
- Οι απαιτούμενες δοκιμασίες εκτελούνται με μέριμνα και δαπάνες του Αναδόχου σε εργαστήρια που έχουν εγκριθεί από την Υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο άρθρο. Για τους σκοπούς του ποιοτικού ελέγχου ο Ανάδοχος θα διορίσει **Προϊστάμενο Ποιοτικού Ελέγχου**. Το είδος των δοκιμών και ελέγχων, οι μέθοδοι εκτέλεσής τους και η συχνότητά τους, καθορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές ή και τα υπόλοιπα συμβατικά τεύχη. Υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής των ελέγχων σε ποσότητα (λιγότεροι ή περισσότεροι) και είδος και διαφοροποίηση των αναφερομένων ως ελάχιστα απαιτούμενων ή υποχρεωτικών, μόνο αν κάτι τέτοιο κρίνει η Υπηρεσία και μόνο κατόπιν έγκρισής της και σε καμία άλλη περίπτωση.
- 3)** Σε περίπτωση αμφισβήτησης από τα όργανα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας των αποτελεσμάτων κάποιας δοκιμής ή

ελέγχου, επειδή δεν τηρήθηκαν οι προδιαγραφές εκτέλεσης της γίνεται ειδική μνεία γι' αυτό από τα όργανα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας στα σχετικά δελτία, ο δε Επιβλέπων (της Διευθύνουσας Υπηρεσίας) διατάσσει έγγραφα την άμεση επανάληψη των αμφισβητούμενων δοκιμασιών και ελέγχων, ή και την εκτέλεση συμπληρωματικών δοκιμών, στο πλησιέστερο κρατικό εργαστήριο, ή σε άλλο αναγνωρισμένο εργαστήριο.

- 4) Ανάδοχος δύναται για το σύνολο ή μέρος των απαιτούμενων ελέγχων (π.χ. έλεγχος σκυροδέματος), αντί για συνεργασία με εξωτερικό εργαστήριο, να εγκαταστήσει εργοταξιακό εργαστήριο, με όλες τις απαιτούμενες συσκευές και προσωπικό, το οποίο θα πρέπει να πιστοποιηθεί (άδεια λειτουργίας) από το αρμόδιο Υπουργείο και θα λειτουργεί με ευθύνη του **Προϊσταμένου Ποιοτικού Ελέγχου** του Έργου. Κάθε δαπάνη για τα παραπάνω βαρύνει τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.
- 5) Η Υπηρεσία δύναται να προβαίνει και σε δικούς της επί τόπου ή εργαστηριακούς ελέγχους, ανεξάρτητα από τους προβλεπόμενους ελέγχους του Αναδόχου, σε οποιοδήποτε τμήμα και στάδιο της κατασκευής. Η Ανάδοχος υποχρεούται να διευκολύνει την Υπηρεσία για τη διεξαγωγή των δικών της ελέγχων, όποτε του ζητηθεί, να διαθέτει τον απαιτούμενο εξοπλισμό δειγματοληψιών (π.χ. μήτρες σκυροδέματος), να μεριμνά και να αναλαμβάνει τη δαπάνη για τη μετακίνηση του προσωπικού, τη φύλαξη και συντήρηση των δοκιμών, τη μεταφορά των δοκιμών στο εργαστήριο της Υπηρεσίας για την εκτέλεση των δοκιμών. Κάθε δαπάνη για τα παραπάνω βαρύνει τον Ανάδοχο και συμπεριλαμβάνεται ανηγμένα στην προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 27: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΦΥΛΑΞΗ ΥΛΙΚΩΝ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- 1) Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, να προβεί στη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας (προσωρινής αντιστήριξης, προστασίας γειτονικών κατασκευών, κ.λπ.), καθώς και στη διαφύλαξη και συντήρηση του τυχόν υπάρχοντος πρασίνου. Η κάθε είδους δαπάνη προς τούτο περιλαμβάνεται ανηγμένα στο στην προσφορά του. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να φυλάσσει με δαπάνη του τα παραδιδόμενα από τον Κύριο του Έργου προς χρήση ή ενσωμάτωση μηχανήματα, εργαλεία, υλικά κ.λπ. Όλες οι απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις (υπόστεγα αποθήκευσης, θάλαμοι διαμονής, εργαστήρια, γραφεία κ.λπ.) για την εκτέλεση των εργασιών, θα ανεγερθούν με μέριμνα, δαπάνη και ευθύνη του Αναδόχου, σε θέσεις επιτρεπόμενες από την Υπηρεσία και τις λοιπές αρμόδιες αρχές.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνες του και πριν από την παράδοση προς χρήση κάθε τμήματος του Έργου, καθώς και μετά την περαίωση ολόκληρου του Έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους χώρους γύρω από το Έργο και γενικά από το εργοτάξιο, κάθε απαιτηθείσα προσωρινή εγκατάσταση προβλεπόμενη από την προηγούμενη παράγραφο, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικρίσματα, μηχανήματα, υλικά πλεονάζοντα χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λπ., να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λπ., το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για τη μετέπειτα λειτουργία του Έργου, ώστε να είναι τελείως καθαρές οι κατασκευές και οι πέριξ χώροι και γενικά να μεριμνήσει για κάθε τι που απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία του Έργου, σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης.
- 3) Επίσης ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει όταν δεν υπάρχει λόγος, κατά την κρίση της Υπηρεσίας και στην άρση (καθαίρεση, αποκόμιση, κ.λπ.) κάθε προστατευτικής κατασκευής που κατασκευάστηκε για την εκτέλεση του Έργου (εργασιών και παραγωγής υλικών) ή επιβλήθηκε από οποιοδήποτε λόγο, προς αποφυγή κάθε φύσης ζημιών, φθορών, ατυχημάτων κ.λπ., σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δένδρα, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργο, καθώς και απομάκρυνση των περιφράξεων των εργοταξίων.
- 4) Εάν μέσα σε **δέκα (10) ημέρες** από την έγγραφη υπόμνηση από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία ο Ανάδοχος δεν προβεί στην έναρξη και μέσα σε εύλογη προθεσμία περαίωση των παραπάνω εργασιών, αυτές δύναται να εκτελούνται σε βάρος και για λογαριασμό του και να εκπίπτει η δαπάνη αυξημένη κατά εκατό τοις εκατό (100%) από την πρώτη επόμενη πληρωμή, ενώ δεν βεβαιώνεται και η εμπρόθεσμη εκτέλεση του Έργου για το λόγο αυτό.
- 5) Ρητώς επαναλαμβάνεται ότι οι πηγές λήψεως των υλικών (όποιες κι αν είναι), οι πηγές προμήθειας υλικών και συσκευών, οι χώροι απόθεσης υλικών μέχρι και ενσωμάτωσής τους στο Έργο, οι εργοταξιακοί χώροι ανάπτυξης εργασιών για τις ανάγκες του Έργου, οι θέσεις απόρριψης των άχρηστων υλικών, οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων κ.λπ., θα εξευρεθούν και θα χρησιμοποιηθούν με ευθύνη του Αναδόχου και οι δαπάνες που συνεπάγονται όλα τα ανωτέρω βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο.
- 6) Οι κατασκευές προσωρινών προσπελάσεων ή οι κατασκευές και ο εξοπλισμός προσπέλασης, ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και μηχανικού εξοπλισμού, προκειμένου να υλοποιηθεί το Έργο στις προβλεπόμενες θέσεις, η υλοποίηση των απαραίτητων ερευνών και μελετών για την πλήρη και άρτια εκτέλεση του Έργου, συνεπάγονται δαπάνες που βαρύνουν αποκλειστικά τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στη προσφορά του.

ΑΡΘΡΟ 27Α: ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ (ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ & ΜΕΛΕΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ) - ΣΧΕΔΙΑ - ΟΔΗΓΙΕΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

- 1) Στον Ανάδοχο θα παραδοθεί από την Υπηρεσία, με την εγκατάσταση του, αντίγραφο των μελετών και κάθε άλλο στοιχείο που κριθεί σκόπιμο, τα οποία και υποχρεούται να έχει πάντα στο εργοτάξιο. Επισημαίνεται ότι τα στοιχεία αυτά προϋποτίθεται ότι ο Ανάδοχος έχει ελέγξει πλήρως και μελετήσει κατά το στάδιο διαμόρφωσης της προσφοράς του, δηλαδή κατά το χρόνο από την έκδοση της προκήρυξης μέχρι τη διεξαγωγή του διαγωνισμού.
- 2) Ο Ανάδοχος οφείλει να εξετάσει και πάλι με κάθε προσοχή και επιμέλεια όλα τα σχέδια, τεύχη και στοιχεία της μελέτης, που είναι υποχρεωτικά γι' αυτόν και σε περίπτωση που διαπιστώσει ανακρίβεια ή σφάλμα να το αναφέρει εγγράφως (έκθεση ανασκόπησης και επαλήθευσης της τεχνικής μελέτης), προτείνοντας εκ παραλλήλου τρόπο άρσης των ανακρίβειών ή σφαλμάτων και αναφέροντας τις τυχόν οικονομικές του απαιτήσεις. Η έγγραφη αναφορά του Αναδόχου θα πρέπει να υποβληθεί υποχρεωτικά εντός προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 10 της παρούσας. Σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της πιο πάνω προθεσμίας, θεωρείται ότι ο Ανάδοχος αποδέχτηκε ανεπιφύλακτα την οριστική μελέτη και δεν μπορεί στο μέλλον να εγείρει οικονομικές αξιώσεις για τυχόν υφιστάμενα σφάλματα ή ανακρίβειες.
- 3) Η Υπηρεσία υποχρεούται εντός τριάντα (30) ημερών από της υποβολής της έκθεσης, να ελέγξει τις παρατηρήσεις, να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις, να δώσει στον Ανάδοχο τις απαραίτητες διευκρινίσεις, να εκτιμήσει αν από τα τυχόν σφάλματα ή ανακρίβειες επιβαρύνεται οικονομικά ή όχι ο Ανάδοχος και να του δώσει τις ανάλογες εντολές της. Σε περίπτωση που κατά την εκτίμηση της Υπηρεσίας ο Ανάδοχος επιβαρύνεται οικονομικά με δαπάνη που συμβατικά δεν έπρεπε να τον βαρύνει, οφείλει να απευθυνθεί στην Προϊσταμένη της Αρχή, κοινοποιώντας το σχετικό έγγραφο στον Ανάδοχο, η οποία και θα πρέπει εντός τριάντα (30) ημερών να αποφασίσει σχετικά ακολουθώντας, αν συντρέχει λόγος, τη διαδικασία του κείμενων διατάξεων για τροποποίηση μελέτης.
- 4) Ο Ανάδοχος εντός των ανατρεπτικών προθεσμιών που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία από την κοινοποίηση σε αυτόν των απόψεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής, αντίστοιχα, δύναται να ασκήσει ένσταση ή αίτηση θεραπείας αντίστοιχα. Τα ίδια ισχύουν στην περίπτωση που παρέλθουν άπρακτες οι από την προηγούμενη παράγραφο οριζόμενες προθεσμίες.
- 5) Η υποβολή εκ μέρους του Αναδόχου του εγγράφου της παρ. 2 του παρόντος άρθρου ή η άσκηση των ενδίκων μέσων της παρ. 4 του παρόντος δεν ανατρέπουν τις προθεσμίες υποβολής χρονοδιαγράμματος και έναρξης των εργασιών.
- 6) Στην εξαιρετική περίπτωση, που κατά την εκτέλεση του Έργου προκύψει ανάγκη τροποποίησης, ή συμπλήρωσης σχεδίων της μελέτης, για λόγους που έχουν σχέση με την ασφάλεια του Έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται με μέριμνα και δαπάνη του να υποβάλλει νέα σχέδια και πλήρως αιτιολογημένη έκθεση, για τους λόγους που επιβάλλουν τις τυχόν τροποποιήσεις. Αν τα νέα σχέδια εγκριθούν από την Υπηρεσία και διαπιστωθεί ότι ορισμένες από τις κατασκευές που ήδη εκτελέστηκαν με τα παλιά σχέδια δεν είναι σύμφωνες με τα νέα σχέδια, τότε θα καθαιρεθούν και θα ανακατασκευασθούν. Ο Ανάδοχος στην περίπτωση αυτή δεν δικαιούται πρόσθετης αποζημίωσης, ούτε παράταση του χρόνου εκτέλεσης.

ΑΡΘΡΟ 28: ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ - ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ - ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1) Μετά το πέρας των εργασιών και εντός διμήνου ο Ανάδοχος υποχρεούται να υποβάλλει την τελική επιμέτρηση, κατά το άρθρο 151 §5 του Ν. 4412/16, η οποία οπωσδήποτε θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τη γενική οριζοντιογραφία του Έργου και τομές, διατομές, σχέδια λεπτομερειών, απαραίτητα για την πλήρη απεικόνιση του Έργου.
Ο Ανάδοχος θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή, στην τήρηση των πιο πάνω, γιατί οι χρόνοι εγγύησης, προσωρινής και οριστικής παραλαβής εξαρτώνται άμεσα από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης.
- 2) Ο Ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί επί τόπου του Έργου, καθημερινά και ανελλιπώς, το προβλεπόμενο **Ημερολόγιο του Έργου**, σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν. 4412/16, τόσο για την πρόοδο των εργασιών που εκτελούνται, όσο και για την αναγραφή κάθε σχετικής με τις εκτελούμενες εργασίες πληροφορίας (μέτωπα εργασίας, είδος εργασιών, καιρικές συνθήκες, κατασκευαστικές δυσκολίες, μηχανικός εξοπλισμός, απασχολούμενο προσωπικό κ.λπ.).
- 3) Για τις αφανείς εργασίες που ενσωματώνονται συμβατικά στο Έργο, θα καταρτίζονται κατά το χρόνο εκτέλεσης τους και ποτέ (παρά μόνο ενδεχομένως σε εξαιρετικές περιπτώσεις) εκ των υστέρων πρωτόκολλα παραλαβής αφανών εργασιών, όπου θα βεβαιώνεται η ποσοτική εκτέλεση των εργασιών και συνεπώς ότι δύνανται να

πιστοποιηθούν (βλ. άρθρο 151 §3 του Ν. 4412/16).

4) Η δαπάνη όλων των προαναφερθέντων βαρύνει τον Ανάδοχο.

ΑΡΘΡΟ 29: ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ, ΟΦΕΛΟΣ κ.λπ. ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΤΙΜΕΣ

- 1) Η τιμή - αξία του Έργου περιλαμβάνει ποσοστά Γενικών Εξόδων, Εργολαβικού Οφέλους κ.λπ.
- 2) Στην παρούσα Εργολαβία ισχύει το παρακάτω ποσοστό Γενικών Εξόδων, Οφέλους κ.λπ. (εργολαβικό ποσοστό): δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) επί της αξίας των εργασιών της μελέτης, υπολογιζόμενης με βάση την τιμή του Συμβατικού Τιμολογίου Προσφοράς και των τυχόν νέων τιμών μονάδας.
Η τιμή αυτή ισχύει επίσης γενικώς και ανεξάρτητα από τις ώρες -ημέρα και νύκτα- εργάσιμες ημέρες ή αργίες που θα εκτελούνται οι εργασίες. Ο Ανάδοχος δεν αποζημιώνεται ιδιαίτερα, για διακοπές εργασίας οποτεδήποτε απαιτηθούν και όσης διάρκειας και αν είναι. Τον όρο αυτό θεωρείται ότι έλαβε υπόψη ο Ανάδοχος και διαμόρφωσε ανάλογα την προσφορά του.
- 3) Επί της αξίας των υλικών που χορηγούνται από την Υπηρεσία, δεν καταβάλλεται εργολαβικό ποσοστό.
- 4) Οι κατά τη σύνταξη της τιμής ληφθείσες βασικές τιμές υλικών περιλαμβάνουν τις κάθε είδους επιβαρύνσεις αυτών, δηλαδή φόρους, τέλη, δασμούς, ειδικούς φόρους κ.λπ. Κάθε τυχόν απαλλαγή, που δίνεται κατά την εκτέλεση του Έργου από οποιαδήποτε από τις επιβαρύνσεις αυτής της παραγράφου, εκπίπτει προς όφελος του Έργου. Τα παραπάνω ισχύουν και για τις τυχόν νέες τιμές μονάδας που θα κανονισθούν.
- 5) Η τιμή προσαυξανόμενη με ποσοστό 18% για Γενικά Έξοδα και Όφελος Εργολάβου αναφέρεται σε πλήρως περατωμένες εργασίες, σύμφωνα με τους όρους όλων των συμβατικών τευχών και της οριστικής μελέτης, περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή και καλύπτει όλες τις άμεσες και έμμεσες δαπάνες του Αναδόχου, εκτός από όσα προβλέπονται από τις διατάξεις περί αναθεώρηση τιμών, αποτελεί δε την πλήρη αποζημίωση του Αναδόχου για την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα.
Στις τιμές μονάδας περιλαμβάνονται:
  - α. Η αξία προμήθειας όλων των απαιτούμενων για την εκτέλεση των διαφόρων ειδών εργασιών, υλικών και μικρούλικων από οποιαδήποτε απόσταση εντός ή εκτός του Έργου, περιλαμβανόμενου του νερού, καθώς και η αξία και δαπάνη φορτοεκφόρτωσης, μεταφοράς, προσκόμισης αυτών μέχρι τη θέση χρησιμοποίησης ή ενσωμάτωσης τους, μετά του απολλειμένου χρόνου και τις καθυστερήσεις των μέσων μεταφοράς.
  - β. Κάθε δαπάνη για αγορά ή ενοικίαση, εγκατάσταση, λειτουργία, εξασφάλιση κ.λπ. επί τόπου των έργων συγκροτήματος παραγωγής αδρανών για την έντεχνη εκτέλεση των χωματουργικών έργων, εξασφάλισης μόνιμης εγκατάστασης παραγωγής ασφαλτομίγματος, σκυροδέματος και οτιδήποτε άλλο κρίνεται απαραίτητο για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή του Έργου.
  - γ. Κάθε δαπάνη για αγορά ή ενοικίαση, μεταφορά επί τόπου των έργων και χρησιμοποίηση κάθε είδους μηχανημάτων, εργαλείων, μεταφορικών μέσων, με όλα τα έξοδα κίνησης, λειτουργίας και χρησιμοποίησης αυτών, καθώς και την αξία καυσίμων, λιπαντικών, νερού και ρεύματος, για εργασίες πλήρως και έντεχνα τελεσμένες.
  - δ. Οι δαπάνες κατεργασίας, χρησιμοποίησης και τοποθέτησης των αναφερθέντων υλικών, καθώς και κάθε πρόσθετης εργασίας, έστω και μη ρητώς κατονομαζόμενης στη διατύπωση του κονδυλίου της τιμής, που απαιτείται όμως κατά τα συμβατικά στοιχεία της δημοπρασίας, κατά την μελέτη και κατά τις οδηγίες της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας, για την ασφαλή, πλήρη και έντεχνη εκτέλεση και εμπρόθεσμη αποπεράτωση του Έργου. Στις δαπάνες περιλαμβάνεται και η εκτέλεση ορισμένων εργασιών με τη βοήθεια εργατικών χεριών, σε όσες περιπτώσεις ή είναι αδύνατο ή δεν ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν μηχανικά μέσα.
  - ε. Οι δαπάνες για ενδεχόμενες αναγκαίες αντλήσεις, αποστραγγίσεις, περιφράξεις ή απομονώσεις χώρων για την εκτέλεση εργασιών, για αντιστηρίξεις ή στερεοποιήσεις εδαφών, καθώς και κάθε δαπάνη για απομάκρυνση από το εργοτάξιο μετά το πέρας των εργασιών και διάθεση όλων των αχρήστων ή πλεοναζόντων υλικών του Αναδόχου. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και ο πλήρης καθαρισμός του εργοταξίου μετά από την αποπεράτωση των εργασιών.
  - στ. Οποιαδήποτε δαπάνη απαιτηθεί για τυχόν διόρθωση ή καθαίρεση και ανακατασκευή κακότεχνων μερών του Έργου, μετά από εντολή της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας.
  - ζ. Οι δαπάνες των κάθε φύσης ημερομισθίων, εργατικών και αποζημιώσεων του εν γένει ημεδαπού ή αλλοδαπού προσωπικού, μαζί με τις κατά τις κείμενες διατάξεις ασφαλίσεις (ΙΚΑ κ.λπ.) και δώρα εορτών, που απαιτούνται για την άρτια έντεχνη και εμπρόθεσμη εκτέλεση εργασιών.Οι δαπάνες εγκατάστασης και λειτουργίας των εργοταξίων και των παντός είδους εγκαταστάσεων και

αποθηκεύσεων, οι μισθοί, τα ασφάλιστρα ΙΚΑ και δώρα εορτών του υπαλληλικού προσωπικού, οι ασφάλειες και αποσβέσεις μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων και εργαλείων, οι σημάνσεις νύκτας και μέρας, η περίφραξη και φύλαξη εργοταξίων, αποθηκών κ.λπ., η προμήθεια ρεύματος για τις εγκαταστάσεις, τα γραφεία, τις αποθήκες, τους κοινόχρηστους χώρους και τα μέσα ελέγχου του προσωπικού από τον Εργοδότη, οι δαπάνες διευκολύνσεων της Υπηρεσίας Επίβλεψης στην περιοχή του Έργου, οι κάθε είδους φόροι, δασμοί, τέλη κ.λπ., οι υπέρ τρίτων νόμιμες κρατήσεις, τα όλα Γενικά Έξοδα, καθώς και το Όφελος του Εργολάβου, περιλαμβάνονται στο συμβατικό ποσοστό 18%.

- η. Κάθε δαπάνη που εμπεριέχεται στους όρους της παρούσας ως ανηγμένη στην προσφορά.
- θ. Η σύνταξη μελετών προσαρμογής που δεν αλλάζουν τη βασικό σχέδιο, οι μελέτες του άρθρου 2 – παράγρ. 4, οι μελέτες προσωρινών ή βοηθητικών έργων ή μέτρων, οι μελέτες σχετικές με τις σημάνσεις και τα θέματα ασφάλειας και υγείας.
- ι. Γενικά κάθε δαπάνη που εμπεριέχεται στους όρους της γενικούς και ειδικούς όρους του τεύχους του Τιμολογίου του Έργου.
- ια. Η δαπάνη εξασφάλισης εργοταξιακών χώρων πλησίον, κοντά ή μακριά από το Έργο για την ανάπτυξη των εργοταξιακών δραστηριοτήτων και η μεταφορά (χερσαία ή θαλάσσια) των κατασκευαζόμενων μακριά από το Έργο επιμέρους στοιχείων (π.χ. προκατασκευασμένα στοιχεία, τεχνικοί ογκόλιθοι κ.α.) για την ενσωμάτωσή τους στο Έργο.

6) Στα Γενικά Έξοδα του Εργολάβου περιλαμβάνονται και οι παρακάτω ειδικές δαπάνες που το βαρύνουν αποκλειστικά:

- α. Αποζημίωση ιδιοκτητών, εκμισθωτών και μισθωτών:
  - I. Των περιοχών λήψης των κάθε φύσης απαιτούμενων δανείων και υλικών και απόθεσης προϊόντων εκσκαφών ή αποθήκευσης προϊόντων.
  - II. Των θέσεων εγκατάστασης μηχανημάτων και εργοταξίων γενικά.
  - III. Των προσπελάσεων προς τα εργοτάξια και τις θέσεις λήψης και αποθήκευσης των πάσης φύσεως υλικών.
  - IV. Των προσπελάσεων που απαιτούνται για διατήρηση της ομαλής κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων.
- β. Η δαπάνη για την εγκατάσταση παραγωγής αδρανών από τα υγιή προϊόντα εκσκαφών. Επίσης οι δαπάνες αποζημίωσης των κάθε είδους πηγών λήψης υλικών, που θα χρησιμοποιηθούν ύστερα από έγκριση της Υπηρεσίας.
Οι πηγές αυτές λήψης υλικών μπορεί να είναι χείμαρροι ή ορυχεία ή λατομεία που ανήκουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου. Τονίζεται ότι το Δημόσιο δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για διενέργεια και διεξαγωγή της διαδικασίας απαλλοτρίωσης τους και ότι για τα υπόλοιπα σχετικά με την ποιότητα και προέλευση των υλικών ισχύει το άρθρο 159 του Ν. 4412/16. Επίσης, το Δημόσιο δεν αναλαμβάνει καμία υποχρέωση για πρόσθετη αποζημίωση του Αναδόχου για τυχόν δυσχέρειες που θα προκύψουν για εξεύρεση και εκμετάλλευση των λατομείων και των λοιπών πηγών είτε γιατί θα υπάρξει ανάγκη δημιουργίας εγκαταστάσεων για θραύση και αποθήκευση των υλικών μακριά από την πηγή είτε γιατί δεν θα βρεθούν πηγές λήψης υλικών, οπότε ο Ανάδοχος θα αναγκασθεί να τα προμηθευθεί και να τα μεταφέρει από άλλα μέρη της Ελλάδας.
- γ. Στην τιμή περιέχονται και βαρύνουν τα γενικά έξοδα του Αναδόχου και οι κάθε φύσης δαπάνες για την αποκάλυψη και εκμετάλλευση των πηγών λήψης των υλικών, οι δαπάνες διανομής, κατασκευής και συντήρησης των απαιτούμενων δρόμων προσπέλασης προς τις πηγές υλικών ή τις περιοχές απόθεσης υλικών και γενικά των κάθε είδους δρόμων που χρειάζονται για την εκτέλεση του Έργου, οι αποζημιώσεις των ιδιοκτητών, οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των προσπελάσεων και παρακαμπτηρίων οδών για την, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των έργων, ανεμπόδιστη εξυπηρέτηση της κυκλοφορίας.
- δ. Οι δαπάνες τοπογραφικής αποτύπωσης του Έργου εφόσον απαιτείται καθώς και οι δαπάνες σύνταξης σχεδίων ή / και αναπροσαρμογής της μελέτης, καθώς και σύνταξης μελέτης εφαρμογής, όπου απαιτηθεί.
- ε. Οι δαπάνες λήψης φωτογραφιών και λοιπών παραστατικών στοιχείων του εκτελουμένου Έργου.
- ζ. Οι δαπάνες εξυπηρέτησης του Αναδόχου και του προσωπικού του με μεταφορικό μέσο, για την κίνηση του προς, από και μέσα στην περιοχή του Έργου, για την οποία η Υπηρεσία δεν έχει καμία υποχρέωση.
- η. Οι δαπάνες για τις εργαστηριακές δοκιμές.
- θα. Οι δαπάνες για την αγορά και εγκατάσταση απαραίτητου εξοπλισμού επίβλεψης, για τις ανάγκες της Υπηρεσίας και του Αναδόχου.
- θβ. Κάθε δαπάνη που μπορεί να προκύψει για την ασφαλή και έντεχνη αποπεράτωση του Έργου, καθώς και κάθε δαπάνη που καθορίζεται από την ΕΣΥ ότι περιλαμβάνεται στην τιμή του Τιμολογίου Προσφοράς του Αναδόχου.

- θγ. Οι πληρωμές του Εργολάβου υπόκεινται στις νόμιμες κρατήσεις, φόρους κ.τλ., που αντιστοιχούν στο συγκεκριμένο Έργο.
- θδ. Η τιμή του Τιμολογίου έχει γενική ισχύ και εφαρμόζεται συμβατικά ανεξάρτητα από τις επί μέρους ποσότητες των διαφόρων εργασιών που θα εκτελεστούν, είτε πρόκειται για κατασκευές από την αρχή, είτε για συμπληρώσεις ή επισκευές υπαρχόντων έργων.
- θε. Η τιμή αυτή ισχύει επίσης γενικά και ανεξάρτητα από τις ώρες -ημέρα και νύκτα- εργάσιμες ημέρες ή αργίες, που θα οριστεί από την Υπηρεσία ότι θα εκτελούνται οι εργασίες.
- θστ. Οι απαιτούμενες δαπάνες για τη φύλαξη των υλικών, μηχανημάτων κ.λπ. που παραδίδονται στον Ανάδοχο από τον Κύριο του Έργου για χρήση ή ενσωμάτωση, βαρύνουν τον Ανάδοχο.
- θζ. Οι δαπάνες για τις κατασκευές προσωρινών προσπελάσεων ή για τις κατασκευές και τον εξοπλισμό ανάρτησης ή ανύψωσης προσωπικού και μηχανικού εξοπλισμού, προκειμένου να υλοποιηθεί το Έργο στις προβλεπόμενες θέσεις, η υλοποίηση των απαραίτητων ερευνών και μελετών για την πλήρη και άρτια εκτέλεση του Έργου.
- θη. Κάθε άλλη δαπάνη που αναφέρεται στο παρόν και στα υπόλοιπα συμβατικά ως υποχρέωση του Αναδόχου.

7) Εφόσον υπάρχουν, όλα τα κατ' αποκοπή τιμήματα του τιμολογίου περιέχουν την αξία, τόσο των απαιτούμενων αρίστης ποιότητας υλικών, όσο και της απαιτούμενης εργασίας εργατοτεχνιτών, όπως όλα αυτά καθορίζονται στο τιμολόγιο και τα λοιπά τεύχη δημοπράτησης, για την πλήρη και άρτια εκτέλεση (σύμφωνα με του κοινούς κανόνες της τεχνικής και της επιστήμης) και την άψογη εμφάνιση του όλου Έργου. Όλα τα κατ' αποκοπή τιμήματα του τιμολογίου, αναφέρονται σε έργα (σύνολα εργασιών), πλήρως και άρτια περαιωμένα και περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες για την πλήρη εκτέλεση του συνόλου των εργασιών του όλου Έργου, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας, του τιμολογίου, των λοιπών συμβατικών τευχών και της μελέτης εφαρμογής.

ΑΡΘΡΟ 30: ΠΛΗΡΩΜΕΣ

- 1)** Ο Ανάδοχος θα πληρώνεται σταδιακά και ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών, με βάση τμηματικές πιστοποιήσεις κατά το άρθρο 152 του Ν. 4412/16.
- 2)** Επισημαίνεται ότι η τιμή μονάδος κάθε εργασίας του τιμολογίου αντιστοιχεί σε πλήρη εργασία, όταν έχουν ολοκληρωθεί οι προβλεπόμενες εργασίες και οι προβλεπόμενες ανά κατηγορία εργασιών δοκιμές, με αποδεκτά από την Υπηρεσία αποτελέσματα.
- 3)** Η πιστοποίηση θα συνοδεύεται από ανάλυση του εκτιμώμενου ποσοστού εκτελεσμένων εργασιών ανά κατηγορία και υποκατηγορία της ανάλυσης.
- 4)** Η πιθανή αναθεώρηση εργασιών κατόπιν έγκρισης της Υπηρεσίας θα γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 153 του Ν. 4412/16, αφού ληφθεί υπόψη και το χρονοδιάγραμμα, όπως αυτό θα ισχύει σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη παρούσα Ε.Σ.Υ.

ΑΡΘΡΟ 31: ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ

Δεν προβλέπεται χορήγηση προκαταβολών στο υπ' όψιν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 32: ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ (ΠΡΙΜ)

Δεν προβλέπεται ρήτρα χορήγησης πρόσθετης καταβολής (πριμ) στο υπ' όψιν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 33: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΤΙΜΕΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 1)** Για τις μεταβολές του συμβατικού αντικειμένου (αυξομειώσεις εργασιών - νέες εργασίες) ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν. 4412/16.
- 2)** Για την περίπτωση που παραστεί ανάγκη κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο άρθρο 156 §5 και 6 του Ν. 4412/16 και στο άρθρο 9 της παρούσας ΕΣΥ.
- 3)** Στις νέες τιμές μονάδας σαν ποσοστό Γενικών Εξόδων και Οφέλους Εργολάβου θα ληφθεί το δέκα οκτώ τοις εκατό (18%).
- 4)** Ο υπολογισμός του σταθερού συντελεστή "σ" γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 156 §6 του Ν. 4412/16 και ο Ανάδοχος δεν θα μπορεί να εγείρει κανενός είδους άλλη αξίωση.

ΑΡΘΡΟ 34: ΜΗΧΑΝΙΚΑ ΜΕΣΑ

- 1)** Ο Ανάδοχος με δική του ευθύνη και δικές του δαπάνες, υποχρεούται να προμηθευθεί και μεταφέρει επί τόπου του Έργου όλα τα μηχανήματα, εργαλεία, όργανα, μεταφορικά μέσα κ.λπ., χερσαία ή πλωτά, σύμφωνα με τις ανάγκες του Έργου για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος και τις απαιτήσεις των συμβατικών τευχών.
- 2)** Αν παρόλα αυτά, και κατά την απόλυτη κρίση της Υπηρεσίας, δεν κριθούν επαρκή τα μηχανικά κ.λπ. μέσα που εισκομίσθηκαν στο Έργο για την εμπρόθεσμη περαίωση των εργασιών, τότε ο Ανάδοχος υποχρεούται εντός δεκαημέρου να ενισχύσει τον επί τόπου υπάρχοντα μηχανικό εξοπλισμό του κ.λπ. σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.
- 3)** Στην περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν συμμορφωθεί με τις διαταγές της Υπηρεσίας, μέσα στην παραπάνω προθεσμία, τότε η Υπηρεσία μπορεί (χωρίς να έχει την υποχρέωση) με απλή έγγραφη ειδοποίηση προς τον Ανάδοχο, να μεταφέρει επί τόπου τα απαραίτητα μηχανήματα κ.λπ., που κατά την κρίση της είναι απαραίτητα και που θα λειτουργήσουν σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου για όσο διάστημα η Υπηρεσία κρίνει απαραίτητο. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος βαρύνεται με τις κάθε είδους δαπάνες μεταφοράς και επιστροφής αυτών, ασφαλιστών, μισθωμάτων, λειτουργίας και συντήρησης των μηχανημάτων και λοιπών μέσων που θα μεταφερθούν για λογαριασμό του.
- 4)** Σε κάθε περίπτωση ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την πρόοδο του Έργου και δεν αναιρούνται οι επιπτώσεις (ποινικές ρήτρες, έκπτωση κ.λπ.) που προβλέπονται στη κείμενη νομοθεσία, έστω και αν η Υπηρεσία δεν έκανε χρήση του παρόντος άρθρου.
- 5)** Ο Ανάδοχος πρέπει να έχει εξασφαλισμένο τόσο τον απαιτούμενο μηχανικό εξοπλισμό όσο και τον εργαστηριακό εξοπλισμό που θα εγκαταστήσει στο εργοτάξιο για τους ελέγχους που προβλέπονται από τη μελέτη και τα λοιπά συμβατικά τεύχη και τις αναφερόμενες στην παρούσα μελέτη σχετικές Προδιαγραφές.
- 6)** Τονίζεται ότι στο Έργο αυτό, όπου ο Ανάδοχος ενδεχομένως χρησιμοποιήσει προϊόντα εκσκαφών, ορύξεων, καθαιρέσεων για την κατασκευή επιχώσεων του Έργου, οφείλει να εγκαταστήσει με δικές του δαπάνες στο εργοτάξιο θραυστήρα και κάθε άλλο απαραίτητο μηχανήμα και εξοπλισμό Έργου ικανό να παράγει υλικά με την προδιαγραφόμενη διαβάθμιση και σε ποσότητες επαρκείς για την έγκαιρη εκτέλεση του Έργου.
- 7)** Ανάδοχος οφείλει να προμηθευτεί, με δικές του δαπάνες, όλα τα μηχανήματα (ξηράς ή πλωτά), τον εξοπλισμό και τα εργαλεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των έργων, τις σκυροδετήσεις, την πραγματοποίηση των εκσκαφών και καθαρισμών πρανών, την κατασκευή, την ανάρτηση και ανύψωση υλικών, εξοπλισμού και προσωπικού, τις έρευνες και μελέτες κ.λπ. καθώς και για την εν γένει έγκαιρη και άρτια εκτέλεση των επιμέρους εργασιών για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου το οποίο αναλαμβάνει. Διευκρινίζεται ότι τα μηχανικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι εφοδιασμένα με πιστοποιητικά ασφαλείας σε ισχύ, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Ρητώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να ελέγχει τα πιστοποιητικά αυτά και η χρησιμοποίησή τους έγκειται στην αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, ο οποίος βέβαια καθίσταται αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιοδήποτε βλάβη ή κίνδυνο έναντι του Έργου ή τρίτων.
Σημειώνεται ότι επειδή προβλέπεται να εκτελεστούν εκσκαφές του πυθμένα θαλάσσης χωρίς τη χρήση εκρηκτικών, ο Ανάδοχος οφείλει να εξασφαλίσει τον τρόπο εκτέλεσης των εκσκαφών με κατάλληλα μηχανήματα. Ρητά διευκρινίζεται ότι αποκλείεται οποιαδήποτε τροποποίηση της μελέτης ή καταβολή πρόσθετης αποζημίωσης για τις εκσκαφές χωρίς χρήση εκρηκτικών, ανεξάρτητα από το βάθος εκσκαφής.
- 8)** Τα μηχανήματα έργων που εισέρχονται - εξέρχονται και γενικά απασχολούνται στο εργοτάξιο θα πρέπει να τηρούν τις προδιαγραφές της κείμενης νομοθεσίας και θα πρέπει να είναι ασφαλισμένα. Οι χειριστές των μηχανημάτων έργων θα πρέπει να διαθέτουν το απαιτούμενο δίπλωμα - άδεια χειριστή. Οι χειριστές θα πρέπει να είναι ασφαλισμένοι στον κατάλληλο ασφαλιστικό φορέα (ΙΚΑ).
Τα μηχανήματα έργου, ο εξοπλισμός και οι μηχανές πρέπει να πληρούν τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και να φέρουν πιστοποίηση CE εφόσον απαιτείται για το συγκεκριμένο τύπο - είδος μηχανήματος, εξοπλισμού και μηχανής που θα χρησιμοποιείται στο εργοτάξιο.
Ρητώς αναφέρεται ότι ο ανάδοχος είναι μόνος και αποκλειστικός υπεύθυνος για όλα τα παραπάνω και η αποκλειστική αυτή ευθύνη του είναι ανεξάρτητη από το αν η Υπηρεσία θα προβεί ή όχι σε έλεγχο των παραπάνω απαιτούμενων (ο οποίος έλεγχος είναι για την Υπηρεσία δυνητικός και όχι υποχρεωτικός).
- 9)** Βασική νομοθεσία για μηχανήματα τεχνικών έργων:
  - Κοινή Υπουργική Απόφαση 21867/2016 - ΦΕΚ-3276/Β'/12-10-2016 «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες εγκρίσεων τύπου και αδειών κυκλοφορίας που αφορούν τα Μηχανήματα Έργων (Μ.Ε.) και τα οχήματα ειδικής κατηγορίας».
  - Υπουργική Απόφαση οικ. 84123/305/Φ113/2016 - ΦΕΚ-2481/Β'/11-8-2016 Τροποποίηση - συμπλήρωση της υπ' αριθ. οικ. 1032/166/Φ.Γ.9.6.4 (Η)' (Β' 519 6-3-2013) απόφασης του Υφυπουργού

Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και δικτύων «Κατάταξη των μηχανημάτων έργου σε ειδικότητες και ομάδες ως προς τη δραστηριότητα του χειρισμού σύμφωνα με το Π.Δ. 113/2012 (Α'/198) και αντιστοίχιση των υφισταμένων αδειών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το Π.Δ. 22/1976 (Α'/6) ή το Π.Δ. 31/1990 (Α'/11) με τις άδειες που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του Προεδρικού αυτού Διατάγματος» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

- Κοινή Υπουργική Απόφαση 11031/678/ΦΓ9.6.4(ΣΤ)/2013 - ΦΕΚ-2287/Β'/13-9-2013 «Καθορισμός παραβόλου για την έκδοση των αδειών και τη συμμετοχή στις εξετάσεις για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του χειρισμού μηχανημάτων έργου, καθώς και καθορισμός της αποζημίωσης των μελών των εξεταστικών επιτροπών σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν.4024/2011».
- Προεδρικό Διάταγμα 113/2012 - ΦΕΚ-198/Α'/17-10-2012 «Καθορισμός ειδικοτήτων για την επαγγελματική δραστηριότητα του χειρισμού μηχανημάτων τεχνικών έργων, καθορισμός κριτηρίων για την κατάταξη των μηχανημάτων σε ειδικότητες και ομάδες, καθορισμός επαγγελματικών προσόντων και προϋποθέσεων για την άσκηση της επαγγελματικής αυτής δραστηριότητας από φυσικά πρόσωπα και άλλες ρυθμίσεις».
- Υπουργική Απόφαση Δ17α/04/88/ΦΝ416/1999 - ΦΕΚ-2076/Β'/25-11-1999 «Χορήγηση ειδικής άδειας για την κυκλοφορία Μηχανημάτων Έργων (ΜΕ)».
- Προεδρικό Διάταγμα 292/1999 - ΦΕΚ-262/Α'/24-11-1999 «Καθορισμός μεγίστων ορίων διαστάσεων και βαρών Μηχανημάτων Έργων (ΜΕ)».
- Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ13ε/0/232/1992 - ΦΕΚ-119/Β'/26-2-1992 «Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με την κατάταξη μηχανοκινήτων οχημάτων».
- Προεδρικό Διάταγμα 31/1990 - ΦΕΚ-11/Α'/5-2-1990 (Καταργημένο) «Επίβλεψη της λειτουργίας, χειρισμός και συντήρηση μηχανημάτων εκτέλεσης τεχνικών έργων».
- Υπουργική Απόφαση 34861/1979 - ΦΕΚ-081/Β'/30-11-1979 «Περί άδειας οδηγήσεως μηχανημάτων έργων».
- Υπουργική Απόφαση Δ13ε/4800/2003 - ΦΕΚ-708/Β'/2003 «Όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση έγκρισης τύπου Μηχανήματος Έργων και τρόπος και διαδικασία απογραφής, ταξινόμησης και χορήγησης άδειας και πινακίδων αριθμού κυκλοφορίας Μηχανήματος Έργων (ΜΕ)».
- Ν. 2696/99 - ΦΕΚ-57/Α'/1999 «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας», ως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- Εγκύκλιος 12/5-7-2011 ΥΠΕΚΑ και γνωμοδότηση 117/2011 του Ν.Σ.Κ.
- ΚΥΑ 29949/1841/29-9-2009 - ΦΕΚ-2112/Β'/2009 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5.9.2007 για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκινήτων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους, και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (οδηγία πλαίσιο)».
- Π.Δ. 305/96 - ΦΕΚ-212/Α'/29-8-1996 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/ΕΟΚ» ως ισχύει σήμερα.
- Π.Δ. 395/1994 - ΦΕΚ-220/Α'/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/655/ΕΟΚ» ως τροποποιήθηκε από Π.Δ. 155/2004 (ΦΕΚ-121/Α'/2004), Π.Δ. 304/2000 (ΦΕΚ-241/Α'/2000), Π.Δ. 89/1999 (ΦΕΚ-94/Α'/1999) και ισχύει σήμερα.
- Π.Δ. 57/2010 - ΦΕΚ-97/Α'/2010 «Προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 2006/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τα μηχανήματα και την τροποποίηση της οδηγίας 95/16/ΕΚ» και κατάργηση των Π.Δ. 18/96 και 377/93» ως τροποποιήθηκε από Π.Δ. 81/2011 (ΦΕΚ-197/Α'/2011).

ΑΡΘΡΟ 35: ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή του Έργου ισχύουν τα αναφερόμενα στις ισχύουσες Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) κι αν δεν υπάρχουν στις διεθνείς.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά για το παρόν Έργο ισχύ έχουν οι κάτωθι τεχνικές προδιαγραφές:

- Τα αναφερόμενα στο συμβατικό Τιμολόγιο Εργασιών και στην Τ.Σ.Υ. του Έργου.
- Οι ισχύουσες Εθνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ) και τα ισχύοντα Πρότυπα.
- Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στα άρθρα της Τεχνικής Συγγραφής Υποχρεώσεων - ΤΣΥ έργων οδοποιίας, που εγκρίθηκαν με την υπ' αρ. Δ17α/01/93/ΦΝ437/1.10.04 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ (ΦΕΚ-

1556/Β'/18.10.04), στα πλαίσια έγκρισης των ενιαίων τιμολογίων, όπως ισχύουν.

- Οι ισχύουσες ΟΜΟΕ.
- Ο ισχύον Αντισεισμικός Κανονισμός (ΕΑΚ) και ο ισχύον Κανονισμός Οπλισμένου Σκυροδέματος (ΕΚΩΣ).
- Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος ΚΤΣ-2016, που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Γ.Δ.Τ.Υ./οικ.3328/12-5-2016 (ΦΕΚ-1561/Β'/2-6-2016) απόφαση Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ, ως ισχύει.
- Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων ΚΤΧ-2008, που εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Δ14/92330/1-7-2008 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ και ισχύει σήμερα (ΦΕΚ-1416/Β'/17-7-2008 και ΦΕΚ-2113/Β'/13-10-2008).
- Οι προδιαγραφές ΔΙΝ, ΕΛΟΤ - ΕΝ, ΤΟΤΕΕ για τις ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες.
- Τα κείμενα των Προσωρινών Εθνικών Τεχνικών Προδιαγραφών (ΠΕΤΕΠ) - κατά το μέρος που δεν υπάρχουν ή δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι παραπάνω προδιαγραφές.
- Κάθε προδιαγραφή, εγχώρια ή διεθνής, που με βάση τους κανόνες της κοινής τεχνικής πείρας έχει εφαρμογή στο παρόν Έργο.

ΑΡΘΡΟ 36: ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

- 1) Για την υπογραφή της Σύμβασης απαιτείται η προσκόμιση από τον Ανάδοχο του Έργου, εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, όπως ορίζεται στη διακήρυξη.
- 2) Για την εγγύηση καλής εκτέλεσης ισχύει το άρθρο 72 §1β του Ν. 4412/16 (ανέρχεται σε ποσοστό 5% επί της αξίας της Σύμβασης χωρίς να υπολογίζεται ο Φ.Π.Α.) και το αντίστοιχο άρθρο της προκήρυξης του Έργου.

ΑΡΘΡΟ 37: ΣΧΕΔΙΟ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ - ΦΑΚΕΛΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

- 1) Κανονιστικές απαιτήσεις. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το Έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα, αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του Κυρίου του Έργου, όπως εκφράζονται μέσω της Διευθύνουσας Υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.
- 2) Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε.). Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. στο Έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το Σ.Ο.Δ.Α.Υ.Ε. ορίζονται οι εξής:
  - α) Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του Αναδόχου.
  - β) Ορισμός Τεχνικού Ασφάλειας, Συντονιστή Ασφάλειας και Ιατρού Εργασίας. Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας καθώς και του γιατρού εργασίας, θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (Ν. 1568/ 85, Π.Δ.17/96, Π.Δ.305/96, Π.Δ.294/88). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφαλείας και υγείας της εργασίας καθώς και του γιατρού εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε. Για την κάλυψη των αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και γιατρού εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του Σ.Α.Υ. (Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας) και Φ.Α.Υ. (Φακέλου Ασφάλειας & Υγείας) περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού, κ.λπ. ο Ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή/και με ειδικά αδειοδοτημένη από το Υπουργείο Εργασίας (Π.Δ.95/99, Π.Δ.17/96) Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης του Επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞ.Υ.Π.Π.).
  - γ) Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού Αναδόχου για θέματα Α.Υ.Ε. (Ασφάλειας & Υγείας Εργασίας).
  - δ) Οργάνωση υπηρεσιών Α.Υ.Ε. υπεργολάβων.
  - ε) Εκπόνηση διαδικασιών ασφαλείας. Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:
    - αναφορά ατυχήματος,
    - διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάσει της νομοθεσίας,
    - αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης,
    - χρήση μέσων ατομικής προστασίας,
    - εκπαίδευση προσωπικού,
    - ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων.
  - στ) Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές, όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το Σ.Α.Υ. της μελέτης ή της κατασκευής.
  - ζ) Διαδικασίες Επιθεωρήσεων. Ο Ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων, του εξοπλισμού, των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του Έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη

μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.

η) Άλλες προβλέψεις:

- Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε.
- Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Α.Υ.Ε.
- Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζόμενους στο εργοτάξιο.
- Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα Α.Υ.Ε. με το συντονιστή Α.Υ.Ε. και τους υπεργολάβους, παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού εργασίας.

θ) Υποχρέωση Αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. Ο συντονιστής ασφαλείας και υγείας του Έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας της μελέτης, να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα Α.Υ.Ε. και να συντάξει τον τελικό Φ.Α.Υ.

Το Σ.Α.Υ. αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε Φ.Α.Υ. εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Συνεπώς ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον Κύριο του Έργου ενημερωμένος, ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του Έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε. Σε περίπτωση που δεν έχει παραδοθεί από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. στον Ανάδοχο μαζί με την τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στη σύνταξή των αδαπάνως για το Δημόσιο.

❖ Το Σ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής:

θ1) Γενικά

- Είδος Έργου και χρήση αυτού.
- Σύνομη περιγραφή του Έργου.
- Ακριβής διεύθυνση του Έργου.
- Στοιχεία του κυρίου του Έργου.
- Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του Σ.Α.Υ.

θ2) Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

θ3) Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

θ4) Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και πέριξ του εργοταξίου.

θ5) Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής ακρήστων.

θ6) Συνθήκες αποκομιδής επικινδύνων υλικών.

θ7) Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α' βοηθειών.

θ8) Μελέτες κατασκευής ικριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ειδικοί τύποι ικριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λπ. και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος.

θ9) Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του Έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του Έργου.

θ10) Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του Έργου, με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας π.χ.

X = Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου

M = Μέτρια εκτίμηση κινδύνου

Y = Υψηλή εκτίμηση κινδύνου

Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι.

θ11) Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δε μπορούν να αποφευχθούν.

θ12) Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψή του καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του Π.Δ.305/96).

❖ Ο Φ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής:

θα) Γενικά:

- είδος Έργου και χρήση αυτού,
- ακριβή διεύθυνση του Έργου,
- αριθμό αδείας,
- στοιχεία του Κυρίου του Έργου,
- στοιχεία του συντονιστή ασφαλείας και υγείας που θα συντάξει το Φ.Α.Υ.

θβ) Στοιχεία από το **Μητρώο του Έργου**:

- τεχνική περιγραφή του Έργου,

- παραδοχές μελέτης,
- τα σχέδια "ως κατεσκευάσθη".

θγ) Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του Έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λπ.

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού, κ.λπ.) στην πυρασφάλεια κ.λπ.

θδ) Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του Έργου. Το ανωτέρω περιλαμβάνει:

- Τον Κανονισμό λειτουργίας του Έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του Έργου από τους χρήστες, βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή που θα διανεμηθούν στους χρήστες, ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το Έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων.
- Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του Έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακίνητου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στη συγκεκριμένη Εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες έκτακτου περιστατικού κ.λπ.
- Οδηγίες συντήρησης του Έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του Έργου.

Κατά την εκτέλεση του Έργου, το Σ.Α.Υ. και ο Φ.Α.Υ. τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του Αναδόχου και είναι στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των Σ.Α.Υ. - Φ.Α.Υ.

Μετά την αποπεράτωση του Έργου ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συνοδεύει το Έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου.

- 3) Δαπάνη σύνταξης Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.: Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω, αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς του.
- 4) Ρητώς σημειώνεται ότι ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση με δαπάνες του για την σύνταξη των Σ.Α.Υ. - Φ.Α.Υ. ακόμα κι αν δεν υπάρχουν συνταγμένα από την Υπηρεσία στα πλαίσια της μελέτης του Έργου (η οποία είναι υπηρεσιακή μελέτη).

ΑΡΘΡΟ 38: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ*

Κατ' εφαρμογή της Εγκυκλίου 27/12 (αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15-10-2012, ΑΔΑ: Β4301-8ΞΩ) εντάσσεται το παρόν άρθρο στην ΕΣΥ του Έργου.

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του Έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του Έργου: Π.Δ. 305/96 (αρ. 7 - 9), Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).
- β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο **Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)**, όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ: ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ.889/27- 1-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του Έργου: Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).
- γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 111), Π.Δ. 305/96 (αρ. 10, 11), Ν. 3850/10 (αρ. 42 - 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ. γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη, ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το Έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/96.

** Ο Ν. 3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των: Ν. 1568/85, Π.Δ. 294/88, Π.Δ. 17/96, κ.λπ.

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

- α.** Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/96.
- β.** Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των **ΣΑΥ - ΦΑΥ** τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του Έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).
- γ.** Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα **ΣΑΥ - ΦΑΥ** της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο Έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κ.λπ. (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κ.λπ.).
- δ.** Να αναπροσαρμόσει τα **ΣΑΥ - ΦΑΥ** ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 138 παρ. 7).
- ε.** Να τηρήσει τα **ΣΑΥ - ΦΑΥ** στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του Έργου: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.
- στ.** Συμπληρωματικές αναφορές στο **Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ)** και στο **Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ)**.

Το **ΣΑΥ** αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του Έργου.

Αντίστοιχα, ο **ΦΑΥ** αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του Έργου.

- 1.** Το περιεχόμενο του **ΣΑΥ** και του **ΦΑΥ** αναφέρεται στο Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 5 - 7) και στις ΥΑ: ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ. 3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν. 4412/16 (αρ. 138).
- 2.** Η υποχρέωση εκπόνησης **ΣΑΥ** προβλέπεται σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 4), όταν:
  - α.** Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.
  - β.** Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παράρτημα ΙΙ).
  - γ.** Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
  - δ.** Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του **Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ, ΦΑΥ)** του Έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 1 εδάφιο α' του Ν. 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α'/25-11- 2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.
- 3.** Ο **ΦΑΥ** καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: ΑΔΕΕΠΠ/οικ.433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν. 4412/16 (αρ. 170 και 172).
- 4.** Μετά την αποπεράτωση του Έργου, ο **ΦΑΥ** φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του: Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ. 2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του **ΣΑΥ** και την κατάρτιση του **ΦΑΥ** περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α.** Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο Έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ. 1 και αρ. 12 παρ. 4).
- β.** Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο Έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ. 8 παρ. 2 και αρ. 4 έως 25).
- γ.** Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφό της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής: Ν. 3850/10 (αρ. 9).

- δ.** Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των: τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:

- 1.** Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 1α και παρ. 3 - 8).

- 2.** Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν. 3850/10 (αρ. 14 παρ. 1 και αρ. 17 παρ. 1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν. 3850/10 αρ. 20 παρ. 4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν. 3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

- 3.** Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2α).

- 4.** Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν. 3850/10 (αρ. 43 παρ. 2γ).

- 5.** Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζομένου Ν. 3850/10 (αρ. 18 παρ. 9).

3.3Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 3 παρ. 14) σε συνδυασμό με την ΥΑ 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας. Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω ΥΑ, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 113), Ν. 1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208/12-9-2003.

3.4Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του **ΣΑΥ** κατά την εξέλιξη του Έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το ΗΜΑ. Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο ΗΜΑ κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του **ΣΑΥ** και

επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του **ΣΑΥ**. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

- α.** Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων: Π.Δ. 105/95, Π.Δ. 305//96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).
- β.** Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 75 - 79), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα II, παρ. 2).
- γ.** Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κ.λπ.) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 92 - 95), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 6).
- δ.** Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 92 - 96), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 3, 4, 8 - 10), Ν. 3850/10 (αρ. 30, 32, 45).
- ε.** Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κ.λπ.): Π.Δ. 1073/81 (αρ. 109, 110), Ν. 1430/84 (αρ. 17, 18), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 13, 14).
- στ.** Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως: προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κ.λπ., εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 102 - 108), Ν. 1430/84 (αρ. 16.-.18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και ΥΑ οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ. 9, παρ. γ).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση - σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση - εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κ.λπ.

Ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α.** Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του Έργου, σύμφωνα με:
  - Την ΥΑ αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ. ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
  - Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ. ΥΠΕΚΑ και τ. ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών»
  - Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας: Ν. 2696/99 (αρ. 9 - 11 και αρ. 52) και την τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 7 - 9 και αρ. 46).
- β.** Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47, 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 43, 44).
- γ.** Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου κ.λπ.: Π.Δ. 1073/81 (αρ. 75 - 84), Π.Δ. 305/96 (αρ. 8.δ και αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 2), Ν. 3850/10 (αρ. 31, 35).
- δ.** Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοιβάσης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: Π.Δ. 216/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 85 - 91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 8), Π.Δ. 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ. 12

παρ. IV μέρος Α παρ. 11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 4], Ν. 2696/99 (αρ. 32) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ. 30).

- ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν: α) κραδασμούς: Π.Δ. 176/05, β) θόρυβο: Π.Δ. 85/91, Π.Δ. 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων: Π.Δ. 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες: Ν. 3850/10 (αρ. 36 - 41), Π.Δ. 82/10.

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων Π.Δ. 304/00 (αρ. 2).

- α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κ.λπ.): Π.Δ. 1073/81 (αρ. 17, 45 - 74), Ν. 1430/84 (αρ. 11 - 15), Π.Δ. 31/90, Π.Δ. 499/91, Π.Δ. 395/94 και οι τροπ. αυτού: Π.Δ. 89/99, Π.Δ. 304/00 και Π.Δ. 155/04, Π.Δ. 105/95 (παρ. IX), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παρ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03, Π.Δ. 57/10, Ν. 3850/10 (αρ. 34, 35).

- β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παρ. IV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 7.4 και 8.5) και το Π.Δ. 304/00 (αρ. 2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας.
2. Άδεια κυκλοφορίας.
3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης).
5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παρ. IV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το Π.Δ. 89/99 (παρ. ΙΙ, παρ. 2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το Π.Δ. 89/99 (αρ. 4α παρ. 3 και 6).
7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ. 3 και αρ. 4 παρ. 7).

5. Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου Έργου

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου Έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα:

5.1 Κατεδαφίσεις: Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 18 - 33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ. 7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παρ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παρ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ. 11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 212/06, ΥΑ 21017/84/09.

5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κ.λπ.), αντιστηρίξεις: Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 2 - 17, 40 - 42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ. 8 - ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ. 4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παρ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού: Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παρ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

5.3 Ικριώματα και κλίμακες, οδοί κυκλοφορίας - ζώνες κινδύνου, εργασίες σε ύψος, εργασίες σε στέγες: Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 34 - 44), Ν. 1430/84 (αρ. 7 - 10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παρ. ΙΙΙ), Π.Δ. 155/04, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12, παρ. IV μέρος Α παρ. 1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 4 - 6, 14).

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπή & λοιπές θερμές εργασίες: Π.Δ. 95/78, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 96, 99, 104, 105), Π.Δ. 70/90 (αρ. 15), Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παρ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ. 7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ. οικ. 16289/330/99.

5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κ.λπ.): Π.Δ. 778/80, Π.Δ. 1073/81 (αρ. 26 - 33, αρ. 98), ΥΑ 3046/304/89, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων: (Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.) Ν. 495/76, Π.Δ. 413/77, Π.Δ. 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, Π.Δ. 396/94 (αρ. 9 παρ. 4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, Π.Δ. 455/95 και η τροπ. αυτού: Π.Δ. 2/06, Π.Δ. 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο:

Ο αναγνώστης - ενδιαφερόμενος για συμμετοχή στο διαγωνισμό, όπως και ο τελικός ανάδοχος, παραπέμπονται στον αναλυτικό κατάλογο της Εγκυκλίου 27/12 (αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ./369/15-10-2012, ΑΔΑ: Β4301-8ΞΩ).

ΑΡΘΡΟ 39: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- 1)** Για την προστασία του περιβάλλοντος έχουν ισχύ η νομοθεσία, οι οδηγίες της Υπηρεσίας και οι τοπικοί περιορισμοί. Ο Ανάδοχος υποχρεούται κατά την διάρκεια εκτέλεσης των έργων να λαμβάνει υπόψη του και να τηρεί απαρεγκλίτως τους περιβαλλοντικούς όρους (βλ. άρθρο 2 παρούσας Ε.Σ.Υ.) και δεσμεύσεις που έχουν τυχόν επιβληθεί για το Έργο, όπως αυτοί ενδεχομένως τροποποιηθούν ή συμπληρωθούν στο μέλλον και γενικά να ακολουθεί τις οδηγίες και απαιτήσεις της αρμόδιας περιβαλλοντικής υπηρεσίας. Όλες οι δαπάνες που προκύπτουν για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και δεσμεύσεων βαρύνουν τον Ανάδοχο και θεωρούνται ανηγμένες στην προσφορά του.
- 2)** Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι σε περίπτωση που δεν έχουν εκδοθεί περιβαλλοντικοί όροι για το Έργο αυτό ή για επιμέρους τμήματα ή δράσεις του Έργου, επειδή το Έργο ή τα επιμέρους τμήματα ή δράσεις δεν εμπίπτουν στις περιπτώσεις που απαιτείται η έκδοσή τους (απαλλαγή), δεν σημαίνει ότι στο Έργο δεν πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις περί προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ρύποι, ΑΕΚΚ κ.λπ.).
- 3)** Για τυχόν ανάγκη επέκτασης ή αλλαγής των περιβαλλοντικών όρων και δεσμεύσεων (εφόσον ήδη υπάρχουν) προκειμένου να εκτελεστεί μια εντεταλμένη εργασία, θα πρέπει ο Ανάδοχος, σε συνεργασία με την Υπηρεσία, να φροντίσει για την επέκταση ή αλλαγή αυτή, πριν την εκτέλεση της εργασίας αυτής. Κάθε δαπάνη που θα προκύψει εξαιτίας της τυχόν αναμονής για την επέκταση ή την αλλαγή αυτή βαρύνει αποκλειστικά τον Ανάδοχο.
- 4)** Ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη περιβαλλοντικών όρων, σε περίπτωση συμπληρωματικών εργασιών θα πρέπει να εξετάζεται πάντα, με μέριμνα και αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου, η ενδεχόμενη ανάγκη έκδοσης περιβαλλοντικών όρων για τις συμπληρωματικές αυτές εργασίες. Η διερεύνηση αυτή θα γίνει από τον Ανάδοχο με τις αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος. Κάθε δαπάνη που προκύπτει από το παρόν άρθρο θεωρείται ανηγμένη στην προσφορά του.

Αργοςτόλι, 25 Οκτωβρίου 2017

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Ο συντάκτης

Η Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τ.Σ.Ε.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος
Δ.Τ.Ε.

Δ. Αλεξανδρόπουλος
πολιτικός μηχανικός

Διονυσία Κακονύκτη
πολιτικός μηχανικός

Νικόλαος Ανδρεάτος
πολιτικός μηχανικός